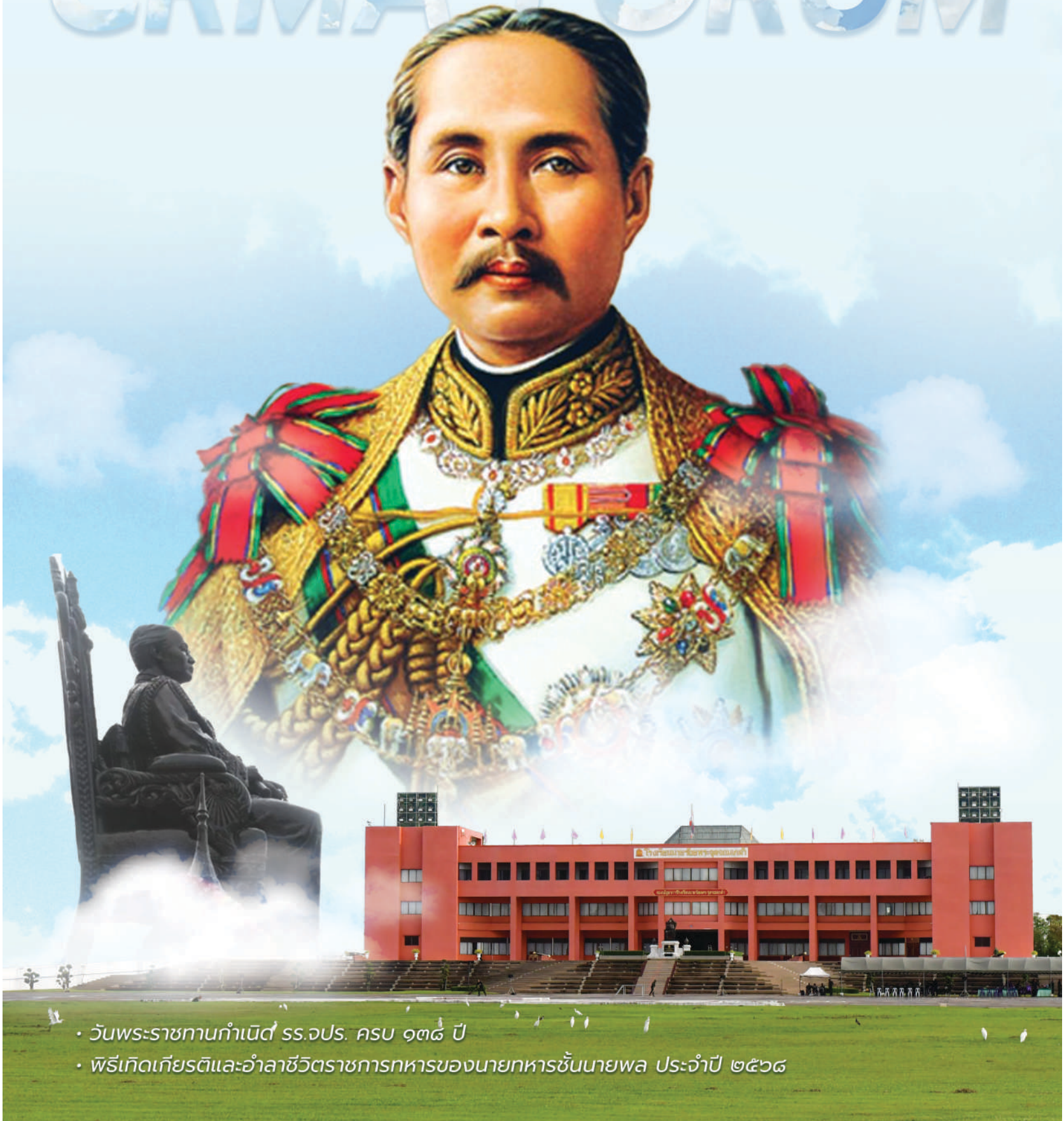

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๓ เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘ ISSN 0857-5002

CRMA FORUM

- วันพระราชทานกำเนิด รร.จปร. ครบ ๑๓๕ ปี
- พิธีเกิดเกียรติและอำลาชีวิตราชการทหารของนายทหารชั้นนายพล ประจำปี ๒๕๖๘

อาศัยราชทศมราชมหาวชิราลงกรณ

วชิรา ลงกรณ ทศมราช
 วชิรเกล้า เจ็บสืบสาม พระชนม์ชัย
 วิชรกาล บำบัดทุกข์ บำรุงราษฎร
 วชิรเกียรติ เกริกก้อง กิตาการ
 วชิรเนตร สรรค์สร้าง วิสัยทัศน์
 วชิรบารมี ทศพิชธรรม ๖ บำเพ็ญ
 วชิรปราชญ์ การบิน การทหาร
 วชิรชาญ พระราชดำริ พัฒน์ทวี
 วชิรเฉลิม พระชนม์ พรรษา
 วชิรพัฒน์ ไตรรัตน์พร สิริอนันต์
 วชิรฉัตร ปกเกล้า ฉพพรรณรังสี
 วชิรสกล ยลทขาดฟ้า โภธิสมภาร
 วชิรคุณ เหล่าประชา น้อมสำนึก
 วชิรเสนา น้อมจงรัก ๘ จอมไท

วชิรมาศ วโรกาส เฉลิมสมัย
 วชิรไท่ สมมงคล ฉลองกาล
 วชิรบาท เสด็จเยี่ยมราษฎร ทุกทิศสถานต์
 วชิรบริบาล สยามพสก สุขร่มเย็น
 วชิรหัตถ์ ประคองไทย พันยุคเชิญ
 วชิรเย็น กาลสมัย ไทยเปรมปรีดี
 วชิรसान รักษ์ต่อยอด พระทรงศรี
 วชิรจักรี มิ่งขวัญไทย ไปนรินทร์
 วชิรราชา ศุภโยค เกษมสันต์
 วชิรมั่น ทิมาญ จิรัฎฐ์กาล
 วชิรบารมี เดชานุภาพ แผ่ไพศาล
 วชิรจักรวาล ยินพระนาม ถวายชัย
 วชิรจาริก จารพระคุณ นิวัติชัย
 วชิรรวมใจ ไทยทั้งชาติ ราษฎรแผ่นดิน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 ผู้ประพันธ์ พ.ท. ผศ.สมโชคติ วีรภัทรเวช
 ประเภทบทประพันธ์ กลอนสุภาพ

อาศิรวาทคือหัตถ์แห่งพระบรมราชชนนี พันปีหลวง

สองมือแม่... คือขัตติยา ทรงพิภพ
 ฝ่าพุ่มพริก รักละมุน อบอุ่นใจ
 สองมือแม่... เคยเคียงขวัญ คู่ข้างพ่วง
 แม่ช่วยพ่วง แก้ปัญหา ความยากจน
 สองมือแม่... ฟื้นฟูศิลปะ แผ่นดินชาติ
 ช่างสิบหมู่ ประณีตศิลป์ แผ่นดินไทย
 สองมือแม่... สอนให้ลูก รักแผ่นดิน
 รำลึกถึง บรรพชน เลิศล้ำเมือง
 สองมือแม่... รักผืนป่า พ่วงรักน้ำ
 พ่วงเป็นป่า แม่จะเป็นน้ำ มีต่างศลาย
 สองมือแม่... คอยรักษา พยาบาล
 องค์สหประชาชาติ ส่งเคราะห์ คุ้มชีวิต
 แก่สืบสาม พรรษา บรมราชินีนาถ
 สองมือกราบ... แดบพระบาท ชี้อภัยบ่าบง
 สองมือกราบ... รัตนถรณ์ เรืองรองรัตน
 ทรงพระเจริญ จตุรพิธ เศรษฐ์ไทย

ฝ่าประศบ ประศองลูก ผ่านสมัย
 แม่สร้างไทย สร้างคุณค่า สู้สากล
 แม่สานต่อ ก่อเกิดงาน อนุสนธิ
 ช่วยชุมชน ถักทอรัก ปันน้ำใจ
 โลกประกาศ เทียรธิคุณ ก้องใส่ว
 ตั้งฝ่าโตม ชุ่ตประจักษ์ชาติ โชนเรื่อจรง
 รักต้องถิ่น ประวัติศาสตร์ ไทยตั้งผอง
 เพื่อปกป้อง ถิ่นสยาม จนชีพวาย
 แม่สถิตตาม คอยองรัก ภัทศิตวาย
 คือธารสาย ไทสขินฉ้า แก่แผ่นดิน
 กษาถงาน สาธารณสุข ทั่วทุกถิ่น
 โรคภัยสิ้น ตายบรรเทา ไทยตั้งปวง
 พระบรมราช ชนนี้ พันปีตวง
 เชิญแมนสรวง อำนวยพร มงคลชัย
 ปรีถรณ์มณี ทั้มาญ มตาสมัย
 สติถกกลางใจ มิ่งขวัญชาติ ราษฏร์นิรันถร์

ถ้วยเกส้าถ้วยกระตมอม
 ข้าพระพุทงเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกส้า
 ผู้ประพันธ์ พ.ท. ผศ.สมไชถิ วีรภัทรเวจ
 ประเภทบทประพันธ์ กสจนสุภาว

บทบรรณาธิการ

สวัสดิ์ศรีครับ ท่านสมาชิกและผู้่านนิตยสารเสนาศึกษา

“เสนาศึกษา” ฉบับประจำเดือนกรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๘ ได้เดินทางมาถึงมือท่านผู้อ่านอีกครั้ง ฉบับนี้จะนำท่านไปทำความเข้าใจในสถานการณ์ชายแดนที่ลึกลับซึ้งและรอบด้าน โดยจะนำทุกท่านไปสัมผัสเรื่องราวแห่งความกล้าหาญของ “วีรบุรุษสองนายทหารกล้าจากร้ว จปร.” ผู้ปกป้องอธิปไตยของชาติ รวมถึงร่วมเฉลิมฉลองในวาระ ๑๓๘ ปี วันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (จปร.) เพื่อรำลึกถึงรากฐานอันแข็งแกร่งและประวัติศาสตร์อันน่าภาคภูมิใจที่โรงเรียนได้สร้างไว้ให้แก่กองทัพบกและประเทศชาติ

นอกจากนี้ ยังได้รวบรวมบทความที่เจาะลึกสถานการณ์ชายแดน โดยเฉพาะประเด็น “พื้นที่เขตแดนไทย-กัมพูชา” จากมุมมองทางยุทธศาสตร์และเอกสารเก่าทางประวัติศาสตร์ และเรื่อง “เกาะกูดเป็นของไทย” ซึ่งจะช่วยให้ท่านเข้าใจบริบทความสัมพันธ์และที่มาของความขัดแย้งได้อย่างกระจ่างชัด และภายในเล่ม ยังมีบทความที่จะช่วยเยียวยาจิตใจในสถานการณ์ปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความตึงเครียด และชวนให้มองชีวิตอย่างเข้าใจ

ขอเชิญท่านผู้อ่านทุกท่านร่วมเดินทางไปกับ “เสนาศึกษา” ซึ่งทุกหน้าเป็นเสมือนคลังความรู้ที่ได้ผสมผสานอดีตและปัจจุบันเข้าด้วยกันอย่างลงตัว เพื่อให้ทุกท่านได้เรียนรู้ เข้าใจ และเตรียมความพร้อมสำหรับการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

พลตรี

บรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา

สารบัญ

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๓ เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘

**วีรบุรุษ
สองนายทหารกล้า
จากร้ว จปร.** ๑๖

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมพระเทพกษัตรีย์ :
**เอกสารเก่าเล่าเรื่องอาเซียน (2) การก่อตั้งสมาคม
“อาเซียน” : ความเป็บบจากฝ่ายไทย** ๒๖

**หลักฐานฝรั่งเศสระบุชัด
“เกาะกูดเป็นของไทย”** ๑๘

**พระบรมรูป
และเหรียญที่ระลึกรัชกาลที่ ๕
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
จัดสร้าง
พ.ศ. ๒๕๑๐ - พ.ศ. ๒๕๑๘** ๓๑

**มุมมองเชิงยุทธศาสตร์กับประเด็น ไทย-กัมพูชา
Strategic Perspective on the
Thailand-Cambodia Dispute** ๒๑

**อาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ
ในพื้นที่กองบัญชาการกองทัพบก (บก.ทบ) (ตอนที่ 2)
The Royal Thai Army Museum Building
within the Area of the Royal Thai Army Headquarters
(Part 2)** ๘๖

พล.อ.หญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงนำ นนร. ทักษศึกษาพิพิธภัณฑทร์ตำหนักบ้านสวนปทุม เมื่อวันที่ ๑๕ ก.ค. ๖๘

พล.อ.หญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงนำข้าราชการ และ นนร. ทักษศึกษาสถานที่สำคัญ ณ เมืองเซ็นเจิ้น มณฑลลกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน
เมื่อวันที่ ๙ ก.ค. ๖๘

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงปลูกข้าว ณ แปลงสาธิตการเกษตร รร.จปร.

เมื่อวันที่ ๒๓ ก.ค. ๖๘

กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

พิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวันคล้ายวันประสูติ
สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี

กิจกรรมบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันอาสาฬหบูชา ประจำปี ๒๕๖๘

พล.ท. บรรยายพิเศษให้แก่ นนร.
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๗ ก.ค. ๖๘

ผช.ผบ.ทบ.(๑) บรรยายพิเศษให้แก่ นนร.
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๑ ก.ค. ๖๘

การบรรยายพิเศษ

ให้กับ นนร.

ประจำปีการศึกษา 2568

พลเอก วสุ เจียมสุข

ผช.ผบ.ทบ.(1)

21 กรกฎาคม 2568

พิธีพทุธาภิเษก เหริยญูที่ระลึก ๑๓๘ ปี รร.จปร.

๘ ก.ค. ๖๘

๑๗ ก.ค. ๖๘

ผช.ผบ.ทบ.(๒) บรรยายพิเศษให้แก่ นนร.
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๙ ก.ค. ๖๘

ประวัติการศึกษา และการฝึกหลักสูตรพิเศษต่างๆ

- นักเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 26
- นักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ารุ่นที่ 37
- หลักสูตรจู่โจมรุ่นที่ 97
- หลักสูตรส่งทางอากาศรุ่นที่ 180
- หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการรุ่นที่ 77
- หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร

การศึกษาทางพลเรือน

- ปริญญาโท รัฐประศาสนศา

ประธาน สม.ทบ. สาขา รร.จปร. และคณะ ได้เข้าร่วมพิธีมอบทุนยังชีพให้แก่บุตรของกำลังพล
ที่มีความต้องการพิเศษและคู่สมรสที่ทุพพลภาพ ประจำปี ๒๕๖๘
เมื่อวันที่ ๘ ก.ย. ๖๘

ประธาน สม.ทบ. สาขา รร.จปร. และคณะฯ ตรวจเยี่ยมโครงการมาตรา ๓๕

คณะ จปร.๑๑ มอบทุนการศึกษา นนร. จำนวนเงิน ๒๕๐,๐๐๐.- บาท

พล.อ. พอพล มณีรินทร์

มอบทุนการศึกษา “ทุนรามาริบัติ เช้มกล้ากลางสมร” ให้แก่ นนร.

จำนวน ๕ นาย เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐.- บาท

คณะข้าราชการ รร.จปร. ร่วมกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ณ ศูนย์ศึกษาระรชชาติ ทบ. (บางปู)

กิจกรรมจิตอาสาเฉลิมพระเกียรติฯ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นิทรรศการการจัดการความรู้
ประจำปี ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๑ ส.ค. ๖๘

นตท. ชั้นปีที่ ๒ เยี่ยมชมกิจการ รร.จปร.
เมื่อวันที่ ๑๘ ก.ค. ๖๘

วีรบุรุษ สองนายทหารกล้า จากร้ว อปร.

เรียบเรียงโดย พ.ท.หญิง อ่ำภา ช่างกรวย

เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา เสียงปืนที่ดังสนั่นไม่ใช่แค่เสียงของการสู้รบ แต่เป็นเสียงที่ได้สลักเรื่องราวความกล้าหาญและความสูญเสียลงบนผืนแผ่นดินไทย เรื่องราวที่ทำให้เราได้เห็นเบื้องหลังของนายทหารนั้น พวกเขาไม่ได้เติบโตมาจากห้องทำงานสวยหรู หากแต่ผ่านสมรภูมิที่แลกมาด้วยเลือดเนื้อและชีวิต

ร.ท. เกียรติวงศ์ สถาวร “หมวดบู้ค” นตท. ๖๐ จปร. ๗๑ ผู้สูญเสียขาข้างขวาจากการนำหน้าเปิดทางให้ ร.๓๑ รอ. เข้ายึดปราสาทตาควายได้สำเร็จ และ ร.ต.ธนาวุธ เวชสงเคราะห์ หรือ “หมวดป้อ” นตท. ๖๑ จปร. ๗๒ ผู้ได้รับบาดเจ็บจากโดรนทิ้งระเบิดและสูญเสียลูกน้องคนสำคัญในชุดสองผู้หมวดจากริ้วโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่ร่วมต่อสู้ปกป้องอธิปไตยสมรภูมิการปะทะระหว่างไทย-กัมพูชา ช่วงวันที่ ๒๔-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ผู้เขียนได้มีโอกาสสนทนากับนายทหารทั้ง ๒ นายถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้น พวกเขาไม่ได้บอกเล่าถึงความน่ากลัวของสงคราม แต่เล่าถึงหัวใจ ที่ศรัทธา และจิตวิญญาณของความเป็นผู้นำในวันที่ต้องสละทุกสิ่งเพื่อรักษาอธิปไตย

เมื่อถามถึงสิ่งที่ใช้ยึดเหนี่ยวจิตใจของทหารแนวหน้า หมวดป้อได้ส่งภาพถ่ายที่เขาได้เก็บไว้เป็นข้อความพระราชดำรัสในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ติดผนังหน้าห้องประชุม ๒๐๖ กองวิชาประวัติศาสตร์ฯ มีใจความว่า

“...ขอให้แก่นักเรียนนายร้อยลูกศิษย์ของข้าพเจ้า จงเป็นนายทหารที่ดี ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย มีความอดทน อดกลั้น และให้ทั้งความดี ด้วยวิจารณญาณ คิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ตระหนักถึงภารกิจที่มีต่อประเทศชาติ ขณะเดียวกันจงเป็นคนใฝ่ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและส่วนรวม ให้มีความเจริญก้าวหน้า ในทุก ๆ ด้าน...”

“ผมให้อะไรมากกว่านี้ไม่ได้แล้ว ทุกอย่างผมให้อาชีพนี้ มอบทุกอย่างให้กับแผ่นดินนี้หมดแล้ว” หมวดป้อเล่าให้ผู้เขียนฟังถึงวันที่เข้าปฏิบัติภารกิจ “จังหวะที่ตัดสินใจตบเท้าออกไป เท่ากับผมเตรียมตัวตายแล้ว ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์” ถ้อยคำบอกเล่าแสดงถึงความห้าวหาญแต่ทุกครั้งจะแฝงไปด้วยความห่วงใยและความรู้สึกรับผิดชอบต่อลูกน้องเสมอ ในวันที่โดรนทิ้งระเบิดใส่ชุดปฏิบัติการ แม้แขนขวาถูกสะเก็ดระเบิดฝังจนเกือบทะลุ แต่เมื่อได้สติเขาได้กลับเข้าไปยังจุดตำบลกระสุนตกเพื่อแบกพลทหารนายหนึ่งกลับออกมา “เพราะชีวิตของทุกคนมีค่าเท่ากัน ทุกความสำเร็จในสมรภูมิมารจากพลทหาร” หมวดป้อกล่าว เช่นเดียวกันกับหมวดบู้ค เขากล่าวว่า “เราต้องรับผิดชอบ ใส่ใจลูกน้องทุกคน เพราะในสถานการณ์ที่ยากลำบากพวกเขาเหล่านั้นคือคนที่คอยช่วยเหลือเคียงข้างเรา”

หมวดป้อ ร.ต. ธนาวุธ เวชสงเคราะห์

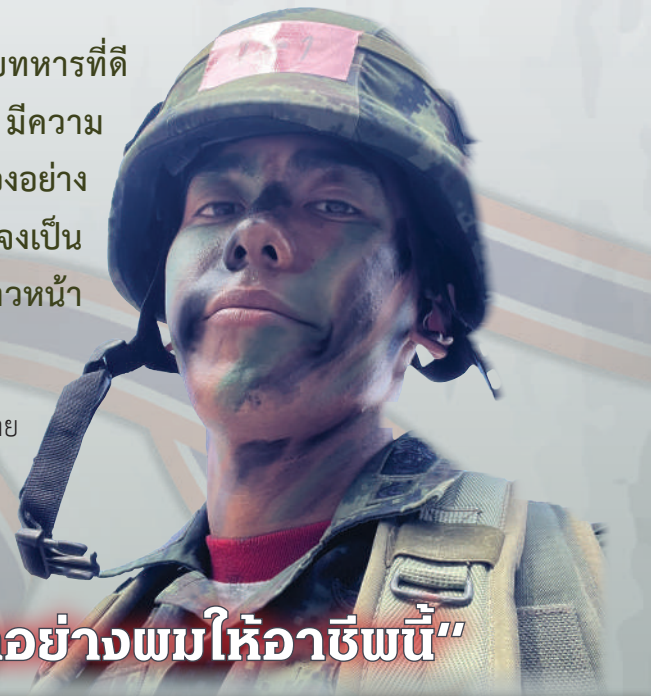

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๕๑ ตอนที่ ๓ เดือน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘

“ขอให้นักเรียนนายร้อยลูกศิษย์ของข้าพเจ้า จงเป็นนายทหารที่ดี ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความอดทนอดกลั้น และให้ฟังความใต ๆ ด้วยวิจารณญาณ คิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ตระหนักถึงภารกิจที่มีต่อประเทศชาติ ขณะเดียวกันก็จงเป็นคนใฝ่ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและส่วนรวม ให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน”

ในยามที่เขานึกถึงข้อความในพระราชดำรัสทำให้รู้สึกมีกำลังใจ มีเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ว่าภารกิจนี้ทำเพื่อสิ่งใด นอกจากนี้แล้วเขายังมีความเชื่อมั่นว่าการคิดดี ทำดี ความดีจะคุ้มครองปกป้องให้รอดปลอดภัย

“ผมให้อะไรมากกว่านี้ไม่ได้แล้ว ทุกอย่างผมให้อาชีพนี้”

ก่อนจบการสนทนาหมวดบู้คได้ฝากถึงน้อง ๆ นนร.ว่า “การเสียสละเป็นเรื่องพื้นฐานของอาชีพทหาร อยากให้น้อง ๆ ตระหนักรู้และเข้าใจ ทุกคนมีโอกาสเจ็บ มีโอกาสสูญเสีย ซึ่งเป็นเรื่องปกติ แต่ถึงแม้เราจะรู้ว่ามันอาจจะเกิดขึ้นกับตัวเราเอง ก็ต้องทำอย่างเต็มที่ และทำหน้าที่ให้ดีที่สุด” ส่วนหมวดบู้คฝากถึงน้อง ๆ รุ่นต่อไปว่า เมื่อจบออกไปให้ใจกว้าง ให้อารมณ์ให้เกียรติไม่ดูถูกเหยียดหยามศักดิ์ศรีผู้อื่น การให้สิ่งใดแก่ใครไปร่ายยอมได้สิ่งนั้นกลับมาเช่นกัน การสร้างความเชื่อมั่นให้ลูกน้องศรัทธาเป็นเรื่องสำคัญ ให้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างไม่ใช่แค่การบอกหรือสอน อาจต้องใช้เวลาและต้องอาศัยความจริงใจร่วมด้วย ในสนามรบความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชามีผลต่อสภาพจิตใจอย่างมาก จากเรื่องราวของทหารหาญทั้งสองนาย

ผู้เขียน สรุปเป็นสารที่พวกเขาต้องการส่งไปถึงรุ่นน้องและกองทัพอยู่ ๓ ประการ คือ

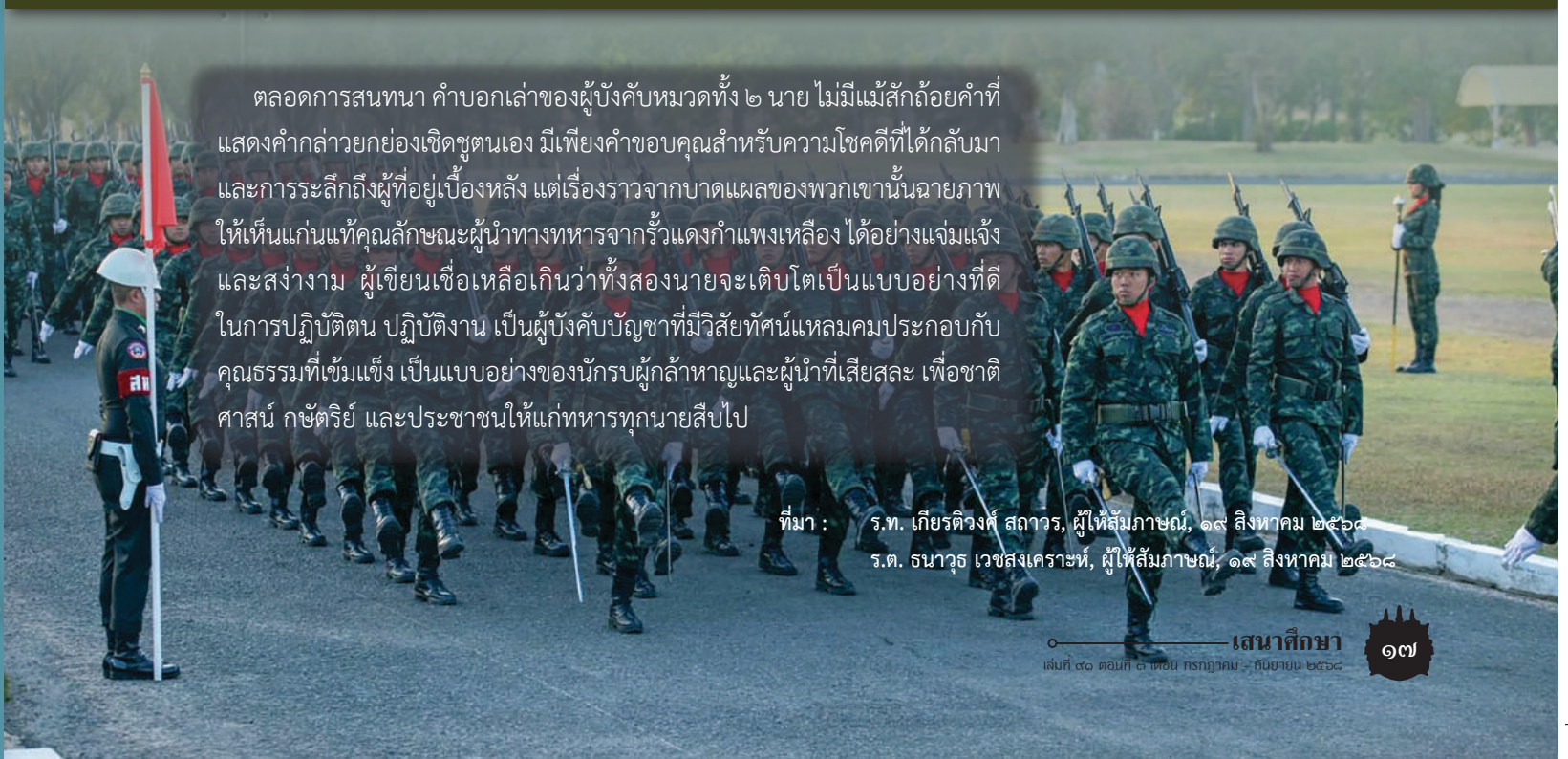
๑) การให้คุณค่าแก่กำลังพล ทหารทุกชั้นยศคือส่วนสำคัญของกองทัพ ความเชื่อมั่นและความผูกพันในสมรรถนะคือสิ่งที่พวกเขายึดมั่นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้ภารกิจสำเร็จตามเป้าหมาย

๒) ในสถานการณ์วิกฤต การควบคุมสติ และการประเมินข้อมูลรอบด้านจะช่วยให้การตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การเตรียมความพร้อมและการมีวินัย ช่วยลดการสูญเสีย การศึกษาหาความรู้ การฝึกซ้อมใช้งานยุทธโศปกรณ์และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้ชำนาญ การฝึกฝนร่างกายและจิตใจอย่างเข้มข้นช่วยให้มีความมั่นใจว่าสามารถรับมือกับความไม่แน่นอนในทุกสถานการณ์ได้

ตลอดการสนทนา คำบอกเล่าของผู้บังคับหมวดทั้ง ๒ นาย ไม่มีแม้สักถ้อยคำที่แสดงค่ากล่าวยกย่องเชิดชูตนเอง มีเพียงคำขอบคุณสำหรับความโชคดีที่ได้กลับมา และการระลึกถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลัง แต่เรื่องราวจากบาดแผลของพวกเขาในฉายภาพให้เห็นแก่นแท้คุณลักษณะผู้นำทางทหารจากริ้วแดงกำแพงเหลือง ได้อย่างแจ่มแจ้งและสง่างาม ผู้เขียนเชื่อเหลือเกินว่าทั้งสองนายจะเติบโตเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เป็นผู้บังคับบัญชาที่มีวิสัยทัศน์แหลมคมประกอบด้วยคุณธรรมที่เข้มแข็ง เป็นแบบอย่างของนักรบผู้กล้าหาญและผู้นำที่เสียสละ เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และประชาชนให้แก่ทหารทุกนายสืบไป

ที่มา : ร.ท. เกียรติวงศ์ สดวาร์, ผู้ให้สัมภาษณ์, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๘
ร.ต. ธนาวุธ เวชสงเคราะห์, ผู้ให้สัมภาษณ์, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

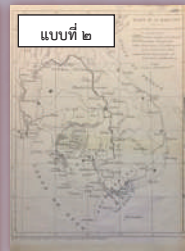
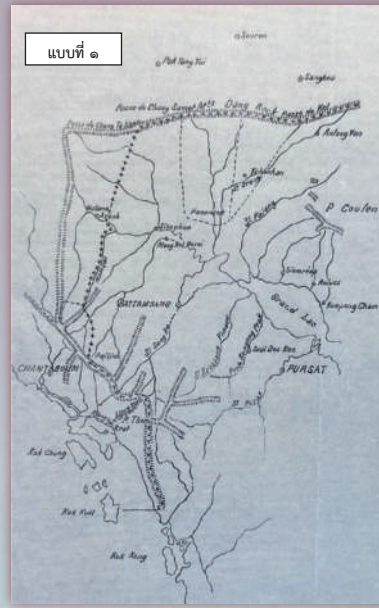

sont définies par les causes I et II du dit protocole, ainsi que toutes les îles situées au Sud du cap Lemling jusque et y compris Koh-Kut.” (ที่มา: หอจดหมายเหตุ กต.ศ. NS, Siam, Vol.78, p.293-294)

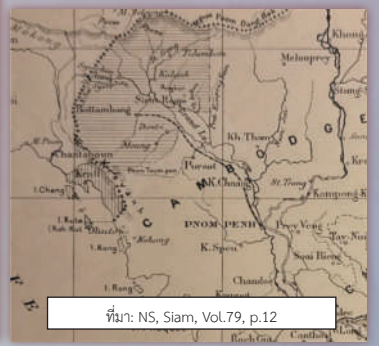
จะเห็นได้ว่า ในสนธิสัญญานั้นภาษาฝรั่งเศสระบุได้ชัดเจนกว่าภาษาไทยที่ว่า “jusque et y compris Koh-Kut แปลว่า จนกระทั่งและรวมถึงเกาะกูด”

ดังนั้น หากพิจารณาตามสนธิสัญญาและพยานบุคคลของพันเอกแบร์นาร์ตรวมทั้งการบันทึกของคณะกรรมการปักปันเขตแดนฯ แล้วสามารถสรุปได้ชัดเจนว่า เกาะกูดเป็นของสยาม

๒. แผนที่กัมพูชาทั้งหมดที่พบในเว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศสชี้ว่าเกาะกูดเป็นของสยาม แผนที่ดังกล่าวสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทแรกเป็นแผนที่ที่มีเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างสยามกับอินโดจีนฝรั่งเศสกำกับไว้ด้วยแผนที่ประเภทนี้มีอยู่เพียง ๒ ฉบับ ส่วนแผนที่อีกประเภท คือ แผนที่ที่ไม่มีเส้นเขตแดนทางทะเลกำกับไว้แต่อย่างใด แต่แผนที่ทั้ง ๒ ประเภทล้วนแสดงให้เห็นชัดเจนว่าเกาะกูดเป็นของสยาม อาจจะใช้เส้นแบ่งหรือสีของแผนที่ ซึ่งแยกไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน

แผนที่ ๒ พบจำนวน ๓ ฉบับ เป็นฉบับร่างเช่นกัน เห็นได้จากขนาดพื้นที่ จดราคาข้างเกินไป ตำแหน่งแม่น้ำโขงและตำแหน่งเขากระวานผิดเพี้ยนอย่างมาก แผนที่จึงไม่น่าเชื่อถือเลย

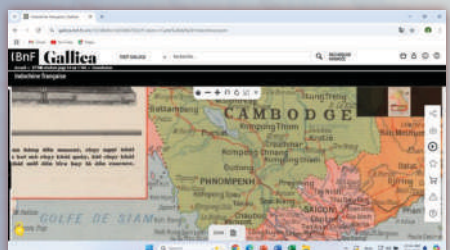
แผนที่ ๑ เป็นแผนที่คร่าว ๆ ที่คณะกรรมการสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ จัดทำขึ้น เพื่อกำหนดเขตแดนคร่าว ๆ สำหรับคณะกรรมการปักปันเขตแดนฯ จะได้นำไปใช้เพื่อตรวจสอบในภาคสนามอย่างละเอียดต่อไป เราจะเห็นความแตกต่างระหว่างเส้นประที่ลากจากจุดสูงสุดของเกาะกูดถึงชายฝั่งทะเล ซึ่งใช้กำหนดจุดเริ่มต้นเขตแดนทางบก กับเส้นทแยงมุมที่เริ่มจากชายฝั่งไปตามสันปันน้ำ ซึ่งเป็นเส้นเขตแดนที่แท้จริง (ที่มา: NS, Siam, Vol.78, p.298)

ส่วนแผนที่ที่ถูกต้องและผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการปักปันเขตแดนสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ แล้วทั้งหมดจะไม่มีเส้นประลากจากเกาะกูดถึงชายฝั่งแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการปักปันเขตแดนฯ ได้สำรวจพื้นที่อย่างละเอียด จึงพบภูมิประเทศสำคัญที่สามารถตรวจพบและกำหนดได้ง่าย โดยคณะกรรมการปักปันเขตแดนฯ กำหนดให้ใช้แหลมสารพัดพิษเป็นจุดเริ่มต้นเขตแดนทางบก (อยู่ทางเหนือปากน้ำหมู่บ้าน Snon Khuai ในกัมพูชาราว ๑๐ กม.) และขึ้นไปยังเนิน ๑๙๒ ของสันเขาและสันปันน้ำที่แบ่งตราดออกจากเกาะกง ในแผนที่ ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ที่กัมพูชาใช้อ้างอิง คณะกรรมการปักปันเขตแดนฯ ก็ไม่ได้แสดงเกาะกูดและเกาะอื่น ๆ ของสยามไว้ อาจจะเป็นเพื่อความชัดเจนและป้องกันการสับสนของคนรุ่นหลัง ตามแผนที่ซึ่งนำมาแสดงไว้ข้างล่างจำนวนหนึ่งนี้ล้วนยืนยันว่าเกาะกูดเป็นของสยาม (ที่มา: NS, Siam, Vol.78, p.40, 51 และบันทึกของ พ.อ.แบร์นาร์ต ในหนังสือ A l'Ecole des Diplomates)

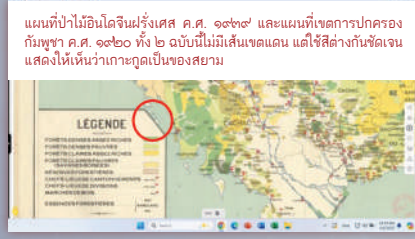
แผนที่กัมพูชา ค.ศ. ๑๙๒๗ จัดทำโดย นาย Boudoin ผู้ว่าราชการกัมพูชา รัฐอินโดจีนฝรั่งเศส ถือว่าเป็นเอกสารทางการที่สำคัญ กำหนดเส้นแบ่งเขตทางทะเลชัดเจน และระบุให้เกาะกูดอยู่ในสยามอย่างชัดเจน เส้นแบ่งเขตแดนทางทะเลนี้มีความน่าเชื่อถือสูงเพราะจัดทำตามหลักวิชาการ แต่น่าจะจัดทำเพื่อใช้ประโยชน์ฝ่ายเดียว จึงไม่เคยเห็นเอกสารไทยกล่าวถึงแผนที่นี้เลย

ที่มา: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b530653305/f1.item.r=Carte%20du%20Cambodge%20par%20%20Resident.zoom>

แผนที่อินโดจีนฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๓๓ มีเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างเกาะกงกับเกาะกูด แผนที่นี้จุดเริ่มต้นเขตแดนทางทะเลสูงกว่าความจริง เพราะไม่เริ่มจากจุดตรงข้ามเกาะกูดตามที่สนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ ระบุไว้

ที่มา: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b5306723z/f1.item.r=Carte%20de%20l'Indochine.zoom>

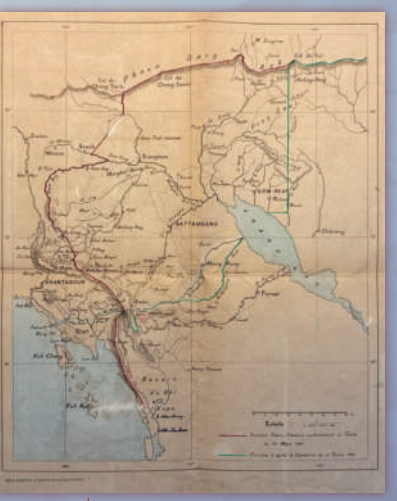
แผนที่ป่าไม้อินโดจีนฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๓๙ และแผนที่เขตการปกครองกัมพูชา ค.ศ. ๑๙๒๐ ทั้ง ๒ ฉบับนี้ไม่มีเส้นเขตแดน แต่ใช้สีต่างกันชัดเจนแสดงให้เห็นว่าเกาะกูดเป็นของสยาม

ที่มา: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b531214073/f1.item.r=Carte%20de%20l'Indochine.zoom#>

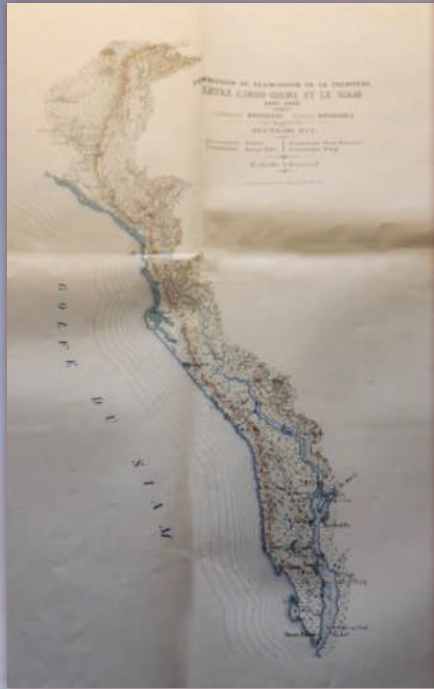
๓. ไม่มีหลักฐานจดหมายเหตุสนับสนุนการอ้างสิทธิทางทะเลของกัมพูชา การอ้างสิทธิทางทะเลโดยการลากเส้นเขตแดนผ่านเกาะกูดของกัมพูชาไม่มีหลักฐานทางจดหมายเหตุประวัติศาสตร์ใดสนับสนุน กัมพูชาอาจจะพยายามอ้างสิทธิจากแผนที่ฉบับร่าง ๒ แบบที่มีอยู่ในแฟ้มของคณะกรรมการปักปันเขตแดนสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ เพราะปรากฏเส้นประที่ลากจากจุดสูงสุดของเกาะกูดถึงชายฝั่งทะเลเพื่อกำหนดเขตแดนทางบก ผู้เขียนได้นำแผนที่ทั้ง ๒ แบบมาแสดงไว้ข้างล่างนี้

แผนที่แสดงเส้นเขตแดนตามสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๔ และ สนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗
ที่มา: NS, Siam, Vol.76, p.75

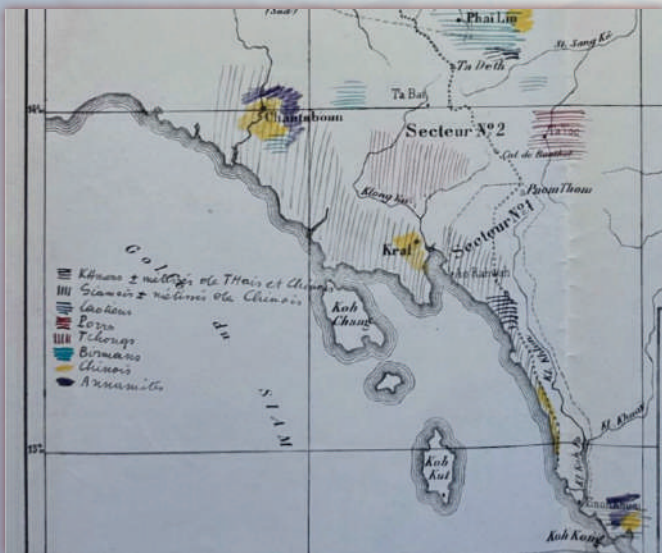

แผนที่แสดงเส้นเขตแดนตามสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ จะเห็นรอยแก้ไขตรงเส้นประจากเกาะกูด และพื้นที่ระหว่างอรัญถึงช่องตะโก จากคณะกรรมการปักปันฯ เอง
ที่มา: NS, Siam, Vol.77, p.3bis

แผนที่ ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ไม่ได้แสดงเกาะกูด และเกาะอื่น ๆ ของสยามไว้ เป็นการยืนยันว่าเกาะกูดเป็นของสยาม

๔. กัมพูชาไม่สามารถอ้างเหตุผลทางประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีเหนือเกาะกูดได้ เพราะจากการสำรวจของคณะกรรมการปักปันเขตแดนฯ เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1908 พบว่าเกาะกูดปกคลุมด้วยป่าหนาที่บ มีคนพื้นเมือง (โดยไม่ระบุว่าป็นชาติพันธุ์ใด) และคนจีนอาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งเพียงไม่กี่ครอบครัวเท่านั้น มีอาชีพเก็บของป่าและมุกขาย ไม่มีโบราณสถานหรือสิ่งปลูกสร้างที่แสดงถึงการครอบครองของกัมพูชาบนเกาะแต่อย่างใด ดังนั้น การอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของเกาะกูดด้วยเหตุผลทางประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีของกัมพูชาจึงไม่มีมูลแต่อย่างใด (ที่มา: NS, Siam78, p.158-159)

แผนที่แสดงชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนสยาม-กัมพูชา ซึ่งคณะกรรมการปักปันเขตแดนฯ ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเส้นเขตแดน
ที่มา: NS, Siam, Vol.78, p.291

จากเหตุผลข้างต้นจึงสรุปได้ว่า หลักฐานจดหมายเหตุของคณะกรรมการปักปันเขตแดนสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ ซึ่งเก็บรักษาไว้ที่หอจดหมายเหตุกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศส สนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ บันทึกของ ม.แบร์นาร์ต ประธานคณะเจรจาสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๐๗ รวมทั้งแผนที่กัมพูชาทั้งหมดที่พบในเว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศส ล้วนยืนยันว่า เกาะกูดเป็นของไทย ดังนั้น การอ้างสิทธิทางทะเลของกัมพูชาใน ค.ศ. ๑๙๗๒ โดยลากเส้นเขตแดนทางทะเลตามเส้นประในแผนที่ชั่วคราวท้ายสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๗ จากแหลมสารพัดพิษผ่านเกาะกูดไปกลางอ่าวไทย หรือ การอ้างสิทธิทางประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีเหนือเกาะกูดที่ไม่มีร่องรอยวัฒนธรรมกัมพูชาอยู่เลย ล้วนแต่เป็นการอ้างสิทธิเกินความเป็นจริงและไม่ได้ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้อง ส่วนเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับกัมพูชาที่ถูกต้องในปัจจุบันนั้น จะต้องเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชาจะต้องเจรจากันต่อไป

มุมมองเชิงยุทธศาสตร์กับประเด็น ไทย-กัมพูชา

Strategic Perspective on the Thailand-Cambodia Dispute

ร.อ. คมกริช กองบัว / Captain Komkrit Kongmuang

เราได้อะไร จากความเดิมตอนที่แล้ว

“บนสนามแห่งการแข่งขันที่เป็นมิตร ได้ทว่านเมล็ดพันธุ์แห่งชัยชนะ ซึ่งในวันหนึ่งข้างหน้า ในสนามอื่น เมล็ดพันธุ์เหล่านั้นจะออกผลเป็นชัยชนะ”

– General Douglas MacArthur –

What did we learn from the last article?

“Upon the fields of friendly strife are sown the seeds that, upon other fields, on other days will bear the fruits of victory”

เป็นแนวความคิดหลักที่โรงเรียนนายร้อย West Point ใช้เป็นกรอบในการออกแบบการแข่งขัน Sandhurst Military Skills Competition ที่ขึ้นชื่อว่าเป็นการแข่งขันทักษะทางทหารที่ทรหดและท้าทายที่สุดระหว่างสถาบันโรงเรียนนายร้อยชั้นนำจากทั่วโลก โดยการแข่งขันใช้เวลาทั้งหมดสองวันหนึ่งคืนเพื่อค้นหาศักยภาพที่ดีที่สุดออกมาทดสอบความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม ความอ่อนตัว การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไหวพริบ ความอดทน และอีกหลากหลายมิติที่สะท้อนถึงสภาพแวดล้อมความมั่นคงในปัจจุบันที่เปี่ยมล้นไปด้วยความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน ความคลุมเครือ และความหนักแน่นของความสามารถต่าง ๆ ที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ข้าศึกใช้เครื่องมือลักษณะที่เป็นสงครามลูกผสม หรือ Hybrid Warfare โดยมุ่งเน้นที่จะลดประสิทธิภาพ และบั่นทอนขวัญกำลังใจที่จะสู้ ทั้งหมดนี้เป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพของผู้เข้าแข่งขันในกรอบของระดับยุทธวิธี แต่มุมมองที่กว้างขึ้นในกรอบของระดับยุทธศาสตร์สะท้อนถึงคุณค่าตามคำพูดของ General Douglas MacArthur ได้อย่างดีเยี่ยม คือการนำมิตรประเทศมากระชับความสัมพันธ์ผ่านการแข่งขันเรียนรู้หลักนิยม มาตรฐาน ระบบ ระเบียบปฏิบัติประจำตัว ๆ ของกันและกันเพื่อสามารถทำงานร่วมกันในการตอบโต้ผู้ที่ไม่ประสงค์ดีต่อความมั่นคงโลก ผู้ที่ละเมิดหลักสากลด้านมนุษยธรรมและความสงบสุขของสังคมโลก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสรุปแล้วเป็นการแข่งขันที่มากกว่าทักษะทางทหารเพราะเป็นการทดสอบในคราบการทหาร และกองทัพเราสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้เหล่านี้ในการฝึกซ้อม การต้อนรับคณะจากต่างประเทศ หรือโอกาสต่าง ๆ ที่มีการเข้าร่วมจากสมาชิกต่างองค์กรและต่างประเทศ การทดสอบในคราบการทหารจะประสบความสำเร็จถ้าเรามีเป้าหมายที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติที่ชัดเจน และแนวความคิดที่ประสานสอดคล้องถึงค่านิยมและประโยชน์ที่ต้องการจากการเข้าร่วมเวทีระดับนานาชาติอย่างชัดเจน

เกร็ดความรู้เหล่านี้เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ประสบการณ์ และบทเรียนจาก Strategic Studies หรือ “ยุทธศาสตร์” และ Performance Psychology หรือ “จิตวิทยา ศักยภาพ” ซึ่งผู้อ่านสามารถติดตามเพิ่มเติมได้ทาง #strategicperformanceofficial บนช่องทาง Social media และ Online platforms ต่าง ๆ ที่ผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจมาตกผลึกเพื่อทำ Content แบ่งปันเทคนิคการพัฒนา

This is the core concept that the West Point Military Academy uses as a framework for designing the Sandhurst Military Skills Competition, renowned as one of the toughest and most challenging military skills competitions among leading military academies worldwide.

The competition spans two days and one night, aiming to test participants' utmost potential in leadership, teamwork, adaptability, on-the-spot problem-solving, quick wit, endurance, and various other dimensions that reflect the current security environment. This environment is characterized by volatility, uncertainty, complexity, ambiguity (VUCA), and the increasing protraction of various challenges. Adversaries employ tools akin to Hybrid Warfare, focusing on degrading effectiveness and undermining the will to fight.

All of this serves merely as a tool to test the effectiveness of competitors at the tactical level. However, a broader perspective at the strategic level excellently reflects the values articulated by General Douglas MacArthur: bringing allied nations together to strengthen relationships through competition, learning each other's doctrines, standards, and standard operating procedures. This enables them to work together effectively in responding to those who wish ill upon global security and those who violate universal principles of humanity and world peace.

In summary, this competition is more than just military skills; it's diplomacy in military guise. Our military can apply this knowledge in joint exercises, hosting foreign delegations, or other opportunities involving members from different organizations and countries. Diplomacy in military guise will succeed if we have clear goals aligned with national interests and a clear conceptual framework that harmonizes with the values and benefits desired from participating in

These insights represent an integration of knowledge, experiences, and lessons drawn from Strategic Studies and Performance Psychology. Readers can explore more through #StrategicPerformanceOfficial on various social

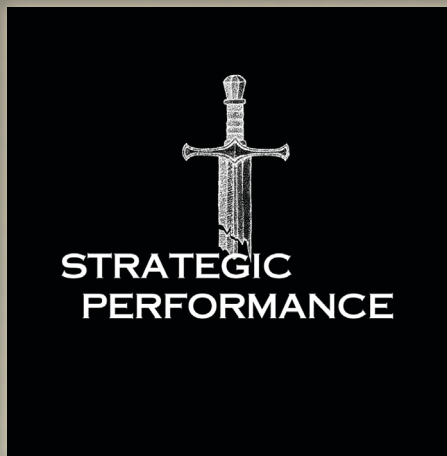

#strategicperformanceofficial

media and online platforms, where the author curates content

ความเป็นผู้นำ คักยภาพ และสมรรถนะ ทั้งในระดับบุคคล ทีม หรือแม้กระทั่งองค์กร ยิ่งไปกว่านั้น ข้อมูลต่าง ๆ มีการสอดแทรกงานวิจัยที่อัปเดตเพื่อให้ผู้อ่านได้นำสิ่งที่มีความหมายเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในทุก ๆ มิติของชีวิต

สำหรับบทความฉบับนี้ เรื่องราวที่อยากจะถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนสู่ผู้อ่านคือประเด็นร้อนแรงด้านความมั่นคงระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา ซึ่งเนื้อหาในบทความฉบับนี้จะเน้นเรื่องแนวความคิดด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการถอดบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และกำหนดทิศทาง หรือโน้มน้าวสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงในระดับยุทธศาสตร์ให้เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจทางทหารในระดับยุทธการและยุทธวิธีอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนขึ้น

based on crystallized insights—sharing techniques for developing leadership, potential, and performance at the individual, team, and even organizational levels. Moreover, the shared information is supported by up-to-date research, enabling readers to apply these valuable concepts effectively in daily life, promoting both performance and well-being in all aspects.

For this article, the story I want to convey and share with readers is the hotly debated security issue between Thailand and Cambodia. The content of

แล้วอย่างไรต่อ ?

บทความฉบับนี้จะกล่าวถึง 3 ประเด็นหลัก ๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชาคือ การเข้าใจสภาพแวดล้อมสามารถเพื่อวิเคราะห์ชัยชนะที่แท้จริง ความสำคัญของชัยชนะครั้งนี้ และแนวทางสู่ชัยชนะในระดับยุทธศาสตร์

ประเด็นแรก คือการเข้าใจสภาพแวดล้อมสามารถ ซึ่งแนวความคิดที่เปรียบเสมือนต้นหนในการคิดตรึงคมืดแรกที่ถูกในการเข้าใจสภาพแวดล้อมสามารถคือการเข้าใจความหมายของสงครามตามปรัชญาของนักปรัชญาทางทหารชาวปรัสเซียนาม Carl von Clausewitz ซึ่ง Clausewitz ได้อธิบายความหมายของสงครามไว้ว่า “สงครามเป็นเพียงการดำเนินนโยบายของรัฐด้วยวิธีการอื่นเท่านั้น” เมื่อถอดความหมายจากคำจำกัดความที่สั้นแต่ลึกซึ้งนี้แล้ว เราต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนว่าสงครามเป็นเพียงเครื่องมือของนโยบายทางการเมือง การใช้กำลังทางทหารและความรุนแรงโดยไร้เป้าหมายทางการเมืองที่ชัดเจนจึงไร้ค่าและเกิดการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ ฉะนั้นสงครามต้องถูกชี้แนะและโคดโดยรัฐบาลและผลประโยชน์ของชาติ (National interests) ที่ชัดเจน

this article will focus on strategic security concepts that can be used as a tool to draw lessons learned and shape or influence the strategic security environment to be more conducive to the effective and sustainable execution of military missions at the operational and tactical levels.

นิยาม ‘ชัยชนะ’ ใหม่: สมการยุทธศาสตร์สำหรับความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา

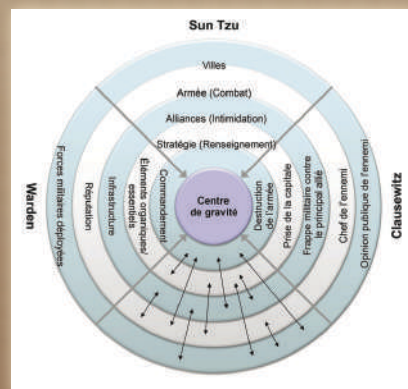
ในความขัดแย้งที่ยืดเยื้อ คำถามแรกที่สำคัญที่สุดที่นักยุทธศาสตร์ต้องถามไม่ใช่ “เราจะชนะได้อย่างไร?” แต่คือ “ชัยชนะที่แท้จริงมีหน้าตาเป็นอย่างไร?” คำตอบของคำถามนี้คือ จุดศูนย์กลางทางยุทธศาสตร์ (Strategic Center of Gravity) ซึ่งปฏิบัติการทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นทางการทูต การข่าว การทหาร และเศรษฐกิจ จะต้องมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน

เป็นเวลาหลายทศวรรษที่ความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นพรมแดนร่วม ถูกมองผ่านมุมมองที่ค่อนข้างจำกัดด้วยความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์และข้อพิพาทด้านดินแดน ซึ่งนำไปสู่นิยามของชัยชนะที่มีกวดผลจากอธิปไตยเหนือดินแดนตามตารางกิโลเมตร หรือการตอบโต้เพื่อรักษาเกียรติภูมิของชาติ

What's Next?

In any enduring conflict, the most critical question a strategist must ask is not “How can we win?” but rather, “What does it mean to win?” The answer to this question forms the strategic center of gravity upon which all operations diplomatic, informational, military, and economic must be oriented. For generations, the Thai-Cambodian relationship, particularly concerning our shared border, has been viewed through a narrow lens of historical grievance and territorial dispute. This has led to a cyclical and unproductive definition of victory, often measured in meters of sovereign ground or perceived slights to national honor.

ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงผันผวนอย่างรวดเร็ว (Volatility) ไม่แน่นอน (Uncertainty) ซับซ้อน (Complexity) และคลุมเครือ (Ambiguous) เราต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการทัศน์ใหม่แต่ละส่วนภาค รัฐ เอกชน ทหาร และประชาชน ทุกคนกำลังมองภาพชัยชนะเดียวกันและคำจำกัดความเหมือนกันหรือไม่ หากเราปรารถนาที่จะสร้างอนาคตที่มั่นคงและมั่นคงให้แก่ประเทศไทย เราจำเป็นต้อง นิยามคำว่า “ชัยชนะ” ให้ตรงกันเป็นอันดับแรก บทความนี้ต้องการคำตอบสำหรับคำถามพื้นฐานสามข้อ:

As a new generation of leadership prepares to serve the nation, we must have the intellectual courage to challenge this limited paradigm. Are all Thais seeing the same picture? Are we speaking the same strategic language? If we are to secure a stable and prosperous future for the Kingdom of Thailand, we must first redefine victory itself. This redefinition requires answering three fundamental questions:

1. ชัยชนะที่แท้จริงคืออะไร What?
2. เหตุใดชัยชนะนั้นจึงสำคัญ Why?
3. เราจะชนะได้อย่างไร How?

1. What does a true victory look like?
2. Why is achieving it so imperative?
3. How can we win?

ส่วนที่ 1: ชัยชนะที่แท้จริงคืออะไร What?

องค์ประกอบของชัยชนะในยุคสมัยใหม่ – การพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติ

ชัยชนะที่จำกัดอยู่เพียงในสนามรบเป็นเพียงความสำเร็จทางยุทธวิธี มิใช่ยุทธศาสตร์สำหรับชาติที่มีประวัติศาสตร์การดำเนินนโยบายอันชาญฉลาดเช่นประเทศไทย ชัยชนะที่แท้จริงไม่ได้อยู่ที่การครอบงำทางการทหารเพียงอย่างเดียว แต่คือ การรักษาความมั่นคงของผลประโยชน์แห่งชาติที่เป็นแกนหลักได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ของรัฐบาลไทย ได้วางพิมพ์เขียวที่ชัดเจนและบูรณาการไว้แล้วว่าชัยชนะที่ว่านี้ประกอบด้วยด้านใดบ้าง ซึ่งเป็นการก้าวข้ามการมุ่งเน้นเพียงความได้เปรียบด้านแสนยานุภาพทางทหาร ไปสู่ความเข้าใจในพลังอำนาจแห่งชาติแบบองค์รวม ดังนั้น “ชัยชนะ” คือความสำเร็จในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้:

1. นโยบายต่างประเทศ - ความสัมพันธ์ที่สมดุล, ความเป็นผู้นำในอาเซียน, การมีปฏิสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจ
2. การทูตทางเศรษฐกิจ - การส่งเสริมการค้า/การลงทุน, ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ, ปรีชาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ความมั่นคงและการคุ้มครอง - ความมั่นคงชายแดน, ความสามัคคีภายในประเทศ, การคุ้มครองคนไทยในต่างแดน
4. การมีส่วนร่วมระดับโลก - การเคารพกฎหมายระหว่างประเทศ, พหุภาคีนิยม, การมีบทบาทในการกำหนดบรรทัดฐานสากล
5. Soft Power - การทูตทางวัฒนธรรม, เศรษฐกิจสร้างสรรค์, การสร้างภาพลักษณ์ของชาติในระดับสากล

ดังนั้น “การชนะ” คือการสร้างสภาวะที่ผลประโยชน์แห่งชาติทั้งหมดนี้ไม่เพียงแต่ได้รับการปกป้อง แต่ยิ่งเจริญงอกงาม ปฏิบัติการทางทหารที่บรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธวิธี แต่กลับบ่อนทำลายความเป็นผู้นำในภูมิภาค สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจ หรือทำให้ภาพลักษณ์ของชาติเสื่อมเสีย จึงถือเป็นความล้มเหลวทางยุทธศาสตร์ ตามนิยามสมัยใหม่นี้

ส่วนที่ 2: เหตุใดชัยชนะนั้นจึงสำคัญ Why?

ความจำเป็นของชัยชนะ – มรดกแห่งอธิปไตยที่ไม่เคยขาดตอน

การจะเข้าใจว่าเหตุใดมุมมองต่อชัยชนะที่หมายถึงการรักษาและเชิดชูผลประโยชน์ของชาติ จึงสำคัญอย่างยิ่ง จำเป็นต้องมองไปยังอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเรา อัตลักษณ์ของชาติไทยถูกหล่อหลอมขึ้นจากมรดกอันล้ำค่าและมีเอกลักษณ์ นั่นคือ เราคือชาติที่ไม่เคยตกเป็นอาณานิคมของผู้ใด

อดีตของเรา: มรดกนี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นผลมาจากพระปรีชาสามารถเชิงยุทธศาสตร์ของบรรพชนชาติไทย ตั้งแต่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชไปจนถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงดำเนินนโยบายระหว่างประเทศได้อย่างเชี่ยวชาญในการถ่วงดุลระหว่างแสนยานุภาพทางทหารกับการทูต วิสัยทัศน์ทางเศรษฐกิจ และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อกระแสภูมิรัฐศาสตร์ในยุคสมัยของพระองค์ ทุกพระองค์ทรงทราบว่าอธิปไตยไม่ได้ถูกปกป้องโดยทหารที่ชายแดนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงราชทูตในราชสำนักต่างแดน ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของราชอาณาจักร ฉะนั้น การละทิ้งแนวทาง

Section 1: The Anatomy of Modern Victory – Securing National Interest

A victory confined to the battlefield is a tactical achievement, not a strategic one. For a nation like Thailand, with its rich history of smart diplomatic relationship, true victory is not about military dominance alone; it is the comprehensive and enduring security of our core national interests. The Royal Thai Government’s 20-Year National Strategy (2018-2037) provides a clear and integrated blueprint for what this victory entails. It moves beyond a singular focus on military strength to embrace a holistic understanding of national power. Winning, therefore, is the successful advancement of these interconnected interests:

1. Foreign Policy - Balanced relations, ASEAN leadership, engagement with superpowers
2. Economic Diplomacy - Trade/investment promotion, economic fairness, and Sufficiency Economy Philosophy
3. Security and Protection - Border security, and the domestic harmony, protection of Thais abroad
4. Global Engagement - Respect for international law, multilateralism, and the role in shaping global norms
5. Soft Power - Cultural diplomacy, creative economy, and building national image internationally

To “win” is to create a state of affairs where all these national interests are not just protected, but actively flourishing. A military operation that secures a tactical objective but undermines our regional leadership, damages our economy, or tarnishes our global standing is, by this modern definition, a strategic failure.

Section 2: The Imperative of Victory – A Legacy of Unbroken Sovereignty

Understanding why this comprehensive view of victory is so critical requires looking to our past, present, and future. Thailand’s national identity is forged from a unique and precious legacy: we are a nation that has never been colonized.

Our Past: This legacy was not an accident of geography. It was the result of the strategic genius of our forefathers from King Naresuan to King Chulalongkorn (Rama V who masterfully balanced military strength with diplomatic agility, economic foresight, and a deep understanding of the geopolitical currents of their time. They knew that sovereignty was defended not only by soldiers on the frontier but also by envoys in foreign courts and by the economic and cultural vitality of the kingdom. They wielded all instruments of national power in concert. To abandon this integrated

แบบบูรณาการนี้ที่เท่ากับการทรยศต่อพระเจ้าสามารถที่ได้ทรงปกป้องเอกราชของเราไว้

ปัจจุบันของเรา: วันนี้ สมรภูมิต่างๆได้ขยายตัวออกไป ภัยคุกคามต่ออธิปไตยของเราไม่ได้มีเพียงแค่ทหารที่เดินทัพเข้ามา แต่ยังมีรวมถึงคลื่นของข้อมูลที่บิดเบือน การปฏิบัติทางเศรษฐกิจที่มุ่งร้าย และความท้าทายทางกฎหมายในเวทีระหว่างประเทศ การพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติจึงสำคัญกว่าที่เคยเป็นมา เพราะแนวรบที่เราต้องเผชิญนั้นมีมากกว่าเดิม “ชัยชนะ” ทางทหารในระยะสั้นที่ต้องแลกมากับการเสียเปรียบในมิติข้อมูลข่าวสารหรือเศรษฐกิจ คือชัยชนะที่ได้ไม่คุ้มเสีย (Pyrrhic victory) ซึ่งจะทำให้เราอ่อนแอลงในการต่อสู้ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นในปัจจุบัน

อนาคตของเรา: ท้ายที่สุดแล้ว หน้าที่ของเราคือหน้าที่ต่ออนุชนคนรุ่นหลัง เราไม่ได้เป็นเพียงผู้รักษารอดทางประวัติศาสตร์บนแผนที่ แต่เราคือสถาปนิกผู้ออกแบบอนาคตที่คนไทยจะสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมั่นคงและมั่งคั่ง ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นชัยชนะที่ยั่งยืนในระยะยาวจะเป็นการรับประกันว่าเราได้ส่งมอบชาติที่ไม่เพียงแต่มีดินแดนที่สมบูรณ์แต่ยังมีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ มีอิทธิพลทางการทูต และมีความสามัคคีเป็นปึกแผ่น ในทางกลับกัน แนวทางที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้วยการเอาชนะในสมรภูมิต่างๆแต่จะรับประกันว่าลูกหลานของเราจะต้องต่อสู้ในสงครามเต็ม ๆ ที่เราเผชิญอยู่ ซึ่งไม่ใช่มรดกที่คู่ควรแก่ชาติอันยิ่งใหญ่ของเรา

ส่วนที่ 3: เราจะชนะได้อย่างไร How?

วิธีการสู่ชัยชนะ – การครองความเหนือกว่าในการตัดสินใจในยุคข้อมูลข่าวสาร

เมื่อได้นิยามแล้วว่า ชัยชนะคือการรักษาผลประโยชน์ของชาติและเหตุใดจึงสำคัญอย่างยิ่ง เราต้องหันมาพิจารณาวิธีการที่ทันสมัยเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น สภาวะแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะของ VUCA คือ มีความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) ในสภาวะแวดล้อมเช่นนี้ ชัยชนะไม่ได้เป็นของฝ่ายที่มีอำนาจการยิงมากกว่า แต่เป็นของฝ่ายที่สามารถประมวลผลข้อมูลและตัดสินใจได้ดีกว่าและเร็วกว่าฝ่ายตรงข้าม

กุญแจสำคัญคือการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ OODA Loop ซึ่งเป็นวงจรการตัดสินใจที่ประกอบด้วย การสังเกตการณ์ (Observe) การสังเคราะห์ (Orient) การตัดสินใจ (Decide) และการลงมือปฏิบัติ (Act) ที่พัฒนาขึ้นโดยนักยุทธศาสตร์การทหาร นาวาอากาศเอก จอห์น บอยด์ แห่งกองทัพอากาศสหรัฐฯ

ในอดีต กองทัพพยายามที่จะครองความได้เปรียบด้านเวลาและพื้นที่ทางกายภาพ (Time and Space) แต่ในปัจจุบัน พื้นที่ที่สำคัญที่สุดในการชิงความได้เปรียบขยายไปเป็นห้วงไซเบอร์ (Cyberspace) แล้ว วิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการสร้างความได้เปรียบที่เหนือกว่าคือ การ “เข้าแทรกแซง” OODA Loop ของฝ่ายตรงข้าม โดยการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Communication - SC) และปฏิบัติการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารทางทหาร (Military Information Support Operations - MISO หรือ ปขท.) อย่างมีวินัยและประสานสอดคล้อง

กรอบการทำงานแบบบูรณาการระหว่าง SC และ MISO จะช่วยให้เราสามารถชิงความริเริ่มในมิติการรับรู้ (Cognitive Domain) ได้ โดยมีวัตถุประสงค์ไม่ใช่เพียงการโฆษณาชวนเชื่อ แต่เพื่อบรรลุผลลัพธ์เชิงยุทธศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจง ดังนี้:

การขึ้นนำและกำหนดเรื่องราว (Shape the Narrative): กำหนดนิยามของความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชาเชิงรุก โดยเน้นไปที่โอกาสในอนาคตและความเคารพซึ่งกันและกัน แทนที่จะปล่อยให้ถูกจำกัดด้วยความขัดแย้งในอดีต ซึ่งหมายถึงการควบคุมขั้นตอน การสังเกตการณ์

approach is to betray the very wisdom that secured our freedom.

Our Present: Today, the battlefield has expanded. The threats to our sovereignty are no longer just columns of marching soldiers, but also waves of disinformation, predatory economic practices, and legal challenges in international forums. Protecting our national interests is more vital than ever because the fronts on which they are challenged are more numerous than ever. A short-term military “win” that cedes ground in the information or economic space is a Pyrrhic victory that weakens us for the more complex struggles of the present.

Our Future: Ultimately, our duty is to our future generations. We are not merely custodians of a historical map; we are architects of a future where Thais can live in security and prosperity. A strategy focused on sustainable, long-term victory ensures that we bequeath to them a nation that is not only territorially whole but also economically vibrant, diplomatically influential, and internally united. A narrow, conflict-oriented approach only guarantees that our children and grandchildren will be forced to fight the same battles we are. This is not an inheritance worthy of our great nation.

Section 3: The Method of Victory – Achieving Decision Dominance in the Information Age

Having defined what victory is and why it is imperative, we must now turn to the modern methodology for achieving it. The 21st-century strategic environment is defined by volatility, uncertainty, complexity, and ambiguity (VUCA). In this environment, victory belongs not to the side with the most firepower, but to the side that can most effectively process information and make better decisions faster than its adversary.

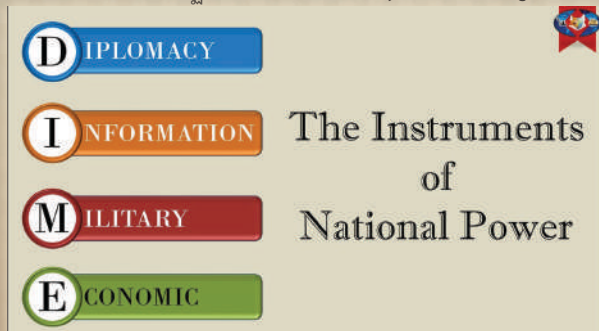
The key to this is mastering the OODA Loop, the decision making cycle of Observe, Orient, Decide, and Act, developed by military strategist Colonel John Boyd, USAF. Historically, military forces sought to dominate time and physical space.

Today, the decisive high ground is time and cyberspace. The most effective way to gain an asymmetric advantage and “get inside” an adversary’s OODA loop is through the disciplined and synchronized application of Strategic Communication (SC) and Military Information Support Operations (MISO).

An integrated SC-MISO framework allows us to seize the initiative in the cognitive domain. Its purpose is not merely to broadcast propaganda, but to achieve specific strategic effects:

Shape the Narrative: Proactively define the Thai-Cambodian relationship around future opportunity and mutual respect, rather than allowing it to be defined by past conflict. This means controlling the “Observe” and “Orient” phases for all relevant audiences domestic, international, and adversarial.

Inoculate Our Populace: Build national resilience by providing our own citizens with a clear, credible, and sophisticated understanding of our national interests. This prevents adversaries from exploiting internal divisions or fomenting hyper-nationalist sentiment that could force our hand into a strategic trap.

(Observe) การสังเคราะห์ (Orient) ของทุกกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศ และฝ่ายตรงข้าม

การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนของเรา: สร้างความเข้มแข็งของชาติโดยการให้ข้อมูลที่ชัดเจน น่าเชื่อถือ และลึกซึ้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาติแก่ประชาชนของเราเอง เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามใช้ประโยชน์จากความแตกแยกภายใน หรือปลุกปั่นกระแสชาตินิยมสุดโต่งที่อาจบีบให้เราต้องเดินเข้าสู่กับดักทางยุทธศาสตร์

การสร้างอิทธิพลต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจที่สำคัญ: มุ่งเป้าการสื่อสารที่แม่นยำและอิงตามข้อเท็จจริงไปยังผู้มีอำนาจตัดสินใจในกรุงเทพมหานคร ในอาเซียน และในเมืองหลวงสำคัญของโลก เพื่อให้แน่ใจว่ามุมมองของเราเป็นที่เข้าใจ และเพื่อสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการริเริ่มทางการทูตและเศรษฐกิจของเรา ซึ่งจะเป็นการขัดขวางขั้นตอน การตัดสินใจ (Decide) ของฝ่ายตรงข้าม ทำให้เกิดความลังเลและบีบให้ต้องทบทวนการกระทำที่ก้าวร้าว

การลดความตึงเครียดจากจุดยืนที่แข็งแกร่ง (De-escalate from a Position of Strength): ใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและความพร้อมทางทหารของเรา ซึ่งเป็นการป้องปรามการรุกราน ขณะเดียวกันก็ยังคงเปิดช่องทางสำหรับการเจรจาไว้ นี่คือการแก้แค้นของ “การชนะโดยไม่ต้องรบ” คือการทำให้เจตจำนงของฝ่ายตรงข้ามเป็นอัมพาตก่อนที่ความขัดแย้งจะกลายเป็นสิ่งที่ต้องเผชิญ ด้วยการทำให้ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเป็นความพยายามหลัก โดยมีอำนาจทางการทูต เศรษฐกิจ และการทหารเป็นส่วนสนับสนุน เราจะสามารถก้าวทันและคิดนำหน้าฝ่ายตรงข้ามได้เสมอ เราจะสามารถทำลายวงจรของความขัดแย้ง พิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างสมบูรณ์ และบรรลุชัยชนะที่แท้จริงและยั่งยืน ซึ่งเป็นการเชิดชูเกียรติภูมิในอดีตและประกันความมั่นคงในอนาคตของเรา

ชาติที่กุมเรื่องราวได้ คือชาติที่กุมอนาคต และถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยจะต้องเป็นผู้นำ

สรุปสังท้าย

การที่จะนำข้อมูลที่ได้จากบทความฉบับนี้ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อใช้ได้จริง เรามาลองตกผลึกทางความคิดกับบริบทของเรื่องราวทั้งหมดที่ได้เล่าสู่กันฟัง กันครับ

1. Declarative Knowledge (Why?): องค์ความรู้เหล่านี้สำคัญอย่างไร

ยุทธวิธีชนะในสมรภูมิ แต่ยุทธศาสตร์ชนะสงคราม การถอยออกมาของในมุมยุทธศาสตร์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ฉะนั้นการเข้าใจภาพรวม การลดอคติเพื่อวิเคราะห์เรื่องราว มองตัวละครว่าส่งผลและร้อยเรียงกันอย่างไร จึงช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ชัดขึ้น เพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและยั่งยืนมากขึ้น

2. Procedural Knowledge (How?): เราจะนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปใช้ได้อย่างไร

องค์ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์สามารถฝึกฝนได้ด้วยการคำนึงถึง 5 ด้าน ของการคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ซึ่งประกอบด้วย การคิดอย่างมีคุณธรรม ศีลธรรม (Ethical Thinking) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การคิดอย่างเป็นระบบ (Systems Thinking) และการคิดอย่างทันที่ (Thinking in Time) ดังนั้น การบูรณาการกระบวนการคิดเหล่านี้เข้ากับการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะทำให้มองปัญหาได้อย่างรอบด้านและตรงจุดมากขึ้น

3. Conditional Knowledge (When?): จังหวะไหน บริบทไหน ที่ควรใช้ความรู้เหล่านี้?

ใช้ได้ดีโดยเฉพาะในช่วงแรกของการทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมหรือบริบทสถานการณ์ที่เราเจอ แต่ควรใช้ควบคู่ตลอดกระบวนการแก้ปัญหา เช่นเดียวกับหลักการการกำกับดูแล เนื่องจากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงเสมอ การเข้าใจภาพรวมเพื่อกำหนดเป้าหมายให้ชัดจึงสำคัญ

Influence Key Decision-Makers: Target precise, fact-based messaging to decision-makers in Phnom Penh, within ASEAN, and in key global capitals to ensure our perspective is understood and to create favorable conditions for our diplomatic and economic initiatives. This disrupts the adversary’s “Decide” phase, creating hesitation and compelling them to reconsider aggressive actions.

De-escalate from a Position of Strength: Use information to demonstrate our resolve and military readiness, thereby deterring aggression, while simultaneously keeping channels for dialogue and off-ramps open. This is the essence of winning without fighting paralyzing the will of an opponent before conflict becomes necessary.

By making information operations the main effort, with our diplomatic, economic, and military power postured to support it, we can outpace and out-think any potential adversary. We can break the cycle of conflict, protect our complete national interests, and achieve a true, lasting victory that honors our past and secures our future.

The nation that masters the narrative, masters the future. It is time for Thailand to lead.

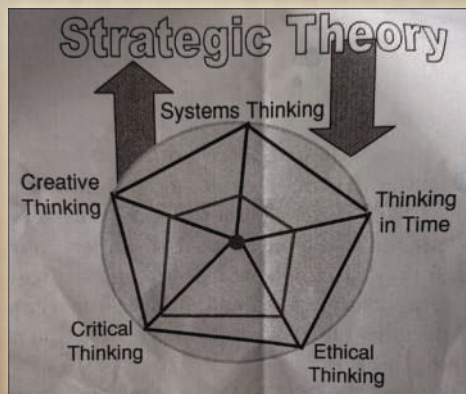
Key Takeaways

To implement the insights from this article effectively, let’s reflect on the context:

Declarative Knowledge (Why?): Why is it important to think like a Strategist Practitioner?

Tactics win battles, but strategy wins wars. Therefore, stepping back to view things from a strategic perspective is extremely important. Understanding the overall picture, being aware of potential biases to analyze situations, and seeing how different elements and characters influence and intertwine helps clarify the relationships between various factors, leading to more precise and sustainable solutions to problems.

Procedural Knowledge (How?): How can we implement Strategic Thinking?

Strategic Thinking can be developed by focusing on five dimensions of Strategic Thinking, which include Ethical Thinking, Critical Thinking, Creative Thinking, Systems Thinking, and Thinking in Time. Therefore, integrating these thinking processes into problem-solving will

allow one to view issues more comprehensively and accurately.

Conditional Knowledge (When?): In what situations or contexts should this knowledge be applied?

It works well, especially in the initial phase of understanding the environment or context. However, it should be used in conjunction with all phases and processes of problem-solving, similar to the principle of supervise and refine, because the environment is always changing. Understanding the overall context to set clear goals is therefore crucial.

หอจดหมายเหตุต่างประเทศ หุดกระหม่อมอาจารย์ : เอกสารเก่าเล่าเรื่องอาเซียน (2) การก่อตั้งสมาคม “อาเซียน” : ความเป็นมาจากฝ่ายไทย

พันเอก ดร.สศศักดิ์ งามขจรกุลกิจ

“4 สรูป เมื่อกระแสโลกเป็นไปเช่นนี้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะเป็นอย่างไร
● ควรสร้างความสัมพันธ์ต่อกันในกลุ่มอาเซียน เป็นการร่วมมือ เพื่อให้มีอำนาจต่อรองกับประเทศอื่น...”
พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ “บทนำ : เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในบริบทโลก” วิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (HI 4105) 10 กันยายน 2552

บทนำ

ใจความจากเนื้อหาสรุปของเอกสารประกอบการทรงสอนข้างต้นนี้ คือ คำถามและคำตอบที่ทูลกระหม่อมอาจารย์ทรงตั้งหทัยไว้อย่างสั้น ๆ จากการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (HI 4105) ซึ่งเป็นวิชาเลือกเสรีของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2552 แต่ใจความสั้น ๆ จากคำถามและคำตอบตามพระราชนิพนธ์การสอนนี้ กลับมีความหมายที่สำคัญยิ่งต่อคนไทยและชาวอาเซียนในปัจจุบัน-อนาคต ที่ควรต้องสร้างความตระหนักไว้เพื่อร่วมกันพัฒนาความสัมพันธ์ให้เหนียวแน่นต่อไป ซึ่งจะได้นำมาขยายความในตอน 2 นี้

สาระหลักในตอน 2 นี้ ซึ่งจะได้นั้นเรื่อง “การก่อตั้งสมาคม “อาเซียน” : ความเป็นมาจากฝ่ายไทย” ก็คือจุดเริ่มต้นตามนัยที่ทูลกระหม่อมอาจารย์ทรงเน้นไว้ข้างต้น และควรเน้นไว้อีกครั้งว่า “...ควรสร้างความสัมพันธ์ต่อกันในกลุ่มอาเซียน เป็นการร่วมมือ เพื่อให้มีอำนาจต่อรองกับประเทศอื่น...” นั่น คือคำตอบที่ชัดเจนในยุคประชาคมอาเซียน แต่คงมิใช่เฉพาะกับนักเรียนนายร้อยและทหารอาชีพเท่านั้น หากควรต้องยึดเป็นภารกิจหลักของชาวไทย-อาเซียนอย่างมั่นคงต่อไป เพราะอาเซียนก็ยังคงต้องเผชิญกับขั้วมหาอำนาจในยุคของ จีน - BRICS+ กับสหรัฐอเมริกา - Trump 2.0 ดังนั้น การรวมกลุ่มของอาเซียนบนเวทีระเบียบโลกใหม่ จึงยังเป็นเรื่องจำเป็นเสมอ ดังเช่น วาระสำคัญของการประชุมสุดยอดของอาเซียนครั้งที่ 46 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2568 ที่มาเลเซีย ที่จริง ตามแนวความคิดและความรู้สึกของผู้คนในภูมิภาคบนเส้นทางความร่วมมือนี้ ที่ต้องการรวมกลุ่มเพื่อให้มีอำนาจต่อรองกับประเทศอื่น ๆ นั้น แน่นหนาว่า คงมิใช่เป็นเพียงสิ่งจำเป็นในช่วงสมัยปัจจุบัน-อนาคตเท่านั้น หากแต่เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ชาวอาเซียนมีความใฝ่ฝันและได้พยายามกันมานานแล้วในอดีต และมีความโดดเด่นขึ้นในยุคที่ตะวันตกเข้ามายึดดินแดนและปกครองในสมัยอาณานิคมและต่อเนื่องมาในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

อย่างไรก็ดี รูปธรรมของเรื่องนี้ คือการรวมตัวและจัดตั้งเป็นองค์การความร่วมมือในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น เพิ่งเกิดขึ้นในสมัยสงครามเย็น ดังจะเห็นได้จากความพยายามครั้งแรก เมื่อปี 2490 ในนามสันนิบาตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia League) ต่อมาปี 2504 ในนามสมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือสมาคมอาสา (Association of Southeast Asia: ASA) และมาประสบความสำเร็จในปี 2510 คือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asia Nations, ASEAN) เรื่องความเป็นมาของความพยายามในการจัดตั้งองค์การความร่วมมือนี้ มีหลักฐานและข้อเท็จจริงจากเอกสารชั้นต้นของไทยและต่างประเทศจำนวนมากไม่น้อย และมีงานวิจัยวิทยานิพนธ์ ตำรา - บทความวิชาการต่าง ๆ ได้นำเสนอเรื่องนี้ไว้จำนวนมากไม่น้อยเช่นกัน แต่การนำเสนอจากจุดเริ่มต้นในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่า

เพื่อให้เข้ากับงานเขียนเชิงสารคดี กึ่งวิชาการและเรื่องเล่าชวนคิดชวนถกเถียงอย่างสนุก แต่มีเนื้อหาและได้ความรู้ใหม่ ๆ จึงได้อาศัยบันทึกและเรื่องเล่าของผู้นำไทยท่านหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทหรืออยู่เบื้องหลังในการก่อตั้งสมาคมอาเซียนโดยตรง คือ บันทึกและเรื่องเล่าของพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ เป็นตัวเดินเรื่องและค้นอ่านเอกสาร NARA ต่อไป

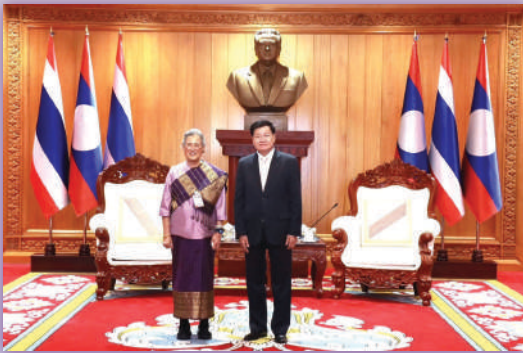
พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ : บันทึกและเรื่องเล่า

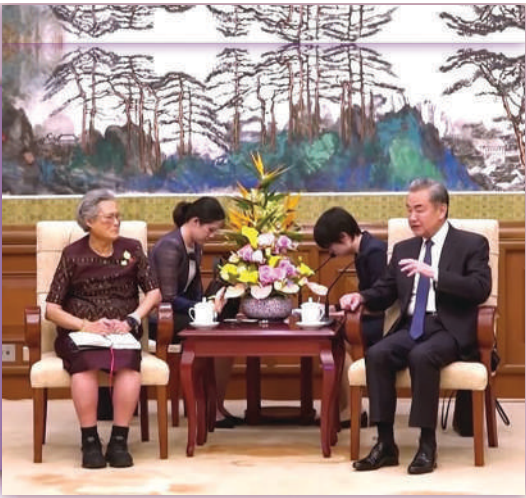
การพินิจความเป็นมาของการก่อตั้งสมาคม “อาเซียน” นี้ แม้ได้อาศัยเรื่องเล่าของฝ่ายไทยเป็นหลัก แต่เข้าใจได้ว่า ความคิดและข้อเสนอของไทยน่าจะอยู่ในกระแสเดียวกันกับความคิดอ่าน ความต้องการของชาติอื่น ๆ ที่ร่วมก่อตั้งอาเซียนด้วย คือ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย และในการพิจารณาได้อาศัยเรื่องเล่าจากผู้มากด้วยประสบการณ์ในขณะนั้นท่านหนึ่งคือ พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ (Col. Dr.Thanat Khoman) อดีตรองนายกรัฐมนตรี (2523-2526) อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (2502-2514) และอดีตเอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา (2500-2502) เป็นหลักในการนำร่องของการพิจารณานี้และการค้นอ่านเอกสารลับของสหรัฐอเมริกา (NARA) เพิ่มเติมต่อไป เพราะท่านเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) พร้อมทั้งยังมีเรื่องเล่าที่สนุก มีความหมายและน่าสนใจยิ่งด้วย

พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ ได้บรรยายเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจและถือเป็นกุญแจสำคัญในการขุดหาอดีตของกำเนิดอาเซียน ในหัวข้อเรื่อง “ริเริ่มก่อตั้งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)” เมื่อปี 2530 ในโอกาสครบรอบ 20 ปีของการก่อตั้งสมาคมอาเซียน ซึ่งหลังจากนั้นมีการถอดความเป็นรูปของบทความรวบรวมอยู่ในหนังสือ **นโยบายต่างประเทศไทยบนทางแพร่ง** (2533) ที่มี รศ.ฉันทิมา อ่องสุริยกุล บรรณาธิการ ต่อมาทางคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้นำบทความดังกล่าวมาพิมพ์ใหม่อีกครั้งเพื่อเป็นหนังสือที่ระลึก เนื่องในวาระคล้ายวันสถาปนาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปี 2559 โดยใช้ชื่อเดิม **ริเริ่มก่อตั้งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)** โดยมี ผศ.ดร.สุริ พวงคำเจริญ บรรณาธิการ (2559)

เนื้อหาตามบันทึกและเรื่องเล่านี้ พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ ได้เน้นให้เห็นว่า เหตุผลหรือที่มาของความคิดในการก่อตั้งสมาคมอาเซียนนั้น ส่วนสำคัญประการหนึ่งก็คือ “ความอ่อนแอของ ส.ป.อ. (ซีโต้)” (Southeast Asia Treaty Organization - SEATO) ความว่า “...เราทราบกันว่าซีโต้หรือที่ไทยเรียกว่า ส.ป.อ. ถูกขนานนามว่าเป็น เสือกระดาษ คือ ไม่มี ความหมาย ไม่มีประสิทธิภาพ หรือสมรรถภาพ และโดยเฉพาะไม่เป็นที่ยำเกรงต่อคอมมิวนิสต์” และอีกครั้งว่า “...ที่เล่ามาให้ฟังก็เพื่อให้เข้าใจว่า การก่อตั้งสมาคมอาเซียน (ASEAN) นั้น เป็นเรื่องความจำเป็นสำหรับความอยู่รอดของประเทศชาติ อีกประการหนึ่งคือ ความอ่อนแอของ ส.ป.อ. (ซีโต้)”

ร่องรอยจากเรื่องเล่านี้แสดงนัยไว้อย่างชัดเจนว่า ความคิดในการก่อตั้งอาเซียนนั้น น่าจะมาจากเรื่องความจำเป็นสำหรับความอยู่รอดของประเทศชาติ และความอ่อนแอของ ส.ป.อ. (ซีโต้) ซึ่งทั้งสองประการนี้ก็คือ ภัยจากคอมมิวนิสต์ในสมัยนั้นนั่นเอง แต่ข้อสงสัยหนึ่ง

ซึ่งมีไข่มุกจากเรื่องเล่าของฝ่ายไทย หากมาจากพันธมิตรสำคัญของไทยในขณะนั้น คือภัยจากคอมมิวนิสต์ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่จำเป็นหรือผลักดันให้ไทย-เพื่อนบ้านเกิดความคิดในการก่อตั้งอาเซียน แต่อาจมิได้อยู่ในความคิดของสหรัฐอเมริกาได้ เพราะหากพินิจพิเคราะห์จากข้อมูลในเอกสารลับของ NARA สหรัฐอเมริกาเน้นแต่ SEATO

(ส.ป.อ./ซีโต้) และถือว่าพอเพียงแล้วในการรับมือกับการคุกคามนั้น

ที่สำคัญยิ่งก็คือ หากพินิจพิเคราะห์จากข้อมูลในเอกสารลับของ NARA กลับพบว่า ความคิดในการก่อตั้งสมาคมอาเซียนนั้น มาจากท่าทีที่ไทยเอง รวมทั้งสมาชิกริเริ่มกลุ่มอาเซียนอีก 4 ชาติ ที่ต่างไม่พอใจบทบาทและอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาในการกำหนดข้อบังคับต่าง ๆ ให้กับประเทศเล็ก ๆ เช่น ไทย จึงเป็นไปได้ว่ารากฐานทางความคิดที่ลึกกว่าภัยคอมมิวนิสต์นั้น นั่นก็คือ ความต้องการเป็นอิสระจากสหรัฐอเมริกานั้นเอง และ/หรือจากระบบ 2 ชั้น 2 ขั้วมหาอำนาจในขณะนั้น ในขณะที่เดียวกันการก่อตั้งอาเซียน ก็ต้องการแสวงหาสันติภาพหรือการอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับกลุ่มประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่มีระบบการเมืองต่างกันเป็นสำคัญ

ข้อพิจารณาในเรื่องนี้ โดยเฉพาะความต้องการเป็นอิสระจากสหรัฐอเมริกานั้น แน่กว่าการบอกเล่าของพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ คงไม่สามารถกล่าวถึงหรือบอกตามตรงในขณะนั้นได้ แต่สิ่งที่ท่านพันเอก (พิเศษ) ผู้นี้พอแสดงออกได้บ้างในระยะหลัง นั่นก็คือ การย้อนกลับไปแสดงตัวอย่างในอดีตของไทยที่ต้องเผชิญกับชาติมหาอำนาจเก่า โดยเฉพาะอังกฤษ โดยเล่าเป็นตัวอย่างคล้ายทำนองเปรียบเทียบหลายครั้งด้วยกัน ความว่า

“...ภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคของประเทศเล็ก ๆ และส่วนมากเคยเป็นอาณานิคมของประเทศยุโรปและอเมริกา ยกเว้นประเทศไทย แต่ไทยก็ไม่ได้มีเอกราชที่สมบูรณ์ ไทยถูกกลั่นแกล้งบีบบังคับต่าง ๆ เช่น การเก็บภาษีขาเข้า...แสดงให้เห็นว่าเราก็มิได้มีเอกราชโดยสมบูรณ์ โดยเฉพาะไม่มีอธิปไตยในด้านภาษีอากร อีกอย่างหนึ่งไทยอยากสร้างทางรถไฟจากชายแดนทางใต้เมืองหลวง แต่ไทยไม่มีเงิน ก็ต้องไปกู้ประเทศอังกฤษ...อังกฤษว่าถ้าไทยต้องการเงินสร้างทางรถไฟ ไทยจะต้องทำทางรถไฟให้เหมือนกับทางรถไฟในมาลายา... แสดงว่าไทยแม้ไม่เป็นเมืองขึ้น แต่ไทยก็ไม่มีเอกราช เพราะถูกบังคับเรื่องศาลไทย...”

จุดสำคัญที่ พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ ได้หยิบยกเรื่องนี้มาพูดก็น่าจะมีความหมายซ่อนอยู่ในเรื่องที่ไม่ไทยและเพื่อนบ้านต้องริเริ่มการจัดตั้งอาเซียน นั่นก็คือ ความต้องการเป็นอิสระจากสหรัฐอเมริกา-ค่ายโลกเสรี ด้วยการริเริ่มในการสร้างองค์การความร่วมมือในระดับภูมิภาคจากทุกประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังจะเห็นได้จากข้อสรุปที่ท่านเล่า จากการสรุปบทเรียนทางประวัติศาสตร์ในช่วงนี้ไว้ ความตอนหนึ่งน่าสนใจยิ่งว่า

“ทั้งสามตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ทั้ง ๆ ที่ไทยไม่ใช่เมืองขึ้น แต่ประเทศไทยก็ไม่มีเอกราชสมบูรณ์ ย้อนกลับมาที่สภาพหรือสถานการณ์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศซึ่งเคยเป็นเมืองขึ้นของประเทศทางยุโรป ก็ยังมีความเคียดแค้นเกลียดชังประเทศเหล่านี้อยู่ จึงไม่ต้องการที่จะเข้าไปร่วมมือกับองค์การที่ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คิดว่าชาวตะวันตก ซึ่งเคยเป็นนายเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาก่อน คอยบงการอยู่เบื้องหลัง คือ ประเทศเหล่านี้ไม่ต้องการที่จะไปรวมในกลุ่มประเทศที่ใกล้ชิดหรืออยู่ภายใต้บังคับบัญชาของต่างชาติ ซึ่งชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คิดว่าไทยเป็นเช่นนั้น ซึ่งความจริงไทยไม่ได้เป็นเช่นนั้น เพราะไทยไม่ต้องการอยู่ภายใต้บงการของฝรั่ง แต่ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คิดเช่นนั้น จะเป็นพม่า เขมร ก็ไม่ยอมเข้าร่วมในองค์การส่วนภูมิภาคที่ไทยเสนอ ทั้งที่ในใจก็เห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะมีการร่วมมือส่วนภูมิภาค...นี่ก็เป็นสถานการณ์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

อันที่จริงแล้ว “ทั้งสามตัวอย่าง” ที่พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ ได้กล่าวถึงนี้ เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 - 5 ในสมัยที่ไทยเราต้องเผชิญกับการเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลของชาติมหาอำนาจต่าง ๆ โดยเฉพาะเริ่มจากอังกฤษ แต่เหตุการณ์คล้ายทำนองเดียวกันนี้ก็เกิดขึ้นในความรู้สึกของผู้นำฝ่ายไทยได้เช่นกัน ในสมัยต่อมา เช่น ช่วงสมัยสงครามเย็น ที่สหรัฐอเมริกา

เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากในช่วงทศวรรษ 2490 - 2520 ด้วยหลักใหญ่คือ การช่วยป้องกันภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ในนามซีโต้ (SEATO/ส.ป.อ.) แต่ในขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกาก็มีข้อจำกัด มีเงื่อนไขต่าง ๆ ต่อไทยไม่น้อย โดยเฉพาะการห้ามการติดต่อกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ในแทบทุกด้าน รวมถึงการค้าขายการส่งสินค้าต่าง ๆ ที่ไทยเคยค้าขายกับจีนแดงและรัสเซีย ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดนี้ผู้นำไทยย่อมรู้สึกขงใจและมองออกว่า สหรัฐอเมริกาเน้นผลประโยชน์ของตนมากกว่าประเทศเล็ก ๆ เช่น ไทย แต่ผู้นำไทยคง “น้ำท่วมปาก” พูดไม่ออก บอกไม่ถูก ได้แต่เก็บไว้ในใจและนำมาบอกกล่าวเป็นนัยตามบันทึกนี้

เรื่องนี้พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ ได้กล่าวถึงจุดหมายของการก่อตั้งสมาคมอาเซียนในบริบทช่วงนั้นได้เป็นอย่างดี ทั้งยังย้อนกลับไปในอดีตว่า ท่านได้รับความคิดนี้มาจากใคร ความตอนหนึ่งว่า

“เราจะเห็นในโลกปัจจุบัน ทั้ง ๆ ที่มีประเทศที่อ้างเป็นประชาธิปไตยหรือเคารพสิทธิมนุษยชนมาก แต่ในใจจริงของประเทศต่าง ๆ นี้โดยเฉพาะประเทศใหญ่ ๆ ล้วนแล้วแต่มีความต้องการที่จะส่งเสริมแสวงหาผลประโยชน์แห่งชาติของตนเป็นใหญ่ ผลประโยชน์ของชาติอื่นเขาไม่สน และเขาพยายามที่จะเอารีดเอาเปรียบให้มากที่สุด โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ และในอนาคตที่จะถึง อาจจะเป็นระยะเวลาที่ลำบากมากสำหรับประเทศเล็ก ๆ โดยเฉพาะประเทศที่ไม่รวมกัน แต่เมื่อรวมกันแล้วอย่างน้อยก็ดีขึ้นกว่าเดิม ข้อคิดอันนี้เป็นความจริง ตลอด 20 ปีที่ผ่านมาได้พิสูจน์แล้วว่า ความต้องการของเราที่จะรวมกันเพื่อให้เป็นกอบเป็นกำขึ้น ได้ประโยชน์ตามที่เรามุ่งหวังนี้เป็นจุดหมายที่แท้จริงไม่ว่าใครจะเดาว่าอย่างไรก็ตาม

ผู้บรรยายขออภัยว่า วัตถุประสงค์ที่เราต้องการก็คือ เราต้องการจะให้ความแบ่งแยกกันในหมู่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดสิ้นไป และให้เป็นกอบเป็นกำขึ้นมา ข้อคิดอันนี้ผู้บรรยายได้มาจากหลายฝ่าย ฝ่ายที่สำคัญที่สุดคือ ท่านปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเป็นท่านแรกที่ได้ให้ความคิดเห็นว่า หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้น่าจะรวมตัวกัน ตอนนั้นท่านมุ่งไปทางอินโดจีน ซึ่งถ้าฝรั่งเศสถอนตัวออกไป ก็จะเกิดช่องว่าง (Vacuum) เพราะฉะนั้นประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเก่าแก่ ซึ่งไม่เคยตกเป็นทาสของใคร ก็น่าจะเป็นผู้ริเริ่มในการรวมประเทศต่าง ๆ ไม่ใช่รวมภายใต้การบงการของประเทศไทย แต่รวมในฐานะเป็น Partner เป็นผู้ที่มีประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียเท่าเทียมกัน”

แนวคิดเรื่องการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคนี้ คือ “ไม่ใช่รวมภายใต้การบงการของประเทศไทย แต่รวมในฐานะเป็น partner เป็นผู้ที่มีประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียเท่าเทียมกัน” น่าจะเป็นสิ่งที่ผู้นำไทยก็คงหวังจากฝ่ายสหรัฐอเมริกาหรือชาติมหาอำนาจอื่น ๆ เช่นกัน ทั้งนี้เพราะโดยธรรมชาติแล้ว ทุกประเทศไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก ๆ ไม่ยกเว้นไทย แต่ทุกประเทศล้วนต่างก็มีผลประโยชน์แห่งชาติที่ต้องรักษา และที่สำคัญยิ่งก็คือ ประเทศเล็กทั้งหลายต่างก็ต้องการเป็นอิสระ มีเอกราชในการบริหารจัดการบ้านเมืองของตนเองมากกว่าอยู่ภายใต้การบงการของชาติมหาอำนาจ ที่เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในฐานะมิตร ในฐานะพี่ใหญ่ ซึ่งคงความเหนียวแน่นช่วยป้องกันภัยศัตรูจากภายนอก

พินิจในแง่นี้ ความรู้สึกของพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ ที่ได้บรรยายไว้ในปี พ.ศ. 2530 ก็อาจสะท้อนมาจากส่วนลึกที่ไทยต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ภายใต้แรงกดดันจากความเป็นพันธมิตร โดยเฉพาะจาก “พี่ใหญ่” คือสหรัฐอเมริกา ที่มีกบการหรือบังคับไทยอยู่ไม่น้อย ไทยจึงริเริ่มเรื่องการก่อตั้งสมาคมอาเซียนขึ้นมา และน่าจะเป็นจริงเช่นนั้น เนื่องจากมีหลักฐานชั้นต้นรองรับอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะข้อมูลลับในเอกสารของสหรัฐอเมริกา (NARA)

ยังคงเป็นผู้กระทำมากกว่า ผู้ถูกระทำ คือมิใช่เป็นเพียงรัฐบาลหุ่นหรือต้องทำตามฝ่ายมหาอำนาจที่ตนเลือกหรือสั่งกักอย่างตายตัว เพราะในความจริงแล้ว ผู้นำประเทศเล็ก เช่น ผู้นำไทย ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ต่างก็มีอิสระและรู้จัก “หลอกล่อ” ประเทศมหาอำนาจที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ “อย่างชาญฉลาด” ดังตัวอย่างในสมัยสงครามโลก

ตามแนวคิดนี้ ศ.ดร. McCoy เห็นว่า ผู้นำแต่ละประเทศในภูมิภาคนี้ เช่น ไทยหรือฟิลิปปินส์ ต่างมีความชาญฉลาดและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของตนอย่างมีไหวพริบ คือไม่ได้คิดจะผูกติดหรือเกาะชาติมหาอำนาจฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในการเมืองระหว่างประเทศอย่างตายตัวนัก แต่มักเป็นไปแบบพลิกแพลงหรือเลื่อนไหลอยู่ตลอดเวลา คือก้าวทันกระแสโลกแบบไปตามสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้กับฝ่ายตนได้เปรียบในทางการเมืองเสมอ

ตัวอย่างเช่น ผู้นำประเทศเล็ก ๆ นั้น อาจเล่นบทเป็นฝ่ายนิยมญี่ปุ่นหรือสนับสนุนสัมพันธมิตรก็ได้ หากการเล่นบทนั้นยังประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองกลุ่มของตนเหนือคู่แข่งอื่น ๆ และพร้อมจะปรับเปลี่ยนบทได้เสมอหากสถานการณ์แปรเปลี่ยนไป ในแง่นี้การยึดมั่นกับอุดมการณ์ของญี่ปุ่นหรือฝ่ายตะวันตกในระหว่างสงครามโลกฯ จึงมีความสำคัญน้อยกว่า “จุดยืน” ของผู้นำประเทศเล็ก เพื่อความอยู่รอดของชาติตน การรักษาอำนาจภายในของผู้นำในแต่ละประเทศของภูมิภาคนี้

งานเขียนของ ศ.ดร. McCoy มีเป็นจำนวนมาก เล่มที่รู้จักกันดีในเมืองไทย น่าจะได้แก่ *The Politics of Heroin in Southeast Asia* (1972) หรือ *The Politics of Heroin: CIA Complicity in the Global Drug Trade* (2003) และ *Closer Than Brothers: Manhood at the Philippine Military Academy* (1999) *Policing America's Empire: The United States, the Philippines, and the Rise of the Surveillance State* (2009) (ed. With Francesco Scarano) และเล่มล่าสุดคือ *In the Shadows of the American Century: The Rise and Decline of US Global Power*. (Haymarket Books, 2017)

แต่มีอีกเล่มหนึ่งซึ่งคนไทยแทบไม่รู้จักเลย นั่นก็คือ หนังสือ *Southeast Asia Under Japanese Occupation* (Author, Editor, 1980) และขอแนะนำว่า ถ้าท่านสนใจศึกษาวิจัยหัวข้อใหม่ ๆ ที่จะช่วยทำให้เข้าใจประวัติศาสตร์ไทยประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้อย่างถึงแก่นแล้ว แนวคิดหรือข้อเสนอแนะของ ศ.ดร. McCoy จะช่วยกระตุ้นความคิดของเราให้คิดกว้างและลึกกว่าเดิมได้มาก ทั้งวิธีการมองประวัติศาสตร์และการค้นแสวงหาหลักฐานแนวใหม่ ที่นักประวัติศาสตร์สกุลเดิมหรือวาทกรรมเก่าอาจไม่เคยคิด หรือคิดแต่ไม่เคยเฉลียวใจมาก่อนเลยก็ได้

นอกจากนี้ ข้อเสนอหลักของ ศ.ดร. McCoy ที่น่าสนใจและมีน้ำหนักอีกเรื่องหนึ่งก็คือ วิธีการมองและอธิบายพฤติกรรมทางการเมืองของบรรดาผู้นำชาวพื้นเมืองจากจุดยืนภายในหรือมุมมองที่เป็นจริง คือความขัดแย้งและการต่อสู้ทางการเมืองของบรรดาผู้นำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยสงครามโลกฯ ที่ ศ.ดร. McCoy เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นในภูมิภาคนี้หรือเอเชียอาคเนย์ ไม่ได้มีเรื่องความจงรักภักดีต่อชาติมหาอำนาจฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแบบตายตัว หรือไม่ได้อยู่ติดกับอุดมการณ์โดยเฉกเช่นแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นประชาธิปไตย เผด็จการฟาสซิสต์ คอมมิวนิสต์ หากแต่มักทำตามแบบพลวัตไปตามกระแสของโลก และที่สำคัญคือการเปลี่ยนข้าง ย้ายค่าย มักเกิดขึ้นได้เสมอ หากมีประโยชน์หรือก็คือ การได้รับประโยชน์จากการเข้ามาของชาติมหาอำนาจนั้น ๆ

ตามข้อเสนอนี้เป็นการมองจากจุดยืนของผู้นำประเทศเล็กเป็นตัวตั้ง เพราะในฐานะประเทศเล็กย่อมต้องมีทางเลือกในการปกป้องตนเองจากกระแสการเมืองโลก ดังผู้นำอาเซียนต่างก็พยายามทำตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของสงครามในแต่ละช่วงที่เข้ามา เพื่อความอยู่รอดของชาติและอำนาจของกลุ่มตนต้องมาก่อนเป็นลำดับแรก โดยต่างก็มีได้เสียเรื่องความสามัคคีหรือการยึดติดกับอุดมการณ์ของมหาอำนาจฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอย่างตายตัวนัก

พูดง่าย ๆ ก็คือ จุดยืนของผู้นำของไทย-เพื่อนบ้านอาเซียน มักมองและบริหารจัดการกับการเมืองโลกไปในแนวทางเดียวกัน คือต่างคิดถึงกลุ่มการเมืองของตนเองและชาติบ้านเมืองของตนต้องมาก่อน ส่วนเรื่องการเข้าร่วมกับฝ่ายญี่ปุ่นหรือสัมพันธมิตร ก็เป็นเรื่องแล้วแต่สถานการณ์ไหนที่จะเอื้อประโยชน์ให้ฝ่ายตนได้เปรียบ/อยู่รอด

ดังนั้น ผู้นำชาวพื้นเมืองในภูมิภาคอาเซียนนี้ จึงมี “ตัวเลือก” หรือเลือกได้ว่าจะอยู่กับมหาอำนาจใด และเป็นผู้กระทำมากกว่าเพียงเป็นผู้ตามฝ่ายมหาอำนาจแต่ถ้อยเดียว เช่น ถ้าเข้ากับญี่ปุ่นได้ประโยชน์ก็เอา แต่ถ้าหากเห็นว่าอยู่กับญี่ปุ่นแล้วจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบคู่แข่งและ/หรือประเทศชาติเสียหาย ก็พร้อมจะย้ายค่ายได้เสมอ

ด้วยเหตุนี้ การจะเปลี่ยนข้างหรือคิดย้ายฝ่ายในระหว่างสงครามฯ ก็ถือเป็นเรื่องปกติเช่นกันหรือเป็นไปตามหลักธรรมชาติ กฎสากลของความอยู่รอด พินิจในแง่นี้นักประวัติศาสตร์ผู้ซึ่งย่อมจะฉลาดกว่าบุคคลในอดีตที่ศึกษาเนื่องจากรู้ว่าฝ่ายไหนชนะฝ่ายไหนแพ้ จึงไม่ควรใช้อคติใด ๆ ในปัจจุบัน กลับไปกล่าวโทษ ขี้แค้นการกระทำของผู้ใดก็ตามที่ผ่านมาแล้ว เพราะผู้นำในประวัติศาสตร์ต่างได้พยายามทำดีที่สุดแล้วในเงื่อนไขขณะนั้น ๆ

ตามแนวคิดของ ศ.ดร. McCoy นี้ จึงเป็นมองตามความจริงอย่างมีเหตุผลจากจุดยืนของผู้นำประเทศเล็ก และน่าสนใจนอกจากจะช่วยทำให้เข้าใจเข้าถึงปัญหา “เนื้อใน” ของไทยในสมัยสงครามโลกฯ แล้ว ยังมีประโยชน์ในการมองและทำความเข้าใจปัญหาภายในของแต่ละชาติ บทบาทและพฤติกรรมของผู้นำไทยและในเพื่อนบ้านอาเซียน รวมทั้งผู้นำอื่น ๆ ในประเทศโลกที่สาม/กำลังพัฒนาในสมัยต่อมา สมัยสงครามเย็น ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ในกรณีของไทยกับสงครามโลกฯ นั้น แทนที่จะมองและอธิบายจากภายนอก ปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศของความขัดแย้งโลกสองฝ่ายใหญ่เป็นคำตอบในแบบเดิมนั้น ศ.ดร. McCoy กลับเน้นการมองจากด้านใน การปรับตัวของผู้นำประเทศเล็ก และ/หรือการอธิบายจากจุดยืนของผู้นำประเทศเล็กเป็นตัวตั้ง ย่อมจะเห็นความเปลี่ยนแปลงภายในประวัติศาสตร์ของชาติเล็ก เช่น ไทย-เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ดีกว่าจากมองจากระดับโลก

ตามแนวคิดของ ศ.ดร. McCoy ในกรณีของไทยสมัยสงครามโลกฯ นั้น ย่อมจะช่วยให้เห็นความขัดแย้งภายในของไทยชัดเจนกว่า เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีเป้าหมายทางการเมืองของกลุ่มตน ทั้งในด้านการรักษาชาติบ้านเมือง ความอยู่รอดและ/หรือการเสริมสร้างฐานอำนาจของตนในยามสงครามฯ โดยต่างฝ่ายต่างก็งดกลยุทธ์เรื่องระหว่างฝ่ายนิยม-ต่อต้านญี่ปุ่น หรือฝ่ายนิยมเผด็จการ-ประชาธิปไตยมาต่อสู้กัน คือต่างฝ่ายต่างก็รู้จักจัดการกับการเมืองระดับโลก “อย่างชาญฉลาด” และมีอำนาจขึ้น-ลงไปพร้อมกับสถานการณ์ของสงครามโลกฯ นั้นเอง

ในช่วงหลังจากนี้ ความขัดแย้งและการต่อสู้ทางการเมืองของผู้นำไทยและเพื่อนบ้านในอาเซียน รวมทั้งที่ไกลออกไปทางลาตินอเมริกาและแอฟริกา ก็ยังคงอยู่ในเส้นทางเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในสมัยสงครามโลกฯ

ด้วยเหตุนี้ แนวคิดของ ศ.ดร. McCoy จึงยังคงทันสมัยและสามารถนำมาใช้ในสมัยต่อมา คือสมัยสงครามเย็นได้เช่นกัน ดังตัวอย่างงานของ Dr. Goscha (Goscha, Christopher E. (ed.), *Connecting Histories: Decolonization and the Cold War in Southeast Asia, 1945–1962* (Washington, DC: Woodrow Wilson Center Press, 2009) และของ Dr. Fineman, Daniel M. (A Special Relationship: *The United States and Military Government in Thailand, 1947–1956* (Honolulu: University of Hawaii Press, 1997) ซึ่งนำเสนอแนวคิดใหม่ที่คล้ายกัน คือการมองผู้นำในประเทศกำลังพัฒนาจากจุดยืนของพวกเขาแบบมีชีวิตเป็นของตนเอง มิใช่เป็นเพียงรัฐบาลหุ่น ผู้รับใช้มหาอำนาจฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

ของสองค่ายนั้น (โลกเสรีกับคอมมิวนิสต์)

จุดเด่นในงานของ Dr. Goscha และ Dr. Fineman คือเน้นการพินิจอย่างใกล้ชิดจากจุดยืน มุมมองที่เป็นจริงว่า ผู้นำในบรรดาประเทศเล็ก ๆ เหล่านี้มีปฏิกริยาสนองตอบต่อการเมืองโลกอย่างไร ด้วยเงื่อนไข เหตุผลอะไรจากจุดยืนและการท่าของผู้นำชาวพื้นเมืองในแต่ละประเทศเป็นตัวตั้งหรือเป็นพระเอกของเรื่อง มากกว่าเน้นวางบทบาทและอิทธิพลของชาติมหาอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา-โลกเสรี หรือสหภาพโซเวียต-ค่ายคอมมิวนิสต์เป็นผู้กำหนดหลักแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งถือเป็นวาทกรรมเก่าหรือตามแนวเดิมในการอธิบายจากกระแสหลักที่ผ่าน

ในทางตรงข้าม Dr. Goscha และ Dr. Fineman กลับให้ความสำคัญกับบทบาทและอิทธิพลของประเทศเล็กด้วย เนื่องจากผู้นำของชาติเล็กต่าง ๆ ต่างก็มีมุมมอง มีตัวเลือกและได้เลือกแบบชาตินิยม เช่นเดียวกับผู้นำของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสมัยสงครามโลกฯ คือมักเลือกหรือเข้าข้างชาติมหาอำนาจเป็นเพียงฉากหน้า แต่ในหลังฉากแล้ว ผู้นำแต่ละประเทศของชาติเล็กเหล่านี้ ต่างก็มีจุดยืนของตน มีเป้าหมายเฉพาะของตนเอง เพื่อ

ความอยู่รอดในการเมืองระดับชาติ ระดับโลก และมีความรักชาติของตนเองไม่ต่างกัน ซึ่งแนวคิดนี้ยังคงทันสมัยในการพินิจผู้นำไทย-อาเซียนในสมัยต่อมา คือปัจจุบันอนาคตอันใกล้ภายใต้ระเบียบโลกใหม่ ในบริบทการแข่งขันของ 2 ภูมิภาคใหญ่ ระหว่างฝ่ายจีน - BRICS+ กับฝ่ายสหรัฐอเมริกา - Trump 2.0 ได้อย่างดีอีกด้วย

ดังนั้นข้อเสนอของ Dr. Goscha และของ Dr. Fineman นี้ จึงน่าสนใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับผู้สนใจที่จะศึกษาวิจัยเชิงลึกในเรื่องใหม่ ๆ ทางประวัติศาสตร์ไทยและ/หรือประเทศเพื่อนบ้าน ในสมัยสงครามเย็นและสมัยหลังต่อมา เพราะนอกจากข้อเสนอนี้เป็นการท้าทายการอธิบายแบบวาทกรรมเดิม และเปลี่ยนวิธีการมองบทบาทและอิทธิพลของมหาอำนาจต่าง ๆ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา รวมทั้งบรรดาผู้นำท้องถิ่นในชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในฐานะผู้เล่นที่มีความเป็นอิสระหรือเป็นตัวของตัวเองในบริบทโลกแล้ว ยังกระตุ้นให้เราจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งข้อมูลใหม่ ๆ จากบรรดาข้อมูลเก่าของหอจดหมายเหตุฯ ต่าง ๆ มาสนับสนุนได้อีกด้วย

ทั้งนี้ก็เพราะเมื่อวิธีการมองประวัติศาสตร์ และ/หรือการมีจุดยืนในการอธิบายปรับเปลี่ยนไปแล้ว การมองและแสวงหาหลักฐาน รวมทั้งการตีความและการประเมินค่า ก็ย่อมจะมีการปรับเปลี่ยนไปอย่างแน่นอนเช่นกัน พินิจในแง่นี้ การค้นพบข้อมูลใหม่ก็ย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ แม้ข้อมูลนั้นจะเก่าแก่หรือมีมานานอยู่แล้ว ณ NARA ก็ตาม

NARA: เอกสารเก่า ข้อมูลลับ และภาพสะท้อนใหม่ “ความชาตินิยม” ของผู้นำไทย - เอเชีย

จากเอกสารลับของ NARA ในสมัยสงครามเย็นได้สะท้อนภาพเด่นว่า เมื่อต้องเผชิญกับภัยคุกคามของค่ายคอมมิวนิสต์และข้อกำหนดอย่างเข้มงวดของฝ่ายสหรัฐอเมริกา ผู้นำไทยซึ่งมากด้วยประสบการณ์ในการบริหารจัดการกับการเมืองระดับโลก “อย่างชาตินิยม” มาแล้ว ก็มีการเคลื่อนไหวต่อสู้ ตั้งรับ และช่องทางหนึ่งที่จะสะท้อนความไม่พอใจต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกาและความต้องการเป็นอิสระนี้ “อย่างชาตินิยม” ก็คือการรู้จักใช้นโยบายในการ “หลอกล่อ” กับสหรัฐอเมริกา โดยการก่อตั้งสมาคมอาเซียนด้วยข้ออ้างภัยจากคอมมิวนิสต์ และการแสวงหาสันติภาพในกลุ่มชาติเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งยังต้องการแสวงหาหรือสร้างองค์การความร่วมมือภายในสมาชิกของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยตนเอง มากกว่าในรูปแบบของซีโต้ (SEATO)

หลักการหรือข้ออ้างนี้ ดูมีเหตุผลและฝ่ายไทยและสมาชิกของ ASA และ ASEAN ต่างใช้เรื่องนี้เป็นประเด็นพื้นฐานในการเคลื่อนไหวต่อสู้กับฝ่ายสหรัฐอเมริกา ค่ายคอมมิวนิสต์ ด้วยการจัดตั้งองค์การความร่วมมือในภูมิภาค

โดยกรณีของ SEATO เป็นตัวอย่างที่ไม่สามารถตอบสนองได้ดี เนื่องจากสมาชิกส่วนสำคัญของ SEATO มาจากชาติมหาอำนาจ ประเทศนอกภูมิภาคมากกว่าประเทศของอาเซียน ดังจะเห็นได้ว่าซีโต้ (SEATO) มีประเทศต่าง ๆ จากชาติมหาอำนาจคือ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส อังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ในขณะที่ในอาเซียนมีไทยกับฟิลิปปินส์เท่านั้น (ในเอเชียยังมีปากีสถานซึ่งเป็นพันธมิตรที่แนบแน่นของสหรัฐอเมริกาอีกด้วย)

ร่องรอยของผู้นำไทยในการใช้ช่องทางนี้ ซึ่งก็คือการจัดตั้งองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาค ด้วยข้อกำหนดต้องการสมาชิกเฉพาะที่มาจากประเทศภายในภูมิภาคนี้เท่านั้น มีความหมายชัดเจน เพราะภายใต้ข้อกำหนดนี้ นอกจากสะท้อนความไม่พอใจต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกาและความต้องการเป็นอิสระ “อย่างชาตินิยม” แล้ว การใช้แนวทางนี้ยังแสดงให้เห็นถึง การรู้จักใช้นโยบายในการ “หลอกล่อ” กับฝ่ายสหรัฐอเมริกาอีกด้วย

เพราะด้วยการก่อตั้งสมาคมอาเซียน จากข้ออ้างภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์และการแสวงหาสันติภาพกับฝ่ายต่าง ๆ ที่มีระบอบการเมืองต่าง ๆ คือกับค่ายคอมมิวนิสต์ในปัญหาสงครามเวียดนามตามที่กล่าวมานี้ เป้าหมายใหญ่ของไทย-อาเซียน ก็คือ ต้องการลดบทบาทและอิทธิพลของ SEATO-สหรัฐอเมริกา-โลกเสรี ไปโดยปริยาย และเราสามารถค้นหาตามหาร่องรอยนี้ได้จากเอกสารลับของ NARA สมัยนั้นได้อย่างกว้างขวาง ทั้งฝ่ายความมั่นคงและฝ่ายการเมือง ซึ่งมีข้อมูลเด่น ๆ เกี่ยวข้องกับอาเซียนในช่วงทศวรรษแรก 2510-2520 จากชุด RG 59 อยู่ไม่น้อย

เรื่องนี้ผู้เขียนเคยไปค้นอ่านจาก NARA หลายครั้งแล้ว ครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2559 เมื่อตอนต้องการสืบค้นเรื่อง “120 ปี ไทย-รัสเซีย” จึงขอใช้ข้อมูลชุดเดิมนั้นและนำบางส่วนจากข้อมูลใหม่ในปี พ.ศ. 2563-2565 มาเป็นฐานข้อมูลหลักเพื่อแสดงให้เห็นถึงท่าทีและปฏิกริยาของสหรัฐอเมริกาที่มีต่อไทย - ASEAN โดยเฉพาะข้อมูลลับเด่น ๆ ในชุด RG 59 เพื่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เข้าถึง กำเนิดของสมาคมอาเซียนในบริบทที่กว้างและลึกได้เป็นอย่างดี

มุมมองของสหรัฐอเมริกาที่มีต่อการจัดตั้ง ASEAN ในปี พ.ศ. 2510 จากเอกสารลับชุด RG 59 มีประเด็นเด่นสัมพันธ์กันอยู่อย่างน้อย 2 ด้าน หนึ่งสหรัฐอเมริกายังคงให้ความสำคัญกับ SEATO คือมุ่งเน้นเชิงสงครามการทหารเป็นหลัก แต่ในอีกด้านหนึ่งก็แสดงให้เห็นชัดว่า ไทยและสมาชิกอีก 4 ชาติของ ASEAN ที่ต้องการเป็นอิสระจากสหรัฐอเมริกาและหันไปเจรจาสันติภาพกับค่ายคอมมิวนิสต์ ได้ปกปิดเรื่องนี้ไว้อย่างดี คือมีการเคลื่อนไหวอย่างเงียบ ๆ ก่อนจะนำไปสู่การประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการ จึงทำให้สหรัฐอเมริกา

ซึ่งแม้ได้ติดตามการเคลื่อนไหวของ ASA อยู่เสมอ แต่กลับไม่ทราบการข่าวเชิงลึกของ ASA ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การประกาศจัดตั้งเป็น ASEAN

ประเด็นเด่นทั้งสองนี้จะเป็นแกนหลักในการนำเสนอในตอนต่อ ๆ ไป เพื่อแสดงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างไทย - เอเชียกับสหรัฐอเมริกาในการก่อตั้งและบทบาทช่วงแรกของ ASEAN ซึ่งนอกเหนือจากต้องเผชิญกับอุปสรรคจากสหรัฐอเมริกา-โลกเสรีแล้ว ยังต้องเผชิญกับปัญหาใหญ่จากอีกด้านหนึ่งของโลก 2 ชาติในขณะนั้น คือไม่ได้รับการยอมรับจากชิกโลกฝ่ายคอมมิวนิสต์และกลุ่ม NAM (เช่น อินเดีย) อีกด้วย แต่ก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาหลักในเอกสารชุด RG 59 ควรเข้าใจว่า NARA : ระบบ การให้บริการและข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งจะนำเสนอในตอน (3) ต่อไป

พระบรมรูป และเหรียญที่ระลึกรัชกาลที่ ๕ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จัดสร้าง พ.ศ. ๒๕๑๐ - พ.ศ. ๒๕๖๘

พ.ต. ศ.ดร.ศศิกิจ ชูสวัสดิ์

วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ครบ ๘๐ ปีที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓) โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในพ.ศ. ๒๔๓๐ ดังนั้น พลตรี สำนวณ แพทยกุล ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในเวลานั้น (พ.ศ. ๒๕๐๗-๒๕๑๐) จึงจัดสร้างเหรียญที่ระลึกเพื่อน้อมระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ ภายหลังจากเมื่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีวันสำคัญหรือวาระพิเศษ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าท่านต่อ ๆ มาได้จัดสร้างพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ เหรียญที่ระลึก หรือวัตถุมงคลอยู่เสมอ มีวัตถุประสงค์สำคัญนอกจากเพื่อระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณแล้วยังเพื่อจัดหาทุนสำหรับพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นับถึงปีปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๘) มีการสร้างรวมทั้งสิ้น ๑๓ ครั้ง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙) พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาชิราลงกรณ (รัชกาลที่ ๑๐) ทรงประกอบพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ เนื่องในโอกาสครบ ๘๐ ปี วันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

บทความนี้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดสร้างพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ เหรียญที่ระลึก และวัตถุมงคลของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในวาระสำคัญต่าง ๆ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ถึงปีปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๘) สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสร้างระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๕๒ ค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากนิตยสาร “เสนาศึกษา” พ.ศ. ๒๕๕๓ เล่มที่ ๗๖ ตอนที่ ๒ และเล่มที่ ๗๖ ตอนที่ ๓

พันเอกหญิง วินดี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา.
“เหรียญและพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดสร้าง พ.ศ. ๒๕๑๐ - พ.ศ. ๒๕๕๒, ตอนที่ ๑.” เสนาศึกษา, เล่มที่ ๗๖ ตอนที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๓) : ๑-๑๑

พันเอกหญิง วินดี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา.
“เหรียญและพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดสร้าง พ.ศ. ๒๕๑๐ - พ.ศ. ๒๕๕๒, ตอนที่ ๒.” เสนาศึกษา, เล่มที่ ๗๖ ตอนที่ ๓ (กรกฎาคม- กันยายน ๒๕๕๓) : ๑-๗

รายการพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ เหรียญที่ระลึก และวัตถุมงคล ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดสร้างในวาระสำคัญต่าง ๆ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๖๘)

ปี พ.ศ.	รายการ	วาระ	นามผู้บัญชาการ
๒๕๑๐	ครั้งที่ ๑ เหรียญที่ระลึก (ทองคำ, เงิน, ทองแดงรมดำมันปู)	๘๐ ปี วันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (๕ สิงหาคม ๒๕๑๐)	พลตรี สำนวณ แพทยกุล (ตุลาคม ๒๕๐๗- กันยายน ๒๕๑๐)
๒๕๒๐	ครั้งที่ ๒ พระบรมรูปในพระอิริยาบถยืน และเหรียญที่ระลึก (รูปไข่, กกลม และกลมเล็ก) พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙ พ.ศ. ๒๔๘๙-๒๕๕๙) โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว) เสด็จฯ ไปทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระบรมรูป ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ต่อมาพิธีเททองเททอง ณ หอประชุม กิตติขจรนี้ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐	๙๐ ปี วันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (๕ สิงหาคม ๒๕๒๐)	พลตรี จวาน วรรณรัตน์ (ตุลาคม ๒๕๑๙- กันยายน ๒๕๒๑)
๒๕๒๙	ครั้งที่ ๓ พระบรมรูปจำลอง และเหรียญที่ระลึก (ทอง, เงิน และทองแดง) มีพิธีมงคลากิเชกที่วัดบวรนิเวศวิหาร วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๙	๙๙ ปี วันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (๕ สิงหาคม ๒๕๒๙)	พลตรี นิยม ดันสนาคม (ตุลาคม ๒๕๒๘- กันยายน ๒๕๓๑)
๒๕๓๐	ครั้งที่ ๔ เหรียญกระษาปณ์นิกเกิลราคา ๑๐ บาท ชนิดขีดเงาและไม่มีขีดเงา และเหรียญกระษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) เคลือบสีทองแดง ราคา ๒ บาท และให้กรมไปรษณีย์โทรเลขผลิตตราไปรษณียากรที่ระลึกครบ ๑๐๐ ปี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ราคา ๒.๐๐ บาท จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ ดวง และของ ราคา ๕ บาท จำนวน ๗,๐๐๐ ของ	๑๐๐ ปี วันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (๕ สิงหาคม ๒๕๓๐)	พลตรี นิยม ดันสนาคม (ตุลาคม ๒๕๒๘- กันยายน ๒๕๓๑)

พล.อ.หญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธาน ในงานวันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ครบ ๑๓๘ ปี

พระราชพิธีใน พระราชวัง และที่ต่าง ๆ ใน
กรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย
และต่างประเทศ ในโอกาสที่ พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๗๐ พรรษา
และในโอกาสที่ พระราชพิธีมหามงคลเฉลิม
พระชนมพรรษา ๗๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘
ณ พระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ พระตำหนัก
ทักษิณราชินี พระราชวังสนามจันทร์
จังหวัดนครปฐม

เสนาศึกษา
เล่มที่ ๕๑ ตอนที่ ๓ เดือน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘

งานริ้วแดงกำแพงเหลือง ประจำปี ๒๕๖๘

พิธีมอบรางวัลแด่อดีตครูอาจารย์และนายทหารปกครอง
๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ต้อนรับคณะ สตง. เยี่ยมชม รร.จปร.

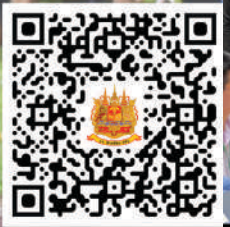

มูลนิธิคลังสมอง วปอ. รุ่นที่ ๒๐
เยี่ยมชมอาคารพิพิธภัณฑ์ รร.จปร. ๑๐๐ ปี

กีฬาสามัคคี ศิษย์เก่า ตท. คู่ดี

การแข่งขันกอล์ฟการกุศล

นร.เข้าร่วมแข่งขัน cyber security

นร.เข้าร่วมการแข่งขัน “ศึก - ศาสตร์ - ศิลป์ : MULA & SDGs” ครั้งที่ ๓ (การศึกษาเท่าเทียมในสังคมไทย)

กิจกรรม ปั่น ปั่น รัก (ครั้งที่ ๔)

เมื่อวันที่ ๗ ก.ย. ๖๘

โครงการ Slim Strong Smart

ประชุม นขต.รร.จปร. ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๘

พิธีประดับเครื่องหมายศก่าลังพล รร.จปร.

อาคารพิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ ในพื้นที่กองบัญชาการกองทัพบก (บก.ทบ) (ตอนที่ 2)

The Royal Thai Army Museum Building within the Area of the Royal Thai Army Headquarters

พ.อ. ทาวร ศุภโชควยชัย/ Col. Tavorn Supachokeauychai

(Part 2)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์พิพิธภัณฑ์และจำนวนผู้เข้าชม

ปัจจัยภายใน:

กองทัพบกไทยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อการปฏิบัติการทางทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ของกองทัพ ในขณะที่พิพิธภัณฑ์กองทัพบกกลับได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างจำกัด เนื่องจากถูกมองว่าเป็นเพียงที่เก็บยุทโธปกรณ์และอาวุธโบราณ และไม่เกี่ยวข้องกับงานหลักของกองทัพ ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ การปรับปรุงและพัฒนาพิพิธภัณฑ์จึงมักไม่มีประสิทธิภาพและไม่สมบูรณ์ วิรุฬห์รักษ์ (๒๕๔๘ : ๒๗) ให้ข้อสังเกตว่าอาคารพิพิธภัณฑ์ของไทยมักดัดแปลงมาจากอาคารประวัติศาสตร์เก่าแก่ที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ทำให้เกิดความยากลำบากในการออกแบบพิพิธภัณฑ์ให้เข้ากับวัตถุประสงค์ในทำนองเดียวกัน พิพิธภัณฑ์กองทัพบกแห่งนี้ เมื่อได้รับการปรับปรุงจากโรงเรียนนายร้อยเดิมซึ่งออกแบบมาเฉพาะด้วยวัตถุประสงค์ทางวิชาการ พิพิธภัณฑ์ในปัจจุบันจึงประสบปัญหาการแบ่งพื้นที่ใช้สอยและขาดสาธารณูปโภคภายในอาคาร ส่งผลต่อการออกแบบนิทรรศการ ตลอดจนระบบแสง สี และเสียง เนื่องจากอาคารพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในพื้นที่ของกองบัญชาการกองทัพบก ข้อจำกัดการใช้ที่ดินจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางการพัฒนาพื้นที่และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้กองบัญชาการกองทัพบกมีพื้นที่ไม่มากพอสำหรับการก่อสร้างใหม่หรือส่วนเพิ่มเติมใหม่ของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว พื้นที่นันทนาการห้องบรรยายสรุป ศูนย์อาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา และอื่น ๆ เพื่อรองรับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์จำนวนมากในอนาคต

ปัจจัยภายนอก :

ตามที่กล่าวไว้โดย มีจุล (๒๕๔๘ : ๕๗) การไปพิพิธภัณฑ์ไม่เคยเป็นนิสัยของคนเอเชีย และถ้าพวกเขาไปพิพิธภัณฑ์ ก็อาจสันนิษฐานได้ว่าพวกเขาถูกบังคับให้ไปด้วยเหตุผลบางประการ คนไทยไม่คุ้นเคยกับพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะกับพิพิธภัณฑ์ทหาร และมักมีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับปฏิบัติการทางทหารในอดีต เช่น การรัฐประหารและการแทรกแซงทางการเมือง ประชาชนทั่วไปยังมีแนวคิดที่ว่าพิพิธภัณฑ์ทหารถูกสร้างขึ้นเพื่อให้บริการแก่นายทหารและชนชั้นสูงเท่านั้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกับพวกเขา หลายคนมีความสนใจในแง่ลบว่าประวัติศาสตร์และการปฏิบัติการทางทหารนั้นน่าเบื่อและเข้าใจยาก นอกจากนี้ เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ทหารที่มีระบบรักษาความปลอดภัยบุคคลเข้าออกพื้นที่ที่แน่นหนา จึงส่งผลต่อการเข้าชมที่ยังถือว่าน้อยอยู่ในปัจจุบัน

Analysis of Factors Affecting the Museum Image and the Number of Visitors

Internal factors:

The Royal Thai Army focuses special attention on military operations and modern weapons of the army, while the Royal Thai Army Museum receives limited budget support because it is seen as merely a storage place for ancient weapons and equipment and was not related to the main works of the army. Due to budget constraints, the renovation and development of the museum is often ineffective and incomplete. Wirunrak (2005: 27) noted that Thai museum buildings are often converted from old historical buildings built for specific purposes, which makes it difficult to design a museum that fits the purpose. Similarly, when the Royal Thai Army Museum was renovated from a former military academy that was specifically designed for academic purposes, the current museum faced problems with space division and lackd public utilities within the building, affecting the exhibition design, as well as lighting, color, and sound systems. Constraints of land use are also

an important factor hindering the development of the area and the creation of facilities that are conducive to the museum. The RTA Headquarters does not have enough space for new construction or new additions to either the visitor information center, recreation area, briefing room, food court, souvenir shop, or restroom to accommodate a large number of visitors to the museum in the future.

External factors :

As stated by Meejun (2005: 57), visiting a museum has never been a habit for Asians. And if they do visit, it can be assumed that they are forced to go for some reason. This is not familiar with museums, especially military museums, and often have negative attitudes towards past military operations such as coups and political interventions. The general public also has the idea that military museums were built to serve only military officers and the upper class, so they are not relevant to them. Many people have a negative interpretation that history and military operations are boring and difficult to understand. In addition, the presentation of many current museums is inaccessible to history and does not provide anything more than a place to collect military artifacts. In addition, since the Army Museum is located within a military area with tight security systems for entering and exiting the area, it affects the number of visitors, which is considerably low at present.

ความยากในการเข้าถึงของสาธารณชนและจำนวนผู้เข้าชมมีน้อย

ผลจากการสำรวจยอดผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์จนถึงปัจจุบันอยู่ที่เดือนละประมาณ ๒๐๐-๓๐๐ คน ซึ่งผู้เข้าชมส่วนใหญ่เป็นแขกที่ได้รับเชิญจากผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบก และมาจากสถาบันทางทหารและกลุ่มบริษัทต่าง ๆ ทั้งนี้สถาบันที่สนใจต้องทำการนัดหมายล่วงหน้าและมาชมเป็นหมู่คณะตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ทำเอกสารขอเข้าชมมายังกรมยุทธการทหารบก (ยก.ทบ.) ผ่านเจ้ากรมยุทธการทหารบก พร้อมทั้งทำหนังสือมาถึง ส่วนสนับสนุน กองบัญชาการกองทัพบก (สสน.บก.ทบ.) และกรมข่าวทหารบก (ขว.ทบ.) ซึ่งผ่านหลายหน่วยงานหลายขั้นตอนกว่าจะอนุมัติ ถ้าผู้สนใจเข้าชมไม่เมื่อครั้งใด ๆ รongรับหรือเดินเข้ามาติดต่อแบบรายบุคคลก็ไม่สามารถเข้าชมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวต่างชาติต้องแสดงหนังสือเดินทางและเจตจำนงในการขอเข้าชมเป็นหมู่คณะซึ่งเป็นเรื่องที่ยากซับซ้อนสำหรับพวกเขา ทำให้ที่ผ่านมามีชาวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เลย

การจัดแสดงและการนำเสนอเพื่อส่งเสริมการตีความและความเข้าใจไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

ภาพรวมของการจัดแสดงและเทคนิคการนำเสนอในปัจจุบันดูนิ่งเกินไป ไม่น่าสนใจและให้ข้อมูลไม่เพียงพอสำหรับการตีความเพื่อทำความเข้าใจ นี่อาจเป็นเพราะขาดการนำเสนอด้วยรูปแบบสื่อผสม (Multimedia) และสื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม (Interactive) นอกจากนี้ แม้การจัดแสดงจะมีคำบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับวัตถุจัดแสดงแต่ละชิ้นยังไม่เพียงพอให้ผู้เข้าชมเข้าใจสิ่งที่พวกเขาเห็นเพราะยังขาดแหล่งที่มาของข้อมูลและยังไม่ได้อธิบายถึงคุณค่าและความสำคัญของวัตถุพิพิธภัณฑ์แต่ละชิ้น ในปัจจุบัน บอร์ดจัดแสดงนำเสนอเพียงประวัติโดยย่อและช่วงเวลา ซึ่งจากการสอบถามภัณฑารักษ์กล่าวว่าเพราะคนที่มาชมส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะอ่านเนื้อหาที่ยาวเกินไป ดังนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าชมให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้นและมีปฏิสัมพันธ์การจัดเตรียมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ผ่านแอปพลิเคชันและเสียงที่นำต้นเต็น พร้อมด้วยสื่อผสมที่ทันสมัย และมีหลายภาษา หรือการให้สแกนข้อมูลผ่าน QR Code จึงควรได้รับการพิจารณาเพื่อพัฒนารูปแบบการนำเสนอที่ดึงดูดและก่อให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น

การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับผู้เข้าชม

นอกเหนือจากการจัดแสดงและการนำเสนอที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพในการสื่อสารแล้ว การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อจำนวนของการเยี่ยมชม โดยทั่วไปแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกมีความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของผู้เข้าชมในแง่ของการเรียนรู้และการรับรู้ ปัจจุบันทางพิพิธภัณฑ์ยังขาดห้องบรรยายสรุปที่มีการนำเสนอวิดีโอสั้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการตีความและสื่อความหมายสำหรับผู้เยี่ยมชม รวมถึงขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น อาทิ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว พื้นที่พักผ่อนของหมู่คณะ ศูนย์อาหารและเครื่องดื่ม พื้นที่จอดรถรองรับรถโดยสารขนาดใหญ่ และห้องสุขา เป็นต้น

Public accessibility and low number of visitors :

The Royal Thai Army Headquarters is the main office of many military commanders and requires maximum security in the area. For security reasons, the museum is required to comply with military policies and regulations by screening all visitors entering the area. Therefore, visiting the museum may not be convenient. As a matter of face visiting groups from any organization or institution must make an appointment in advance and inform the museum staff of the date and time of arrival and the number of visitors. In addition to receiving permission from the Museum Section, Military History Division, they must also receive approval from the Royal Thai Army Headquarters because the appointment time may be the same time when the Royal Thai Army Headquarters is holding an important event that requires the use of the parking lot in front of the museum building. Consequently, visiting on that day may have to be postponed and rescheduled.

The ineffective exhibition and presentation to support interpretation and understanding :

The current exhibition and presentation techniques are too static, uninteresting, and do not provide enough information for interpretation and understanding. This may be due to the lack of multimedia and interactive presentations. In addition, even though the exhibition has captions in both Thai and English, the necessary information for each object is not enough for visitors to understand what they are seeing because the source of the information is not explained and the value and significance of each object is not explained. Currently, the display board only presents a brief history and time period. The curators notified that most visitors are not interested in reading too long content. Therefore, to facilitate visitors to access information more and interact with it, providing historical information through exciting light and sound effects, modern multimedia, and multilingual or allowing data to be scanned via QR Code should be considered to develop a more attractive and interesting presentation format.

Lack of necessary facilities for visitors :

In addition to ineffective displays and presentations in communication, the lack of necessary facilities is also a major factor affecting the number of visits. In general, facilities are important to meet the needs of visitors in terms of learning and perception. Currently, the museum lacks a briefing room with short video presentations to facilitate interpretation and communication for visitors, as well as a lack of necessary facilities such as an information center, a visitor center, a group waiting area, a food and beverage area, a parking lot for large buses, toilets, etc.

แนวทางการจัดการพิพิธภัณฑ์กองทัพบกสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้วยความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในฐานะพิพิธภัณฑ์ทางทหารแห่งแรกของไทยและคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ พิพิธภัณฑ์กองทัพบกแห่งนี้ต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษเกี่ยวกับวิธีการจัดการและการอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบำรุงรักษาอาคารและภูมิทัศน์โดยรอบให้คงสภาพสมบูรณ์และใกล้เคียงสภาพเดิมให้มากที่สุด สิ่งที่ต้องยอมรับคือในปัจจุบันการบริหารจัดการและการดำเนินงานภายในพิพิธภัณฑ์ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองประวัติศาสตร์ทหารที่ต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรับทราบในวงกว้างและยังไม่บรรลุถึงความพึงพอใจของผู้เข้าชม จากการจำกัดการเข้าถึงเนื่องจากพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในเขตทหารที่มีการรักษาความปลอดภัยระดับสูง มีระเบียบข้อบังคับให้บุคคลภายนอกต้องปฏิบัติตาม ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้จะต้องถูกขจัดออกไปโดยด่วนที่สุดเพื่อเพิ่มความสะดวกและจำนวนยอดผู้เข้าชมให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน

เนื่องจากการขาดการสนับสนุนทางการเงินและการประชาสัมพันธ์ การจัดแสดงในปัจจุบันจึงดูไม่ค่อยน่าสนใจและดึงดูดผู้ชมเท่าที่ควร ซึ่งเทคนิคการนำเสนอก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการตีความ การสื่อความหมายให้กับผู้เข้าชมเพื่อสร้างความเข้าใจ ผนวกกับบรรณารักษ์ที่ดึงดูดการรับชม รูปแบบการจัดแสดงจะต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้สามารถสื่อสารข้อมูลแก่ผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรคำนึงถึงการจัดหาเทคนิคสื่อผสม (Multimedia) ที่เป็นนวัตกรรมใหม่และโปรแกรมแบบโต้ตอบ (Interactive) หากพิพิธภัณฑ์ต้องการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เยี่ยมชมและทำให้พวกเขากลับมาเยี่ยมชมอีกในอนาคต นอกจากนี้ การหาช่องทางประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพก็เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสนับสนุนให้พิพิธภัณฑ์สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนเช่นกัน

๑. กลยุทธ์การบริหารองค์กรพิพิธภัณฑ์

เพื่อให้การบริหารงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงกระจายอำนาจในการตัดสินใจควรวางระบบองค์กรบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์แบบใหม่เพื่อสร้างหน่วยงานปฏิบัติงานใหม่และประสานสอดคล้องความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยรูปแบบปฏิบัติการในองค์กรใหม่มีจำนวน ๖ แผนกคือ : ๑. แผนกตีความสื่อความหมาย ๒. แผนกทรัพยากรมนุษย์ ๓. แผนกงบประมาณ ๔. แผนกการตลาดและการวิจัย ๕. แผนกซ่อมบำรุง และ ๖. แผนกรักษาความปลอดภัย หน่วยงานเหล่านี้จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารจัดการในสายงานที่ความรับผิดชอบเฉพาะและมีอำนาจตัดสินใจเบ็ดเสร็จในหน่วยของตน ระบบองค์กรบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์แบบใหม่สามารถกระจายอำนาจจากระดับบนลงไปยังระดับล่าง และเสริมให้แต่ละแผนกสามารถบริหารจัดการงานของตนเองได้อย่างอิสระเพื่อให้บรรลุเป้าหมายกองประวัติศาสตร์ทหารภายใต้สังกัดของกรมยุทธการทหารบก ที่ควบคุมแผนกเหล่านี้จะมีอำนาจเต็มในการตัดสินใจในการเสนอแนวคิดในการปรับปรุงและพัฒนาพิพิธภัณฑ์กองทัพบก

๒. การพัฒนาเป้าหมายและพันธกิจพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์กองทัพบกมีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การรบ รวมถึงบทบาทและความสำคัญของกองทัพบกในการปกป้องประเทศชาติ พิพิธภัณฑ์กองทัพบกแห่งนี้สามารถพัฒนาเป็นแหล่งความรู้และความบันเทิงสำหรับผู้เข้าชมทั่วไปโดยมุ่งเน้นให้ความรู้ ความเพลิดเพลินผ่านการจัดแสดงและนิทรรศการที่น่าสนใจในบริบททหาร พร้อมทั้งอนุรักษ์คุณค่าและความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของสถานที่แห่งนี้ยาวนานและยั่งยืน มีการกำหนดพันธกิจของพิพิธภัณฑ์ อันประกอบด้วย :

Management Guidelines of the RTA Museum for Sustainable Development

With its historical significance as the first military museum in Thailand and its aesthetic value, the Royal Thai Army Museum must be given special consideration in terms of its effective management and conservation methods. The building and surrounding landscape must be maintained in a complete and close to their original condition as much as possible. It must be acknowledged that the current management and operations of the museum do not meet the objectives of the Military History Division, which are to publicize and publicize to the public on a large scale and have not yet achieved visitor satisfaction. This is due to the limited access because the museum is located in a high-security military zone, and there are regulations that outsiders must comply with. These limitations must be eliminated as soon as possible to increase convenience and increase the number of visitors.

Due to the lack of financial support and public relations, the current exhibitions are not as interesting and attractive to visitors as they should be. Another factor in the presentation technique is the interpretation of meaning to visitors to create understanding and an immersive viewing experience. The exhibition format must be improved to effectively communicate information to viewers. Consideration should be given to the provision of innovative multimedia techniques and interactive programs if the museum wants to satisfy visitors and make them return in the future. In addition, finding effective public relations channels through various media is also essential to support the museum's sustainable existence.

1. Museum Management Strategy

In order to make the management more systematic and efficient, including decentralizing decision-making power, a new museum management organization system should be established to create new operating units and coordinate with relevant agencies in both the public and private sectors. The new organizational operation model consists of 6 departments: 1. Interpretation Department, 2. Human Resources Department, 3. Fund Raising Department, 4. Marketing and Research Department, 5. Maintenance Department, and 6. Security Department. These departments are established to manage specific lines of responsibility and have complete decision-making power in their units. The new museum management organization system can decentralize power from top to bottom and enhance them to be able to manage their own work independently to achieve the goals. The Military History Division under the Directorate of Operations, which controls these departments, has full authority to decide on proposing ideas for improving and developing the Army Museum.

2. Development of Museum Goals and Missions

The Army Museum aims to educate the general public about the history of warfare, including the role and importance of the army in protecting the nation. This Army Museum can be developed as a source of knowledge and entertainment for general visitors, focusing on providing knowledge and entertainment through interesting displays and exhibitions in a military context, as well as preserving the historical value and significance of this place for a long and sustainable period. The museum's missions are as follows:

◆ ส่งเสริมพิพิธภัณฑ์เป็นที่รู้จักในฐานะสถานที่ท่องเที่ยวทางทหารของกองทัพบก โดยมีการจัดแสดงนิทรรศการที่หลากหลาย สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศจำนวนมาก

◆ พัฒนารูปแบบการจัดแสดงและนิทรรศการผ่านการนำเสนอด้วยนวัตกรรมสื่อผสมและโปรแกรมเชิงโต้ตอบที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างการตีความและการสื่อความหมายแก่ผู้ชมทุกเพศทุกวัย

◆ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่พิพิธภัณฑ์เพื่อรองรับความต้องการผู้เข้าชมและเกิดประสบการณ์ที่ติดลบการมาเยี่ยมชม

◆ พิพิธภัณฑ์เป็นสมบัติของทุกคนและสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้สาธารณชนตระหนักถึงความสำคัญและการอนุรักษ์พิพิธภัณฑ์กองทัพบกสืบไป

◆ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๗ (แผนการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในอีก 10 ปีข้างหน้า) กองทัพจะมีเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าซึ่งทำให้พิพิธภัณฑ์เกิดการพัฒนายั่งยืน เกิดเป็นแนวคิดที่ว่า “พิพิธภัณฑ์กองทัพบกคือแหล่งเรียนรู้ทางทหารสำหรับทุกคน”

๓. การพัฒนาและส่งเสริมเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดและจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้นในขอบเขตความรับผิดชอบของตน ผู้อำนวยการจะรับผิดชอบในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมและให้คำแนะนำอย่างมืออาชีพแก่เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ ฝ่ายทรัพยากรบุคคลมีบทบาทสำคัญในการสรรหาและสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่เพื่อสร้างทีมที่แข็งแกร่งโดยวางคนให้ตรงกับงาน เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรมและมีความสามารถเหมาะสมกับสายงานของตนต้องได้รับการสนับสนุนและสร้างโอกาสเติบโตให้กับพวกเขา มีการกระตุ้นและส่งเสริมเพื่อสร้างทีมที่แข็งแกร่งที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับแผนผังอาคารพิพิธภัณฑ์และห้องจัดแสดงอย่างแม่นยำ สามารถใช้โปรแกรมเชิงโต้ตอบและการนำเสนอแบบสื่อผสมตามที่นักออกแบบได้วางโปรแกรมเหล่านี้ไว้ พวกเขาต้องสามารถถ่ายทอดแนวคิดทางทหารไปยังผู้ชมได้และสามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาทางอารมณ์และพฤติกรรมของผู้เข้าชมที่มีต่ออาวุธยุทโธปกรณ์ ภาพถ่าย และการจัดแสดงและนิทรรศการประเภทต่าง ๆ

๔. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าชม

มีการระบุกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้พิพิธภัณฑ์กองทัพบกสามารถนำเสนอเนื้อหาการจัดแสดงให้เหมาะสมกับผู้เข้าชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีกลุ่มเป้าหมายหลัก ๔ กลุ่มคือ ๑. ข้าราชการทหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน ๒. ผู้เข้าชมทั่วไป โดยพิพิธภัณฑ์กองทัพบกแบบใหม่จะเปิดกว้างเพื่อต้อนรับผู้เข้าชมที่มาจากประชาชนทั่วไป ๓. นักเรียน เป็นกลุ่มสถาบันการศึกษาถือเป็นอีกกลุ่มผู้เข้าชมเป้าหมายของทางพิพิธภัณฑ์ โดยทางพิพิธภัณฑ์จะมีการติดต่อกับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นประจำทุกวันเพื่อกระตุ้นให้พวกเขามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ เนื้อหาจัดแสดง ภาษาที่เรียบง่าย และการจัดแสดงด้วยเทคนิค แสง สี เสียงจะถูกถ่ายทอดไปยังนักเรียนทุกคนเพื่อให้พวกเขาได้เรียนรู้และสนุกสนาน

◆ Promote the museum to be recognized as a military tourist attraction of the Army, with a variety of exhibitions that can attract a large number of domestic and international tourists.

◆ Develop the display and exhibition formats through innovative presentations with mixed media and effective interactive programs to enhance interpretation and communication for viewers of all ages. Besides, developing necessary basic facilities in the museum area to support visitor needs and create a good experience throughout the visit.

◆ Motivate public awareness of the importance and conservation of the Royal Thai Army Museum as this museum belongs to everyone and can be developed into a lifelong learning source.

◆ By 2035 (the museum development plan for the next 10 years), the Royal Thai Army will have a network of museums that are managed efficiently and cost-effectively, which will lead to the sustainable development of the museum, resulting in the concept that “The Royal Thai Army Museum is a source of military learning for everyone.”

3. Development and Promotion of Museum Staff

Museum staff are the most valuable resource and need to be trained to better understand their areas of responsibility. The Director will be responsible for developing training programs and providing professional guidance to museum staff. Human resources plays a key role in recruiting and developing training programs for staff to build strong teams by placing people in the right jobs. Trained and competent staff suitable for their roles must be supported and given opportunities for growth. They must be motivated and encouraged to build strong teams that support each other. They must have a thorough understanding of the layout of the museum building and exhibits, be able to use interactive programs and multimedia presentations as designed by the designers, be sensitive to the feelings of visitors of all ages, and understand how they respond to different physical situations within the museum. They must be able to convey military concepts to their audience and be able to anticipate visitors’ emotional and behavioral reactions to weapons, photographs, and various types of displays and exhibits.

4. Target Audience Determination

A clear target audience has been identified so that the Army Museum can present exhibit content appropriately to the target audience. There are four main target groups: 1. Military personnel: government and private officials 2. General visitors : the new format of the Army Museum will be open to welcome public visitors 3. Students : another target group of visitors for the museum. The museum will contact schools and universities in the area on a daily basis to encourage them to visit the museum. The content of the exhibition, simple language, and the display techniques of light, color, and sound will be conveyed to all students so that they can learn and have fun, and gain a better understanding of history and warfare through various activities selected for them. 4. Foreigners:

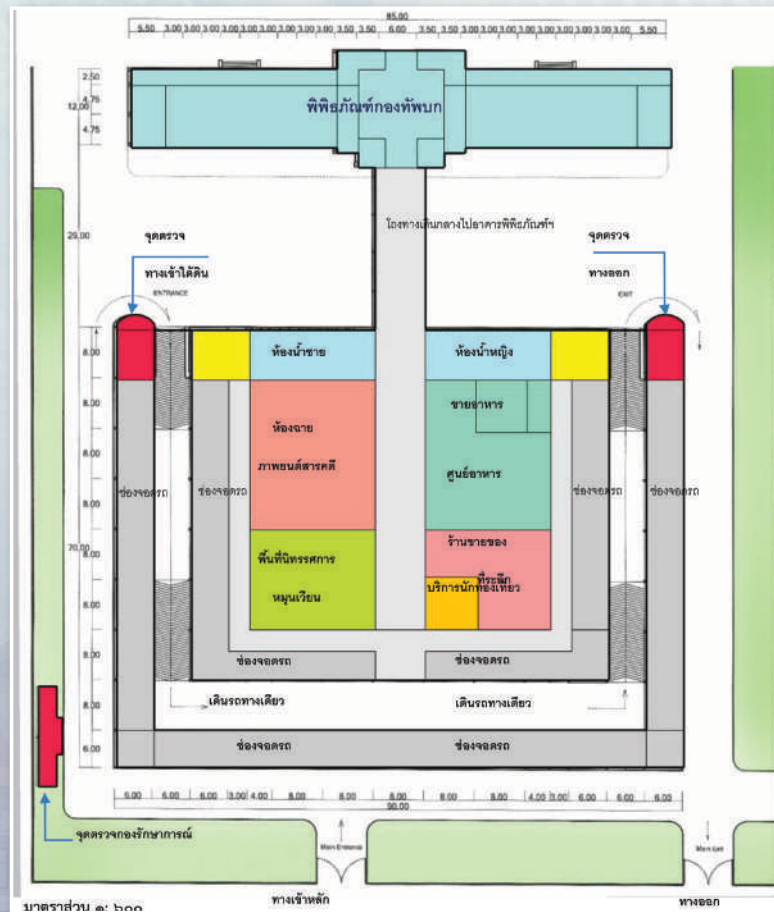

เข้าใจอย่างถ่องแท้มากขึ้น และเพิ่มคุณค่าให้กับประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เข้าชม โครงการสิ่งอำนวยความสะดวกใต้พื้นดินครอบคลุมพื้นที่ถนนสายหลักและสนามหญ้าด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์เพื่อที่จะขุดเจาะพื้นที่ใต้ดินและดำเนินการก่อสร้างเพื่อพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ภายใน ลานด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ที่มีอยู่ประมาณ ๖,๓๐๐ ตารางเมตร จะถูกขุดดินเพื่อสร้างที่จอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมไว้ภายใน โครงการนี้สามารถรองรับยานพาหนะสาธารณะและรถส่วนบุคคลได้หลากหลายประเภทโดยเฉพาะรถโดยสารขนาดใหญ่ รวมถึงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นไว้ภายใน ส่วนเพิ่มเติมใหม่ของพิพิธภัณฑ์นี้จะเข้ากันได้กับหน้าที่และสภาพปัจจุบันของสถานที่ และจะได้รับการอนุมัติจากกรมยุทธการทหารบกเพื่อพิจารณาว่าเป็นทางเลือกที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่สำหรับการพัฒนาพิพิธภัณฑ์กองทัพบกแห่งนี้

underground facilities project covers the main road and the large lawn (Courtyard) in front of the museum building in order to excavate the underground area and carry out construction work to develop the facilities inside. The existing forecourt of the museum building, approximately 6,300 square meters, will be excavated to create additional parking and facilities within the area. This project will accommodate a wide range of public and private vehicles, including the construction of necessary facilities therein. The new addition to the museum will be compatible with the current function and condition of the site and will be approved by the Army Ordnance Department to be considered as a suitable and feasible option for the development of this Army Museum.

Construction and Procurement of Underground Facilities:

The underground facilities construction project covers the large lawn area (courtyard) in front of the museum building, approximately 70 meters wide and 90 meters long, covering a total area of 6,300 square meters (1.55 acres). This area will be excavated to a depth of approximately 3.5 meters for the purpose of developing all types of parking and constructing facilities under the lawn. The existing lawn will be raised 50 centimeters above the street level to allow heat and ventilation from underground. The construction plan for the underground facilities in front of the museum building is illustrated below.

แผนภาพที่ ๙ งานก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกใต้ดิน เชื่อมอาคารพิพิธภัณฑ์
Figure 9: Construction and Procurement of Underground Facilities

ประวัติศาสตร์เรื่องช้างจากคำบอกเล่า ตอนที่ ๒

The History of Elephants from Oral Accounts (Part ๒)

พ.ต.หญิง ทิพย์พาวรร อินคัม / Major Thippaporn Inkum

กรมโฆลงช้างที่บ้านนา

นับจากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๓๑๐ ส่งผลสำคัญประการหนึ่งต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการ “กรมพระคชบาล” หรือกรมช้าง ซึ่งรัฐไทยสมัยจารีตถือว่าช้างเป็นยุทธปัจจัยสำคัญยิ่งในการทำศึกสงคราม โดยเมื่อย้ายราชธานีลงมาตั้งใหม่ที่บางกอกซึ่งมีสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม จึงต้องจัดการแยกกรมช้างออกเป็น ๒ ภาค ภาคหนึ่งเรียกว่า “กรมช้างตัน” ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ สำหรับเลี้ยงรักษาช้างทรงกับฝึกหัดการขับขี่ช้างศึกและจัดพิธีคชกรรมต่าง ๆ ส่วนอีกภาคเรียกว่า “กรมโฆลง” คงตั้งไว้ที่พระนครศรีอยุธยา และมีสาขาอยู่ที่นครนายก สำหรับดูแลรักษาช้างโฆลงหลวงและเลี้ยงช้างต่อ (ช้างที่ใช้เป็นตัวล่อในการจับช้างป่า) รวมทั้งจัดการจับช้างเถื่อนและฝึกหัดช้างที่จับได้ด้วย

สำหรับกรมโฆลงที่บ้านนา (แขวงจังหวัดนครนายก) นั้น ในเอกสารราชการ เช่น พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุสมัยต้นรัตนโกสินทร์ รวมถึงพระนิพนธ์ “นิทานโบราณคดี” ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ กล่าวถึงว่าเป็นกรมที่อยู่ในการบังคับบัญชาของเจ้านายต่างกรมผู้ใหญ่ ซึ่งหากมีการจับช้างป่าเมื่อใด ต้องตระเตรียมการเป็นเวลาร่วมเดือนเพื่อเลี้ยงดูช้างต่อและระดมคนกรมช้างเข้ามาซ่อมแซมเพนียดและเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมทั้งเกณฑ์ช้างต่อและหมอบควาญจากที่อื่นมาสมทบกับช้างต่อของทางราชการที่บ้านนาดด้วย ซึ่งถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่มีการด่อนช้างเผือกพลายจากทุ่งหลวงเข้าเพนียดที่กรุงเก่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๙

กล่าวได้ว่า “คนกรมช้าง” ที่บ้านนา ก็คือคนในท้องที่ซึ่งมีวิชาความรู้เกี่ยวกับการจับช้างและเลี้ยงช้างแล้วถูกเกณฑ์เข้าสังกัดกรมพระคชบาลหรือกรมช้างให้เป็นพนักงานรักษาช้างเถื่อน มีทั้งที่เป็นพวกศิษย์ครูไทยกลุ่มหนึ่ง และศิษย์ครูมอญ (บ้างก็เรียกครูลาวหรือพวกลาว) อีกกลุ่มหนึ่ง ทั้งนี้ ยังมีกลุ่มตระกูลกรมโฆลงที่สืบทอดเรื่องราวเกี่ยวกับช้างจากบรรพบุรุษมาจนถึงทุกวันนี้ ดังเช่นการสัมภาษณ์นางทุเรียน เจริญพร ซึ่งเป็นหลานตาของนายชื่น พิทักษ์ศิลป์ หรือนามพระราชทาน คือ “ขุนพิทักษ์คชยุทธ์”

นางทุเรียนเล่าให้ฟังว่า ขุนพิทักษ์คชยุทธ์มีบ้านพักอยู่ในคอกช้างตอนที่นางทุเรียนเป็นเด็กได้อาศัยอยู่กับขุนพิทักษ์คชยุทธ์ที่บ้านในตำบลอาษา ต่อมาได้รื้อถอนบ้านและนำมาปลูกบ้านใหม่ที่นางทุเรียนอยู่ในปัจจุบัน (ที่วัดพระโต ตำบลอาษา อำเภอบ้านนา) ทุกปีจะมีช้างมาที่บ้าน (ตำบลอาษา) พอถึงปี ขุนพิทักษ์ คชยุทธ์จะไปบางกอกไปเข้าหน่วย (หมายถึง การเข้าเวรปีละครั้ง)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์นางสาวเชื่อม นาคะจะ หลานนายช่วง ชินคชบาล ซึ่งเป็นกรมโฆลงอยู่ในโรงช้าง ทำให้ทราบว่า การจับช้างและด่อนช้างในสมัยโบราณนั้นถือเป็นงานที่ยากมาก จนไม่ค่อยมีผู้ใฝ่อยากเข้า

The Royal Elephant Herd Department at Ban Na

A significant consequence of the second fall of Ayutthaya in 1767 was the transformation of the management system of the Krom Phra Kotchaban or the Department of Royal Elephants. At the time, the Thai state traditionally considered elephants to be a crucial wartime military asset. When the capital was relocated to Bangkok, an area unsuited for elephant rearing, the department had to be split into two sections. The first was called the Krom Chang Ton (Elephant Stables Department), based in Bangkok, responsible for the care of royal elephants, training war elephants, and conducting various elephant ceremonies. The other section was called the Krom Khlong (Wild Elephant Herd Department), which remained in Ayutthaya with a branch in Nakhon Nayok, responsible for overseeing the royal wild elephant herds, training decoy elephants (used to lure wild elephants), capturing wild elephants, and training those that had been captured.

As for the Krom Khlong located in Ban Na (a district in Nakhon Nayok Province), official records, such as the Royal Chronicles, early Rattanakosin-era documents, and Nithan Borankhadi (Tales of Archaeology) written by Prince Damrong Rajanubhab mention that this department was under the command of senior royals from various noble offices. Whenever a wild elephant hunt was planned, preparations had to begin months in advance to feed and care for the decoy elephants, including mobilizing elephant department personnel to repair elephant kraals and equipment, and summoning additional decoy elephants and mahouts from other regions to join the effort in Ban Na. This practice continued through the reign of King Rama V, including the documented herding of a royal white elephant from Thung Luang into the Royal Elephant Kraal in Ayutthaya in 1876.

The term “Khon Krom Chang” (Elephant Department People) at Ban Na referred to local residents with knowledge and experience in capturing and training elephants. They were drafted into the Krom Phra Kotchaban to serve as caretakers of wild elephants. There were two main groups: disciples of Thai masters and disciples of Mon masters (sometimes referred to as Lao or Lawa). Some families in Ban Na have continued to pass down their elephant knowledge to the present day. For example, interviews with Mrs. Durian Charoenphon, granddaughter of Mr. Chuen Phithaksilp, also known by his noble title of “Khun Phithak Kochayut,” revealed rich familial ties to this tradition.

Mrs. Durian recounted that Khun Phithak Kochayut had a residence within the elephant kraal. As a child, she lived with him in Asa Sub-district. That house was later dismantled, and its materials were used to build her current home (near Wat Phra To in Asa Sub-district, Ban Na District). She recalled that elephants would visit the house (in Asa Sub-district) every year. Each year, Khun Phithak Kochayut travelled to Bangkok for his annual duty rotation.

Furthermore, an interview with Ms. Chueam Nakacha, granddaughter of Mr. Chuang Chinkhotchaban, an officer of the Wild Elephant Herd Department, revealed that elephant capturing and herding in the past was extremely difficult and unpopular. According

การศึกษาดูงาน ในพื้นที่กองทัพอากาศที่ ๑

ของ นนร. ชั้นปีที่ ๕ รุ่นที่ ๗๓

HOME OF STRYKERS

นักเรียนนายร้อยศึกษาและเยี่ยมชมการสาธิตยุทธโปกรณ์ของหน่วยต่าง ๆ ภายในพื้นที่ของกองทัพอากาศที่ ๑ ดุงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและศึกษาสภาพสังคมในพื้นที่ จ.ฉะเชิงเทรา

การศึกษาดูงาน ในพื้นที่กองทัพอากาศที่ ๒

ของ นนร. ชั้นปีที่ ๕ รุ่นที่ ๗๓

ชมยุทธโปกรณ์ของหน่วยต่าง ๆ ในพื้นที่ของกองทัพอากาศที่ ๒, ชมการสาธิตการใช้เครื่องมือบรรเทาสาธารณภัย, เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทหารกองทัพอากาศที่ ๒, ฟังบรรยายสรุปการปฏิบัติงานของหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขงเขตนครพนม และศึกษาภูมิรัฐศาสตร์ริมแม่น้ำโขง, ศึกษาภูมิรัฐศาสตร์ ณ สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๒

การศึกษาดูงาน ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๓ ของ นนร. ชั้นปีที่ ๕ รุ่นที่ ๗๓

นนร. ศึกษาและชมการสาธิตจากหน่วยต่าง ๆ ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๓ เช่น การจับสัตว์ต่าง, การใส่เครื่องต่าง, การสังเกตการฝึกในภูมิประเทศร่วมกับ มว.บรรทุกต่าง, การเดินป่าในภูมิประเทศ, ชมการสาธิตการใช้โดรนโจมตี โดย กกล.นเรศวร, ชมฐานปฏิบัติการเสกสรรค์ ชายแดนไทย-เมียนมา

การศึกษาดูงาน ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๔ ของ นนร. ชั้นปีที่ ๕ รุ่นที่ ๗๓

การรับฟังบรรยายสรุปและการสาธิตของหน่วยต่าง ๆ ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๔ เช่น ชมศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง กองพลพัฒนาที่ ๔, ดูงานด้านศุลกากรป่าดงเบงช่าร์ ศึกษางานหน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินที่ ๔๑๑ และเยี่ยมชมสถานที่สำคัญอื่น ๆ

นร. ศึกษาฐาน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ๒๑ - ๒๕ ก.ค. ๖๘

นร. ศึกษาฐาน ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ๒๗ - ๓๑ ก.ค. ๖๘

นทร. ศึกษาฐาน ณ ประเทศบังกลาเทศ ๑๓ - ๑๙ ก.ค. ๖๘

นทร. ศึกษาฐาน ณ ประเทศมาเลเซีย ๑๔ - ๑๘ ก.ค. ๖๘

โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนนายร้อยต่างประเทศ

Foreign Academy Exchange Program (FAEP)

คณะ นนร. โรงเรียนนายร้อยฟิลิปปินส์

เดินทางศึกษาดูงาน ณ รร.จปร. ตามโครงการแลกเปลี่ยน นนร. ต่างประเทศ

(Foreign Academy Exchange Program : FAEP) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๓๐ มี.ย. - ๔ ก.ค. ๖๘

โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนนายร้อยต่างประเทศ

Foreign Academy Exchange Program (FAEP)

คณะ นนร. โรงเรียนนายร้อยบังกาลาก

เดินทางศึกษาดูงาน ณ รร.จปร. ตามโครงการแลกเปลี่ยน นนร. ต่างประเทศ

(Foreign Academy Exchange Program : FAEP) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๘ ก.ค. ๖๘

พล.ท. อุดม แก้วมหา ผบ.รร.จปร. และคณะ เดินทางไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนปียชาติพัฒนา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จ.นครนายก

พล.ท. อุดม แก้วมหา ผบ.รร.จปร. และคณะ เดินทางไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนอนุบาลคุณากร จ.นครนายก

เสนาศึกษา
เล่มที่ ๓๐ ตอนที่ ๓ เดือน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘

กิจกรรมจิตอาสา บริจาคโลหิต เฉลิมพระเกียรติ

พล.อ.หญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ครบ ๗๐ พรรษา

กิจกรรมจิตอาสาปฏิบัติหน้าที่นำสิ่งของออกจากบาตรพระสงฆ์
บรรจลงในภาชนะ และนำสิ่งของต่ักบาตร
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระอัฐมรามาธิบดินทร
เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพครบ ๑๐๐ ปี

เครียด จากข่าวในสื่อโซเชียล

เรียบเรียงโดย พ.ศ. นว. ชรรณงค์ อัครสุวรรณ
ผู้ทรงคุณวุฒิกองบัญชาการกองทัพไทย

ถ้า “เสพสื่ออย่างมีสติทุกครั้ง” แล้วจะ “ไม่เครียดจากข่าวในสื่อโซเชียล” ปัจจุบันต้องยอมรับว่าโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์อย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการอัปเดตข่าวสาร ติดตามกระแสหรือเทรนด์ต่าง ๆ และ โซเชียลมีเดียมีความสะดวกสบายในการใช้งาน เข้าถึงได้ง่าย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้คนนิยมใช้โซเชียลมีเดียไม่ว่าจะเป็นเด็กและผู้ใหญ่

โซเชียลมีเดียกับเยาวชนนับว่าเป็นดาบสองคมกับเยาวชนอย่างมาก เพราะเยาวชนไม่สามารถกั้นกรองข้อมูลข่าวสารได้อย่างถี่ถ้วน ซึ่งอาจทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวที่อาจลอกเลียนแบบจากในโซเชียลมีเดีย ทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองและครอบครัว แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าโซเชียลมีเดียมีแต่ผลเสียกับเยาวชน บางครั้งการอ่านข่าวหรือตามกระแสต่าง ๆ อาจเป็นการช่วยเตือนภัยหรือทำให้เยาวชนระมัดระวังตัวมากขึ้น

จากที่กล่าวมาว่าเราควรตระหนักถึงการโซเชียลมีเดียของเยาวชน ซึ่งจากผลการสำรวจพฤติกรรมบริโภคสื่อของวัยรุ่น ซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มอายุ 15-25 ปี ในหลาย ๆ ประเทศแถบเอเชีย พบว่า วัยรุ่นไทยมีการใช้อินเทอร์เน็ตสูงถึง 5.5 ชั่วโมงต่อวัน ครองแชมป์อันดับหนึ่งของเอเชีย โดยเสกติดทั้งอินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ออนไลน์ เว็บไซต์ลามก แสดงให้เห็นว่าเยาวชนไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งไหนดีหรือไม่ดี อีกทั้งการใช้โซเชียลมีเดียอาจส่งผลกระทบต่อจิตใจของเยาวชนอีกด้วย ซึ่งหากเป็นแบบนี้ต่อไปเรื่อย ๆ อาจเกิดพฤติกรรมที่รุนแรงขึ้น จนบางครั้งอาจนำไปสู่อาชญากรรม และเยาวชนอาจคิดว่าตนยังไม่บรรลุนิติภาวะ ไม่นโดนโทษร้ายแรง

“การรู้เท่าทันสื่อ หรือ การเสพสื่ออย่างมีสติ” คือ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ สามารถโต้ตอบได้อย่างมีสติและรู้ตัว สามารถตั้งคำถามว่าสื่อถูกสร้างขึ้นได้อย่างไร เช่น ใครเป็นเจ้าของสื่อ ใครผลิต และผลิตภายใต้ข้อจำกัดใด ควรเชื่อหรือไม่ หรือมีค่านิยมความเชื่ออะไรที่แฝงมากับสื่อนั้น ผู้ผลิตสื่อหวังผลอะไรจากเรา ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1.การเปิดรับสื่อ การรู้เท่าทันการเปิดรับสื่อของประสาทสัมผัสของเรา ซึ่งเมื่อเปิดรับแล้วสมองจะสั่งการให้คิดและปรุงแต่งให้เกิดอารมณ์

ต่าง ๆ ตามมา การรู้เท่าทันสื่อในขั้นของการรับรู้อารมณ์ตนเอง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องแยกความคิดและอารมณ์ออกจากกัน และความคิดจะทำให้เรารับรู้ความจริงว่า อะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เป็นต้น

2.การวิเคราะห์สื่อ การแยกแยะองค์ประกอบในการนำเสนอของสื่อว่ามีวัตถุประสงค์อะไร เป็นสื่อประเภทใด และต้องการที่จะสื่ออะไรกับผู้รับสาร

3.การเข้าใจสื่อ ตีความสื่อหลังจากเปิดรับสื่อไปแล้ว เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่สื่อนำเสนอ ซึ่งผู้รับสารแต่ละคนก็จะมีสมาธิเข้าใจสื่อได้ไม่เหมือนกัน ตีความไปคนละแบบ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ พื้นฐานการศึกษา คุณสมบัติในการเรียนรู้ ตลอดจนการรับรู้ข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ไม่เท่ากันมาก่อน

4.การประเมินค่า หลังการวิเคราะห์และทำความเข้าใจสื่อแล้ว เราควรประเมินค่าสิ่งที่สื่อนำเสนอว่ามีคุณภาพและคุณค่ามากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา สื่อ เป็นต้น

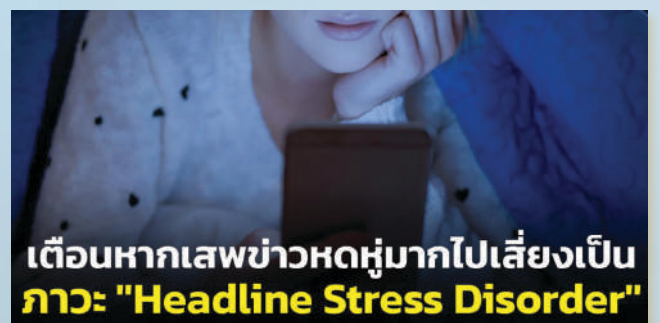
5.การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ นำสิ่งที่เราได้จากสื่อมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและครอบครัว

ดังนั้น การรู้เท่าทันสื่อ จึงเป็นสิ่งจำเป็นกับเยาวชน ทำให้เยาวชนสามารถแยกแยะและสามารถเลือกรับสื่อที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัวได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของตัวเองของเยาวชน แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้ปกครองที่ต้องปลูกฝังกับเยาวชนด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ต่อเยาวชนและผู้ครอบครัว

“จิตแพทย์” เตือน เสพข่าวมากไป ระวังเป็น “Headline Stress Disorder”

การติดตามข่าวสารที่ผู้คนสนใจอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวัน อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต เพราะข่าวและเนื้อหาต่าง ๆ ที่เผยแพร่ในสื่อและโซเชียลมีเดีย สร้างความเครียด ความเครียดสะสม ที่มากเกินไป จนอาจเกิดภาวะ Headline Stress Disorder

ในเรื่องนี้ คณาจารย์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล ได้ออกมาเตือนประชาชนและให้ความรู้ ทางเพจ Mahidol Channel ว่า

“หากเสพข่าวที่หุดหู่มากไปอาจเสี่ยงเป็นภาวะ Headline Stress Disorder ได้ ไม่ใช่ชื่อโรค แต่เป็นคำเรียกภาวะเครียดหรือวิตกกังวลที่เกิดขึ้นจากการเสพข่าวทางสื่อต่าง ๆ ที่มากเกินไป”

การเสพข่าวหุดหู่มากไป ส่งผลเสีย ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจได้มากและหลายระบบ เช่น ใจสั่น แน่นหน้าอก นอนไม่หลับ วิตกกังวล ซึมเศร้า โกรธ ซึ่งถ้าปล่อยไว้ อาจส่งผลต่อการเกิดโรคบางอย่างได้ เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรควิตกกังวล โรคซึมเศร้า

ใครคือกลุ่มเสี่ยง ภาวะ ‘Headline Stress Disorder’ -คนที่เหนื่อยล้าทั้งร่างกายและจิตใจ อาจกำลังเครียดเรื่องงาน ครอบครัว การเรียน พักผ่อนไม่เพียงพอ เจ็บป่วย จะอารมณ์อ่อนไหวง่าย เมื่อมาเสพข่าวที่หุดหู่ก็จะเครียดได้ง่าย

-คนที่มีความวิตกกังวลหรือซึมเศร้าอยู่แล้ว จะถูกกระตุ้นได้ง่ายจากการเสพข่าวที่หดหู่

-คนที่ใช้เวลาอยู่ในโลกออนไลน์มาก มีโอกาสรับรู้ข่าวจริงและปลอม ทั้งดีและร้าย ได้มาก

-คนที่ขาดวิจารณญาณในการเสพข่าว ด้วยวิสัยทัศน์ ทัศนคติ หรือบุคลิกภาพ มีแนวโน้มเชื่อพาดหัวข่าวทันทีได้ง่ายโดยที่ยังไม่ได้อ่านหรือฟังรายละเอียดของข่าวนั้น

คำแนะนำการเสพข่าวที่หดหู่

-จำกัดเวลาในการเสพข่าว เคารงครัดกับเวลาที่กำหนดไว้

-หากเครียดมาก ควรงดเสพข่าวหรือใช้สื่อสังคมออนไลน์ไปสักพัก

-อย่าเชื่อพาดหัวข่าวที่เห็นในทันที เพราะมักใช้คำกระตุ้นอารมณ์ ดึงดูดให้สนใจ แนะนำให้อ่านรายละเอียดของข่าวนั้นด้วย

-ตรวจสอบข่าวก่อนจะเชื่อ อ่านข่าวจากสื่อที่เชื่อถือได้ เพราะปัจจุบันมีข้อมูลเท็จทางสื่อออนไลน์มาก

-หากเป็นข่าวด่วน อาจรอสักหน่อยให้มีข้อมูลความจริงมากขึ้น แล้วค่อยอ่านในรายละเอียดข่าว

-หาข่าวดี ๆ ข่าวที่สร้างสรรค์สังคม ข่าวที่สร้างอารมณ์ดี

-พยายามมองหาลึกลับในข่าวที่อ่านนั้นด้วย ข่าวทุกอย่างมีทั้งด้านดี และด้านร้ายเสมอ

-อ่านข่าวที่ดี ๆ ต่อใจบ้าง อย่าเสพแต่ข่าวที่หดหู่

-อย่าเสพข่าวก่อนนอน เพื่อให้สมองได้พักและหลับได้ดี

-ทำกิจกรรมคลายเครียด ผ่อนคลายบ้าง อย่าเอาแต่ติดตามข่าวทั้งวัน

ปรึกษานักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์ เพื่อได้ระบายจิตใจและได้รับคำแนะนำที่ดี ๆ ต่อจิตใจมากขึ้น

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น บางครั้งสมาร์ทโฟนเปรียบเสมือนเป็นปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์เลยก็ว่าได้ ทั้งนี้เพราะ สมาร์ทโฟนสามารถทำให้เราเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่าย และรวดเร็ว ทั้งนี้รวมถึงการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เช่น Facebook Twitter Instagram Line และ Instant messaging อื่น ๆ ด้วย เดิมทีมนุษย์เป็นสัตว์สังคมซึ่งต้องการการยอมรับจากผู้คนรอบข้าง ดังนั้นการที่เราสามารถเข้าถึงโซเชียลมีเดียได้ง่ายขึ้นมากในปัจจุบัน ทำให้มีความเสี่ยงในการเสพติดสื่อสังคมออนไลน์ได้ง่ายขึ้นมากตามไปด้วย โดยเราสามารถสังเกตตนเองว่ามีอาการของโรคติดสื่อสังคมออนไลน์นี้ได้จาก ลักษณะอาการหลายประการที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะพบ ปัญหาการติด Social media และอาจก่อให้เกิดภาวะของโรคซึมเศร้า โรคเครียด วิตกกังวล สมาธิสั้น และไบโพลาร์ได้เนื่องจากการจ้องอยู่กับสมาร์ทโฟนหรือโซเชียลมีเดียเป็นเวลานานตลอดวันจะทำให้มีเวลาในการพักผ่อนน้อยลง และเกิดการฝังตัวเองในโลกออนไลน์มากเกินไปจนตัดขาดจากผู้คนรอบข้าง ผู้ป่วยบางรายใช้ชีวิตในโลกสมมติมากกว่าโลกแห่งความเป็นจริงเสียอีก

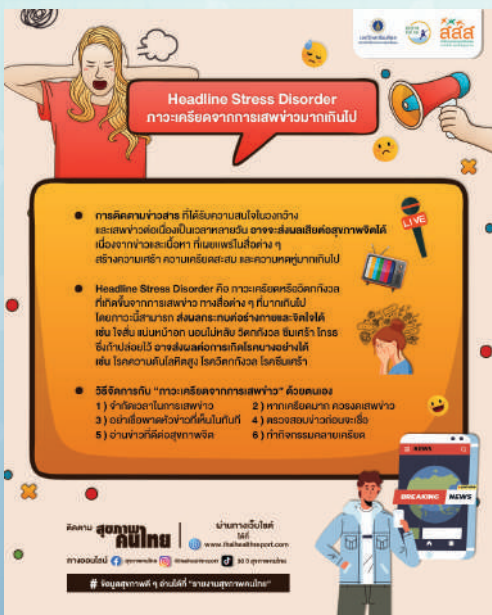
เราเริ่มต้นตรวจสอบ อาการโรคติดสื่อสังคมออนไลน์ กันได้ดังต่อไปนี้

1. อยู่กับโซเชียลมีเดียมากกว่าที่ตั้งใจไว้
2. ช่วงเวลาที่ไม่ได้ใช้โซเชียลมีเดีย มักจะมีอาการกระวนกระวายใจ หรือหงุดหงิด
3. พยายามที่จะควบคุมการเข้าถึงโซเชียลมีเดียของตัวเองแต่ก็ไม่สามารถควบคุมได้จริง ๆ
4. คิดถึงโซเชียลมีเดียอยู่เรื่อย ๆ ไม่ว่าจะกำลังทำอะไรอยู่ก็ตาม
5. เวลาที่เครียดมักจะใช้โซเชียลมีเดียเพื่อคลายเครียด
6. มีการโกหกหรือปิดบังเพื่อที่จะได้เล่นโซเชียลมีเดีย
7. โซเชียลมีเดียเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการทำงานหรือเกิดปัญหาความสัมพันธ์กับคนใกล้ชิด

-พูดคุยกับคนอื่นบ้าง การหมกมุ่นกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งคนเดียวจะยิ่งทำให้จมกับความคิดลบ ๆ ได้ง่าย

หากทำตามคำแนะนำข้างต้นแล้วยังเครียดมากอยู่ ให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เช่น สายด่วนสุขภาพจิต 1323 หรือ chatbot 1323 หรือ

หากมีลักษณะอาการตาม 7 ข้อที่กล่าวมา แสดงว่า เราอาจเป็นโรคติดสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งสามารถรับมือและแก้ไขได้ด้วยตนเองตามวิธีดังต่อไปนี้

1. มีการตั้งเตือนเวลาการใช้งานโซเชียลมีเดียเป็นตัวช่วย เพื่อลดเวลาการใช้โซเชียลมีเดียให้น้อยลง
2. มีการวางแผนและกำหนดเวลาการใช้งานโซเชียลมีเดียให้ชัดเจน
3. หางานอดิเรกที่สนใจทำ เช่น การออกกำลังกาย การทำงานฝีมือ เดินทางท่องเที่ยวเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากโซเชียล มีเดีย
4. ออกไปสังสรรค์พบปะเพื่อนหรือญาติ แทนการใช้เวลาอยู่กับโซเชียลมีเดีย

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๕๐ ตอนที่ ๓ เดือน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๕

5. ปรึกษาจิตแพทย์เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและรักษาโรคติดสื่อสังคมออนไลน์ หากไม่สามารถแก้ไข ตามวิธีเบื้องต้นด้วยตนเองได้

โรคทางกายที่เกิดการเสพติดโซเชียลมีเดีย / สื่อสังคมออนไลน์

❖ โรคอ้วน เกิดจากการไม่ยอมไปไหน นั่ง กิน นอน ไม่ทำอะไรนอกจากดูสื่อออนไลน์ หรือตั้งหน้าตั้งตารอที่จะถึงเวลาและเล่นโซเชียลมีเดีย

❖ ภาวะซึมเศร้า โรคเครียด จากการหมกมุ่นอยู่กับหน้าจอมีสื่อหรือสื่อออนไลน์มากเกินไป

❖ หากอยู่ในวัยเรียน วัยรุ่น จะมีเรื่องของการขาดสมาธิ ขาดความรับผิดชอบในการทำงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การป้องกันปัญหาการติดสื่อสังคมออนไลน์

❖ พยายามจำกัดเวลาการใช้โซเชียลมีเดียให้ลดลงหรือกำหนดเวลาใช้ไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อวัน และอาจต้องมีการเตือนหรือควบคุมจากคนรอบข้างบ้าง หากมีการใช้เกินเวลาที่กำหนด

❖ หากิจกรรมหรืองานอดิเรกอย่างอื่นทำ ที่สามารถให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย ดูหนัง ฟังเพลง เป็นต้น

❖ จัดเวลาสร้างความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว และเพื่อนฝูง

❖ เดินทางไปท่องเที่ยว หางานเสริมที่ต้องไปพบปะพูดคุยกับผู้คนรอบข้าง

“ติด Social media มากไป ไม่ใช่เรื่องดี”

เพราะโซเชียลทำให้การเข้าถึงกันและกันง่ายขึ้น ทำให้คนที่อยู่ไกลก็เหมือนอยู่ใกล้กันแค่หน้าปากซอย หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่กี่นาทีที่แล้ว กลายเป็นข่าวติดเทรนด์ในโซเชียลให้เราได้อัปเดตแบบทันทีทันที ทำให้บางคนกลัวพลาดกระแสหรือเรื่องราวสำคัญ ต้องคอยเช็คมือถือ หรือตั้งแจ้งเตือนตลอดเวลา ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งร่างกายและจิตใจ ดังนั้นใครที่มีอาการต่อไปนี้ควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด่วน

❖ รู้สึกเครียด จิตตก กังการเสพข้อมูลข่าวสาร หรือคอมเมนต์ต่าง ๆ มากเกินไป ทั้งที่ไม่ใช่เรื่องของเรา

❖ รู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองลดลงเมื่อไม่ได้รับการยอมรับในสังคมออนไลน์

❖ เริ่มเปรียบเทียบตัวเองกับคนในโซเชียล เพราะตามติดชีวิตคนอื่นมากเกินไป

❖ ทุกวันต้องโพสต์ข้อความ ถ่ายรูป อัปเดตแปลงโซเชียล

❖ เสพติดโซเชียลขนาดหนัก เล่น Facebook Twitter หรือ IG ได้ทั้งวัน รู้สึกกระวนกระวาย หงุดหงิด เมื่อไม่ได้เล่นโซเชียล

โรคร้ายอาจถามหา ถ้าติด Social มากไป

เพราะอาการติดจอหรือเสพติดโซเชียลที่มากเกินไป อาจเป็นการทำร้ายสุขภาพกายและสุขภาพใจของเราได้ในระยะยาว ดังนี้

❖ โรควุ้นในตาเสื่อม บางคนอาจจะต้องทำงานติดจอคอมพิวเตอร์ทุกวัน วันละหลาย ๆ ชั่วโมง หรือจ้องมือถือบ่อยแบบไม่วางตา ทั้งการเล่นโซเชียล หรือเล่นเกม พฤติกรรมเหล่านี้หากทำติดต่อกันนานเกินไปอาจทำให้เกิด

“โรควุ้นในตาเสื่อม” ได้ เพราะในหน้าจอของอุปกรณ์เหล่านี้จะมีแสงสีฟ้าชนิดหนึ่งซึ่งเป็นอันตรายต่อดวงตาของเรา โดยแสงสีฟ้านี้จะตรงเข้าทำลายดวงตาของเราภายใน ทำให้เกิดการเสื่อมสภาพของน้ำวุ้นในตา ทำให้เกิดโรควุ้นในตาเสื่อมนั่นเอง อาการสำคัญคือเวลามองจะเห็นภาพเป็นคราบดำ ๆ คล้ายหยากไย่ ซึ่งใครเริ่มมีอาการเหล่านี้ จะทำให้เกิดอาการปวดตาและมีปัญหาด้านสายตาสายตาในที่สุด

❖ Text - Neck Syndrome เป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้งานอุปกรณ์สื่อสาร โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต ด้วยท่าทางที่ผิด และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม จึงเกิดอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย อาการเริ่มแรกส่วนใหญ่จะพบกับอาการ ปวดต้นคอ ไหล่ห่อ คอตก และปวดหลัง หรือรุนแรงกว่านั้น จะเริ่มมีความเสื่อมของแนวกระดูกหรือหมอนรองกระดูกคอ ซึ่งก่อให้เกิดการกดทับของไขสันหลังหรือรากประสาทบริเวณคอ ส่งผลให้เกิดอาการชามือและแขนอ่อนแรงได้

เอกสารอ้างอิงและแหล่งภาพอ้างอิงของบทความเรียบเรียงนี้

<https://huso.buu.ac.th/comt/การรู้เท่าทันสื่อ>
[https://www.thaihealth.or.th/Content/39558-5%20elements of media literacy.html](https://www.thaihealth.or.th/Content/39558-5%20elements%20of%20media%20literacy.html)
 ใช้สื่อออนไลน์อย่างมีสติ: Library Infographic
<http://www.baankluayonline.co/infographic-social-addiction/>
[https://www.thaihealth.or.th/Content/39558-5%20elements of media literacy.html](https://www.thaihealth.or.th/Content/39558-5%20elements%20of%20media%20literacy.html)
<https://www.samitivejhospitals.com/th/article/เด็กติดโซเชียล>
<https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/article/ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์>
<https://new.camri.go.th/infographic/106?skin=no>
https://www.thaihealthreport.com/th/articles_รายงานสุขภาพคนไทย

พิธีเทิดเกียรติและอำลาชีวิตราชการทหารของทหารชั้นนายพล ของกองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๘

พิธีเทิดเกียรติกำลังพล รร.จปร. ที่เกษียณอายุราชการ ปรับย้ายเป็นประจำหน่วยทหารภูมิภาค และลาออกตามโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ที่เกษียณอายุราชการ ปรับย้ายเป็นประจำหน่วยทหารภูมิภาค และลาออกตามโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดฯ ประจำปี ๒๕๖๘
ณ ทอประชุม รร.จปร.
๒๙ กันยายน ๒๕๖๘

พิธีรับ - ส่งหน้าที่ ผบ.รร.จปร.

พิธีรับ - ส่งหน้าที่
ประธาน สม.ทบ. สาขา รร.จปร.

กีฬาภายใน รร.จปร.

งานเลี้ยงส่งผู้เกษียณอายุราชการ
และแสดงความยินดีกับผู้บังคับบัญชาที่ได้รับพระราชทานยศสูงขึ้น

ต้องจากโลกนี้ ไปแน่พอ

คำปิ่น อักษรวิไล เรียบเรียง

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษา เกิดจากการที่พระองค์ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาถึง ๔ อสงไขยแสนกัปเมื่อครั้งที่ยังเป็นพระโพธิสัตว์ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นานมาก ทุกคำจึงมาจากพระคุณอันประเสริฐยิ่งของพระองค์ การที่แต่ละคนจะได้มีโอกาสได้ยินได้ฟังพระธรรมแต่ละคำที่พระองค์ทรงแสดงในครั้งนั้นและได้สืบทอดมาจนถึงยุคนี้สมัยนี้ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พระธรรมยังดำรงอยู่จึงเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดในชีวิต เป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นแห่งปัญญาความเข้าใจ ถูกเห็นถูกโดยตลอด

การได้เกิดมาเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ได้อย่างยากแสนยากเพราะต้องเป็นผลของกุศลกรรมเท่านั้นจึงจะทำให้ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เมื่อเกิดมาแล้วก็มีชีวิตเป็นไปตามเหตุปัจจัย ตามการสะสมของแต่ละบุคคล และสุดท้ายแล้วก็จะต้องละจากโลกนี้ไปด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีใครรอดพ้นจากความตายไปได้เลย จะเห็นได้จริง ๆ ว่า ก่อนที่จะ

“ด้านทานไม่ให้ตายไม่ได้”

บุคคลเมื่อถึงคราวจะตาย
บุตรทั้งหลายก็ด้านทานไว้ไม่ได้
บิดาก็ด้านทานไว้ไม่ได้
พวกพ้องก็ด้านทานไว้ไม่ได้
แม้ญาติพี่น้องก็ด้านทานไว้ไม่ได้

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คถาธรรมบท)

มาเกิดในชาตินี้ก็ไม่ทราบว่าจะตายตอนไหน กล่าวคือ จะตายตอนเช้า ตอนสาย ตอนบ่าย ตอนค่ำ ตอนกลางคืน ก็ไม่สามารถจะทราบได้ นี่คือความจริงที่ใคร ๆ ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง อุปการะเกื้อกูลเพื่อความเป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิตอย่างแท้จริงขณะนี้ทุกคนได้เกิดมาเป็นมนุษย์อยู่ในสภาวะภูมิ พ้นจากการเกิดในอบายภูมิแล้วในขณะนี้ แต่เมื่อละจากโลกนี้ไปแล้วจะไปเกิดในภพภูมิใดย่อมไม่แน่ ขึ้นอยู่กับกรรมที่ได้กระทำแล้วเป็นสำคัญว่ากรรมใดจะให้ผล นำเกิด เป็นไปตามเหตุปัจจัย

ทุกคนที่เกิดมา ในที่สุดแล้วก็จะต้องตายด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีใครรอดพ้นจากความตายไปได้เลยแม้แต่คนเดียว จะอยู่ที่ไหนก็ไม่พ้นความตายเป็นสภาพธรรมที่มีจริง เป็นจิตที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวเท่านั้นในชาติหนึ่ง ๆ เป็นจิตขณะสุดท้ายที่เกิดขึ้นแล้วดับไป

จิตขณะสุดท้ายของภพนี้ชาตินี้ ทำกิจจุติ คือ ทำกิจเคลื่อนหรือพรากให้สิ้นสุดสภาพความเป็นบุคคลนี้ในชาตินี้ จะกลับมาสู่ความเป็นบุคคลนี้อีกไม่ได้เลย ความตาย เป็นความจริงที่ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อถึงคราวตาย ใคร ๆ ก็ช่วยไม่ได้ ใคร ๆ ก็ด้านทานไว้ไม่ได้ จักต้องตายแน่แท้ จะต้องตายเหมือนกับคนที่ตายไปแล้วนั้นแหละ ไม่มีใครรอดพ้นจากความตายไปได้

สัตว์โลกถูกความตายครอบงำไว้ความจริงเป็น

อย่างนี้จริง ๆ ไม่มีใครพ้นจากความตายไปได้เลย ถูกความตายครอบงำไว้จริง ๆ หนีไปทางไหนก็ไม่สามารถหนีไปได้ จะไปจักรวาล อื่นนอกโลก หรือจะไปที่ไหนก็ตามแต่ก็ไม่มีใครจะหนีความตายได้ เพราะเหตุว่า สัตว์โลกทั้งหลายเมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องตาย ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดไม่ว่าจะหนีไปที่ใด ไม่ว่าจะอยู่ถึงสวรรค์ชั้นใดก็ตาม ความตายก็ครอบงำไว้ เพราะความจริงคือสัตว์โลกทั้งหมดที่เกิดมาแล้วจะต้องตาย หนีความตาย ไม่พ้นเลย

เกิดมาเพื่อตายทุกคนจริง ๆ ไหน ๆ ก็จะต้องตายอยู่แล้ว ควรที่จะได้พิจารณาว่า ขณะใดที่ประมาท ขณะนั้นเป็นอกุศล ขณะใดที่ไม่ประมาท ขณะนั้นเป็นกุศลเพราะความไม่ประมาท คือ การไม่อยู่ปราศจากสติซึ่งเป็นสภาพที่ระลึกเป็นไปในกุศล เป็นไปในความดี ประการต่าง ๆ และที่สำคัญ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงว่า กุศลธรรมทั้งปวง รวมลงอยู่ในความไม่ประมาท มีความไม่ประมาท เป็นมูลราก บุคคลผู้ไม่ประมาท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ไม่ประมาท ในการอบรมเจริญปัญญา ถึงแม้ว่าจะมีการเกิด การตาย จากภพหนึ่งไปอีกภพหนึ่ง แต่โอกาสของการดับกิเลสได้อย่างเด็ดขาด ไม่มี การเกิดการตายอีกเลยนั้น ย่อมมีได้ สังสารวัฏ มีโอกาสจบสิ้นได้ บุคคลผู้ตั้ง อยู่ใน ความ ไม่ประมาท ย่อมมีโอกาสที่จะถึงวันที่ไม่มีการเกิด ไม่ มี ก ร ต า ย

“ไม่ควรถือเป็นผู้อื่น”

ใคร ๆ ตรวจตราด้วยจิตทั่วทุกทิศแล้ว
หาได้พบผู้เป็นที่รักยิ่งกว่าตนในที่ไหน ๆ ไม่เลย
สัตว์เหล่าอื่นที่รักตนมากเหมือนกัน
เพราะฉะนั้น
ผู้รักตนจึงไม่ควรถือตนเป็นผู้อื่น

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน รุชชสูตร)

“จิตที่ตั้งไว้ผิด ก่อให้เกิดความเสียหายเท่านั้น”

จิตที่ตั้งไว้ผิด
พึงทำให้ได้รับความเสียหาย
ยิ่งกว่าความเสียหายที่ใจเห็นใจ
หรือผู้องแวงเห็นผู้องแวง
จะพึงทำให้แก่กัน

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน โทปถกสูตร)

อีกเลย ไม่เหมือนกับผู้ที่ประมาทซึ่งโอกาสของการหลุดพ้น จากทุกข์ทั้งปวง ไม่มีเลย ไม่สามารถ พ้นไปจากสังสารวัฏได้เลย เมื่อเป็น เช่นนี้ จึงควรอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ที่จะพึงพระธรรม ศึกษาพระธรรม และอบรมเจริญกุศลทุก ประการ สละสลบเป็นที่พึงต่อไป เพราะนี่แหละ คือสาระสำคัญที่สุดของชีวิต

ข้อความในพระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค มหাপทานสูตร แสดงถึงความเป็นจริงของสัตว์โลกว่าล้วนแล้วไม่ล่วงพ้นความตายไปได้เลย ต้องจากโลกนี้ไปแน่นอน ดังนี้

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย พระวิปัสสิราช

กุมารขณะเมื่อเสด็จประพาสพระอุทยานได้ทอดพระเนตร หม่อมหาชนประชุมกันและคานหาบทที่ทำได้ด้วยผ้าสีต่าง ๆ ครั้น ทอดพระเนตรแล้ว จึงรับสั่งถามนายสารถิว่า นายสารถิผู้สหาย หม่อมหาชนเขาประชุมกันทำไม และเขาทำคานหาบทด้วยผ้าสี ต่าง ๆ กันทำไม? นายสารถิได้กราบทูลว่า ขอเดชะ นี้แลเรียกว่า

คนตาย พระวิปัสสิราชกุมารได้ตรัสสั่งว่า นายสารถิ ถ้าเช่นนั้น เธอจงขับรถไปทางคนตายนั้น

ดูกรภิกษุทั้งหลาย นายสารถิรับคำสั่งของพระวิปัสสิราชกุมารแล้ว ได้ขับรถไปทางคนตายนั้น ดูกรภิกษุทั้งหลาย

พระวิปัสสิราชกุมารได้ทอดพระเนตรคนตายไปแล้ว ได้ตรัสเรียก นายสารถิมารับสั่งถามว่า นายสารถิ ผู้สหาย นี้หรือเรียกว่า คนตาย?

นายสารถิกราบทูลว่า ขอเดชะ นี้แลเรียกว่าคนตาย บัดนี้ มารดาบิดาหรือญาติสาโลหิตอื่น ๆ จักไม่เห็นเขา แม้เขาก็จักไม่เห็นมารดาบิดาหรือญาติสาโลหิตอื่น ๆ

พระวิปัสสิราชกุมาร ตรัสถามว่า นายสารถิผู้สหาย ถึงตัวเราก็คงต้องมีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้หรือ? พระเจ้าแผ่นดิน พระเทวี หรือพระญาติสาโลหิตอื่น ๆ จักไม่เห็นเราหรือ? แม้เราก็จักไม่เห็นพระเจ้าแผ่นดิน พระเทวี หรือพระญาติสาโลหิตอื่น ๆ หรือ?

นายสารถิกราบทูลว่า ขอเดชะ พระองค์และข้าพระพุทธเจ้า ล้วนแต่จะต้องมีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ พระเจ้าแผ่นดิน พระเทวี หรือพระญาติสาโลหิตอื่น ๆ จักไม่เห็นพระองค์ แม้พระองค์ก็จะไม่เห็นพระเจ้าแผ่นดิน พระเทวีหรือพระญาติสาโลหิตอื่น ๆ”

เกิดมาแล้วต้องตาย เพราะชีวิต มีความตายเป็นที่สุด ตายทุกคนแน่นอน แต่สิ่งสำคัญอยู่ตรงที่ว่าใครจะเป็นผู้ที่ได้สาระ

ประโยชน์จากการได้เกิดมามีชีวิตอยู่แล้วยังไม่ตาย ในระหว่างที่ยังไม่ตายทำอะไร? มีที่พึ่งหรือยัง สิ่งที่จะเป็นที่พึ่ง ได้จริง ๆ คือ ความดีที่ได้สะสมไว้ในขณะที่ ยังมีชีวิตอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ปัญญา ที่เกิดจากการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ในแต่ละครั้งในชีวิตประจำวัน ไม่สูญหายไปไหน สละสลบต่ออยู่ในจิตทุกขณะ จนกว่าจะมีปัญญาคมกล้าสามารถรู้แจ้งอริยสัจธรรม ดับกิเลสได้ตามลำดับขั้นซึ่งจะต้องเป็นผู้เห็นประโยชน์ของพระธรรม ไม่ประมาท ในการฟังการศึกษาพระธรรมเป็นปกติ ในชีวิตประจำวัน

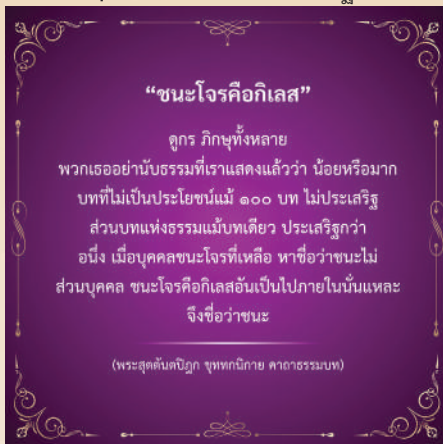
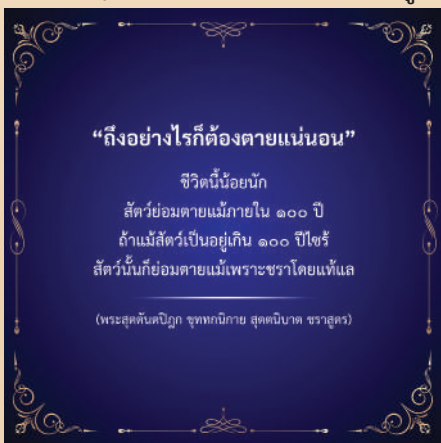
สัตว์โลกทั้งหมดทั้งปวง ไม่มีเว้นเลย เมื่อเกิดมาแล้วล้วนมีความตายเป็นที่สุดด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น ต้องตกไปสู่ อานาจของความตาย คือไม่มีใครรอดพ้นจากความตายไปได้เลย แม้แต่คนเดียว ความเกิดย่อมมีอยู่ตราบใด ความตายก็ย่อมมีอยู่ตราบนั้น เมื่อเหตุปัจจัยพร้อม ความตายก็ย่อมเกิดขึ้นซึ่งก็คือ จิตขณะสุดท้ายของชาตินี้ เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่เคลื่อนพ้นสภาพความเป็นบุคคลนี้ จะกลับมาเป็นบุคคลนี้อีกไม่ได้เลย ไม่มีใครล่วงพ้นความตายไปได้เลยแม้แต่คนเดียว ตามข้อความในพระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค อัยยิกาสูตร ดังนี้

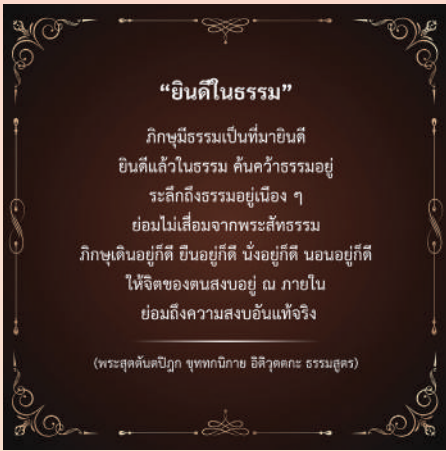
“ดูกร มหาบพิตร สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง มีความตายเป็นธรรมดา มีความตายเป็นที่สุด ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้เลยดูกรมหาบพิตร ภาชนะดิน ชนิดใดชนิดหนึ่ง ทั้ง ที่ ดี บ ทั้ง ที่ สุก ภาชนะดินเหล่านั้น ทั้งหมด มีความแตก

เป็นธรรมดา มีความแตกเป็นที่สุด ไม่ล่วงพ้นความแตกไปได้เลย แม้ฉันใด ดูกร มหาบพิตร สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง มีความตาย เป็นธรรมดา มีความตายเป็นที่สุด ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้เลย ฉันนั้นเหมือนกันแล”

บุคคลที่เคยผูกพันไว้ มีความเยื่อใยติดข้องมากมายในปัจจุบัน ชาตินี้ ในฐานะมารดาบ้าง บิดาบ้าง บุตรธิดาบ้าง ญาติสนิทมิตร

สหายบ้าง แต่ว่าเมื่อถึงคราวจะต้องจากโลกนี้ไป เพียงชั่วพริบตาเดียว บุคคลนั้นก็ เป็นบุคคลอื่น ในเมื่อบุคคลนั้นสิ้นชีวิต ละจากโลกนี้ไปแล้ว ก็เป็นบุคคลใหม่ทันที จะย้อนกลับมาเป็นบุคคลนี้อีกไม่ได้เลย เนื่องจากสิ้นสุดสภาพความเป็นบุคคลนี้แล้ว นี่คือ ความเป็นจริงของธรรม ซึ่งใคร ๆ ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ พระธรรมที่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ทุกคำ เกื้อกูลให้เข้าใจสิ่งที่มีจริงอย่างถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง

“อินดีในธรรม”

ภิกษุมีธรรมเป็นที่มาอินดี
อินดีแล้วในธรรม ค้นคว้าธรรมอยู่
ระลึกถึงธรรมอยู่เนื่อง ๆ
ย่อมไม่เสื่อมจากพระสัมพุทธธรรม
ภิกษุเดินอยู่ที่ดี ยืนอยู่ที่ดี นั่งอยู่ที่ดี นอนอยู่ที่ดี
ให้จิตของตนสงบอยู่ ณ ภายใน
ย่อมถึงความสงบอันแท้จริง

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ ธรรมสุคฺร)

ธรรมดาของปุถุชนทั้งหลาย ย่อมมีความตกใจกลัวต่อภัยที่มาถึงตนเสมอ โดยเฉพาะเมื่อความตายมาถึง ส่วนพระอริยบุคคลชั้นสูงสุดคือพระอรหันต์ ท่านย่อมไม่สะดุ้งกลัวต่อภัยใด ๆ เลย แม้ความตายท่านก็ไม่กลัว เพราะท่านดับความสะดุ้งกลัวได้แล้ว

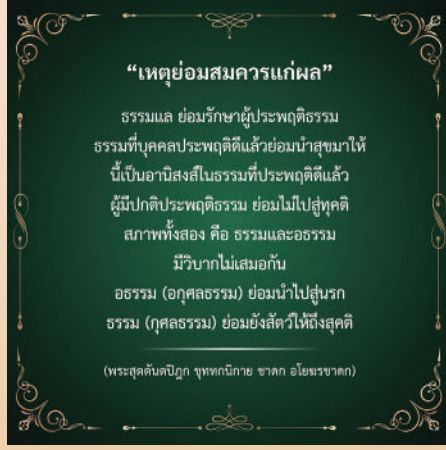
ความสะดุ้งกลัวจึงไม่เกิดอีกเลย สำหรับภิกษุผู้มีธรรมอันงาม เป็นผู้ได้สะสมบุญไว้มาก และอบรมเจริญปัญญาเข้าใจความจริง ย่อมสะดุ้งกลัวน้อยกว่าผู้ที่ทุศีลผู้มีบาปธรรมไม่ได้สะสมบุญไว้ ถึงแม้ว่าชีวิตประจำวันอาจจะมีบิดามารดา พี่น้องญาติสนิทมิตรสหายได้คอยช่วยเหลือในกิจการงานต่าง ๆ บ้าง แต่ในที่สุดแล้ว ก็จะต้องทิ้งกันและกันอยู่ดี ด้วยความตายที่เกิดขึ้น บุคคลเหล่านั้นไม่สามารถติดตามไปช่วยเหลืออะไรในภพหน้าได้ แต่ความดีที่ได้สะสมไว้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ปัญญาที่เกิดจากการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมในแต่ละครั้งในชีวิตประจำวันนั้น ไม่สูญหายไปไหน สะสมสืบต่ออยู่ในจิตทุกขณะและจะเป็นที่พึ่งที่แท้จริงสำหรับชีวิต

ข้อความในพระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต ฐานสูตร พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงความเป็นจริงของบุคคลผู้มีปกติพิจารณาเนื่อง ๆ ว่า แต่ละคนมีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ ดังนี้

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย เพราะอาศัยอำนาจประโยชน์อะไร สตรี บุรุษ คฤหัสถ์หรือบรรพชิต จึงควรพิจารณาเนื่อง ๆ ว่า เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ความมัวเมาในชีวิตมีอยู่แก่สัตว์ทั้งหลาย ซึ่งเป็นเหตุให้สัตว์ทั้งหลายประพฤติดุจจริตด้วยกาย วาจา ใจ เมื่อเขาพิจารณาฐานะนั้นอยู่นั่น ย่อมละความมัวเมาในชีวิตนั้นได้โดยสิ้นเชิง

หรือทำให้เบาบางลงได้ ดูกร ภิกษุทั้งหลาย เพราะอาศัยอำนาจประโยชน์นี้แล สตรี บุรุษ คฤหัสถ์หรือบรรพชิต จึงควรพิจารณาเนื่อง ๆ ว่า เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้”

เกิดแล้วตาย เป็นของธรรมดา ทุกคนเกิดมาแล้วก็ต้องตาย ไม่มีใครรอดพ้นจากความตายไปได้เลย ทั้งคนดี คนไม่ดี คนมั่งมี คนยากจนเฉยใจ เป็นต้น ล้วนมีความตายเป็นที่สุดด้วยกันทั้งนั้น แต่ว่าถ้าไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ไม่ได้สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก ก็มีแต่ความไม่รู้ มีแต่ความเห็นแก่ตัวและมีแต่การทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสุขส่วนตัว ไม่คิดถึงประโยชน์ของผู้อื่น ทำแต่สิ่งที่เป็นโทษมากมาย แต่ถ้าเป็นคนที่มีปัญญา มีความเข้าใจถูกเห็นถูก ก็จะไม่ประมาทในอกุศลแม้เพียงเล็กน้อย เพราะอกุศลแม้เล็กน้อย ก็มีโทษ ไม่เป็นประโยชน์แก่ใคร ๆ เลย และไม่ประมาทในการเจริญกุศลแม้เพียงเล็กน้อยด้วย เพราะรู้ว่าโอกาสที่จะเจริญกุศลหรือทำความดีนั้นหายาก โอกาสที่จะทำความดีเมื่อไหร่ ถ้าไม่ทำ ขณะนั้น ก็เป็นอกุศล ก็สะสมอกุศลต่อไป จึงไม่ควรประมาทกุศลแม้เพียงเล็กน้อย ในชีวิตประจำวัน เพียงขณะหนึ่งที่ทำความดี ขณะนั้นก็ สะสมที่จะเป็นคนดี ในลักษณะนั้น ๆ ต่อไป ความดีที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาความดีทั้งหลาย คือ ความเข้าใจธรรมหรือปัญญา ซึ่งเป็นความเข้าใจสิ่งที่มีจริง ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งจะต้องอาศัยเหตุที่สำคัญคือการฟังพระธรรมบ่อย ๆ เนื่อง ๆ เป็นปกติในชีวิตประจำวัน เห็นคุณค่าในแต่ละคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ขณะใดที่ได้เข้าใจธรรม ความเข้าใจธรรมนั้น ก็จะสะสมสืบต่ออยู่ในจิตเป็นที่พึ่งต่อไป เป็นที่พึ่งทั้งในชาตินี้และในชาติต่อ ๆ ไป กล่าวได้ว่าเป็นการมีชีวิตที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง ก่อนที่จะละจากโลกนี้ไป

“เหตุย่อมสมควรแก่ผล”

ธรรมแล ย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม
ธรรมที่บุคคลประพฤติดีแล้วย่อมนำสุขมาให้
นี่เป็นอนิสงส์ในธรรมที่ประพฤติดีแล้ว
ผู้มีปกติประพฤติธรรม ย่อมไม่ไปสู่อคติ
สภาพทั้งสอง คือ ธรรมและอธรรม
มีวิบากไม่เสมอกัน
อธรรม (อกุศลธรรม) ย่อมนำไปสู่บร
กรรม (กุศลธรรม) ย่อมยังสัตว์ให้ถึงสุคติ

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาค อโยชชาคก)

ธรรมเตือนใจ

“ญาติที่ดี มิตรที่ดี หรือสหายทั้งหลาย เป็นที่ตำหนานของบุคคลผู้จะตาย ไม่มีทายาททั้งหลาย ก็ชนเอาทรัพย์ของผู้นั้นไป ส่วนสัตว์ ย่อมไปตามกรรมที่ทำไว้ ทรัพย์อะไร ๆ ย่อมติดตามคนตายไปไม่ได้”

(พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ รัฏฐุปาลสูตร)

ขอเชิญศึกษาพระธรรมเพิ่มเติมได้ที่
มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

* www.dhammadhome.com [www.dhammadhome.com มีหลากหลายหมวดหมู่ให้ได้ศึกษา เช่น

กระดานสนทนา ถาม-ตอบปัญหาธรรม, ฟังธรรม, หนังสือธรรม เป็นต้น]

* YouTube : มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

[พิมพ์คั่นในช่องค้นหาเพิ่มเติมด้วยคำว่า บ้านธัมมะ, ธรรม อ.สุจินต์

มีพระธรรมหลากหลายประเด็นให้ได้ศึกษาเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกตรงตามความเป็นจริง]

* Facebook : ชมรมบ้านธัมมะ มศพ.

นิตยสารเสนาศึกษา

กำเนิดครั้งแรก

มกราคม ๒๕๕๘

กำเนิดครั้งหลัง

สิงหาคม ๒๕๖๓

นิตยสารราย ๓ เดือน

ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่เพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการ ผลงานวิจัย การพัฒนาทางทหาร ศิลปะ สารคดี ความคิดเห็น
ความรู้ทั่วไป และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับมวลสมาชิกนิตยสารเสนาศึกษา

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ปรึกษาภคิตติมศักดิ์

คณะที่ปรึกษา	กองอำนวยการ	กองบรรณาธิการ
ที่ปรึกษา	ผู้อำนวยการ	บรรณาธิการ
พล.อ. วรวิทย์ พรรณสัมพันธ์	พล.ท. อุดม แก้วมหา	พล.ต. คำศักดิ์ นิมานันท์
พล.อ. ปริญญา สัมสุวรรณ	รองผู้อำนวยการ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
พล.อ. ดนัย มีชูเวท	พล.ต. เอกอนันต์ เทมะบุตร	พ.อ.หญิง ณัฐมล ชิงหาร
พล.อ. พอพล มณีรินทร์	พล.ต. เทพพิทักษ์ นิมิตร	ประจำกองบรรณาธิการ/พิสูจน์อักษร
พล.อ. ชำญชัย ยศสุนทร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	พ.อ.หญิง จิตามา ธรรมวิหาร
พล.อ. ทกาลเกียรติ นวลยง	พล.ต. คำศักดิ์ นิมานันท์	พ.อ.หญิง งามนิจ สุขเกษม
พล.อ. สิทธิพล ชินสาราญ	พล.ต. ทองคำ ชุมพล	พ.อ.หญิง ชื่นททัย สุริยโสภานันท์
พล.อ. ณัฐวุฒิ ชูณหะนันท์	พล.ต. กิริทา ศรีลัด	พ.ท.หญิง นัฐวรรณ ยศสุนทร
พล.อ. จิรเดช กมลเพชร	กรรมการ	พ.ท.หญิง อ่ำมา ช่างเกวียน
พล.อ. ปิยะพงศ์ กลิ่นพันธุ์	พ.อ. ศรีณีย์พร พลตรี	พ.ต.หญิง เบญจวรรณ พันธุ์นิล
พล.อ. ไกรภพ ไชยพันธุ์	พ.อ. กานต์พงษ์ พลตรี	พ.ต.หญิง สารีศา เขียววา
	พ.อ. ภูมิสิน สอนสุภาพ	ร.อ.หญิง ชุตินา วันแตรือ
	พ.อ. ศักดิ์ระวี พิงเย็น	ฝ่ายการเงิน
กองจัดการ	พ.อ. อภิชาติ สุवास	พ.ท. อุทัย นุกิจ
ผู้จัดการ/ฝ่ายศิลป์	พ.อ. ปริญญา รุ่งเรือง	ส.อ.หญิง ดวงกมล จันทร์
พ.ท. สราวุธธี ทองทิพย์	พ.อ. เสกสิทธิ์ ศิริพละ	ช่างภาพ
ร.อ. นัตริเฉลิม เกิดสวัสดิ์	พ.อ. วรปัญญา ว่องพุดพิงศ์	จ.ส.อ. สุรจชัย พงษ์ปฏิเมศร์
จ.ส.อ. อัมรงค์ ยางพฤกษ์	พ.อ. ชยานันท์ ทองจันทร์	จ.ส.อ. สมหมาย พุทธิยา
จ.ส.อ. ชำญ พัวสัมพันธ์	กรรมการ/ฝ่ายกฎหมาย	นาย ศิริศักดิ์ แก้วกัจจา
ผู้ช่วยผู้จัดการ	พ.อ. อธิระ เกิดมี	ฝ่ายติดต่อประสานงาน
พ.ท.หญิง อ่ำมา ช่างเกวียน	กรรมการ/ற்றுบัญญัติ	นางสาธิตา จิตหฤดี
ผู้พิมพ์/โฆษณา	พ.อ. ศักดิ์ชัย เงินอยู่	น.ส. ภคมน เสนาสุธรรม
พล.ต. คำศักดิ์ นิมานันท์	กรรมการ/เลขานุการ	ฝ่ายธุรการ
ฝ่ายจัดส่ง	พ.อ. ตรีบัณฑิต จิตริศรีอร่าม	จ.ส.อ. ปิยะพงษ์ เมืองอำพัน
พ.ท. สราวุธธี ทองทิพย์	กรรมการ/พช/เลขานุการ	น.ส. กนกนันท์ ปาจันทร์
จ.ส.อ. เกียรติพล พงศ์ทองกุล	พ.ท. สราวุธธี ทองทิพย์	
นาย ปฐม กอบแก้ว		
นาง อุบลรัตน์ แก้วเงิน		

สำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา/กองบรรณาธิการ : โรงพิมพ์ ส่วนบริการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต.พรหมณี อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๔

และ ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๔ ต่อ ๒๒๕๒๑ - ๓ โทรสาร ๒๒๕๒๑, ๐ ๒๒๕๗ ๕๕๑๐ e-mail : sena.cma64@gmail.com

- * การติดต่อแผนกการเงิน เพื่อชำระเงินค่าสมาชิก ற்றுบัญญัติยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โดยชานาณัติส่งจ่าย
ปณ.ร.ร.จ.ปร. ในนาม ற்றுบัญญัติ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๔ ต่อ ๒๒๑๐๔, ๒๒๗๔๔, ๐๙๗ - ๐๐๕๓๓๘ และการนำส่ง
ยศชื่อ - สกุล สมาชิกฯ พร้อมหลักฐานการ ชำระเงิน มาที่ற்றுบัญญัติ
- * การย้ายที่อยู่ ทวงถามหรือสมัครเป็นสมาชิก ติดต่อสำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๔ ต่อ ๒๒๕๒๑ - ๓
- * อัตราค่าบำรุง ๑ ปี ๒๕๐ บาท สำหรับข้าราชการ (ศิษย์เก่า ร.ร.จ.ปร.) ประจำปีการส่งภัตกระทรงกลาโหม ทักจาก ผกก. ของหน่วย
บรรณาธิการผู้พิมพ์และโฆษณา * พล.ต. คำศักดิ์ นิมานันท์

QR code ற்றுທີມ 69

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
CHULACHOMKLAO ROYAL MILITARY ACADEMY

**KHA
 CHA NGOK** 31st
 NAKHONNAYOK

**SUPERHALF
 MARATHON**

2025

งานเดิน - วิ่ง
 "เฝ้าชะโงกซูเปอร์ฮาล์ฟมาราธอน 68"
9 พฤศจิกายน 2568

VIP | **33 km** | **16 km** | **10 km** | **5 km** | **1 km**
 (วิ่ง / เดินได้ทุกรุ่น) | (Super Half Marathon) | (Super Mini Marathon) | (Mini Marathon) | (Fun Run) | (เดินตามเสด็จ)

เปิดรับสมัครออนไลน์ | **การรับสมัครหน้างาน**
 ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม - 20 กันยายน 2568 | วันที่ 8 พฤศจิกายน 2568 ตั้งแต่เวลา 09.00-18.00 น

สแกน
QR Code
 เพื่อสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

ติดต่อ-สอบถาม หรือ
 ✉ walkrun@crma.ac.th

LINE ID :
 @100sfpuv (มี@)

CRMA FORUM